

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ СРБИЈЕ
ЗА 2015. ГОДИНУ

БЕОГРАД
фебруар 2016. године

ОСНОВНИ ПОДАЦИ

ПУН НАЗИВ	ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ
АДРЕСА	ЧИКА ЉУБИНА 8
СКРАЋЕНИ НАЗИВ	ТОС
ОПШТИНА	СТАРИ ГРАД
МЕСТО И ПОШТАНСКИ БРОЈ	БЕОГРАД 11000
МАТИЧНИ БРОЈ	17062867
ПИБ	СР 101824761
ШИФРА ДЕЛАТНОСТИ	5811
БРОЈ РАЧУНА И НАЗИВ БАНКЕ	840-194723-93 УПРАВА ЗА ТРЕЗОР и 205-11989-11, КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА
ОБВЕЗНИК У СИСТЕМУ ПДВ	ДА

Оснивање

Законом о туризму из 1994. године основан је ТОС, као званични институционални носилац промоције туризма Републике Србије на домаћем и иностраном тржишту.

ТОС има статус правног лица, послује у складу са прописима којима се уређују јавне службе и уписан је у регистар код Привредног суда.

Делатност

ТОС обавља послове промоције туризма, координације активности туристичких организација, привредних и других субјеката у туризму, на територији Републике Србије, као и друге послове из члана 33. Закона о туризму.

Органи управљања и унутрашња организација

Органи управљања, надзора и руковођења су:

- 1) Управни одбор,
- 2) Надзорни одбор,
- 3) Директор.

Управни одбор има пет чланова и врши следеће послове:

- 1) доноси Статут ТОС,
- 2) доноси пословник о свом раду,
- 3) усваја годишњи програм рада са финансијским планом,
- 4) усваја годишњи извештај о пословању и завршни рачун,
- 5) доноси одлуку о оснивању представништава у иностранству и информативних центара у земљи;
- 6) доноси правилник о раду;
- 6) обавља и друге послове утврђене Законом и Статутом.

Надзорни одбор има три члана и врши надзор над пословањем, прегледа извештај о пословању и завршни рачун и утврђује да ли су сачињени у складу са

прописима, доноси пословник о свом раду, врши и друге послове у складу са Законом и Статутом.

Директор представља и заступа ТОС, организује и руководи радом ТОС-а, доноси правилник о организацији и систематизацији послова, предлаже акте које доноси Управни одбор, извршава одлуке Управног одбора и предузима мере за њихово спровођење, стара се о законитости рада, одговара за коришћење и располагање имовином и врши друге послове утврђене Законом и Статутом.

Чланове Управног и Надзорног одбора и директора именује и разрешава Влада на предлог министарства.

Извори финансирања

У складу са чланом 31. Закона о туризму средства за рад ТОС обезбеђују се из:

- 1) прихода остварених обављањем делатности и из других сопствених прихода;
- 2) донација, прилога и спонзорстава домаћих и страних правних и физичких лица;
- 3) средстава буџета Републике Србије;
- 4) других извора, у складу са законом.

Средства из буџета за рад ТОС, у износу од 400 милиона динара, обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2015. годину („Службени гласник РС“, („Службени гласник РС“, број 142/2014), раздео 30 – Министарство трговине, туризма и телекомуникација, функционална класификација 473 – Туризам, програмска активност 0002, Јачање конкурентности туристичких производа и промоција туризма Републике Србије на домаћем и међународном тржишту, економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама“.

Такође су, преко Министарство трговине, туризма и телекомуникација, обезбеђена су средства, у износу од 24 милиона динара, на основу решења о употреби средстава текуће буџетске резерве, што заједно са средствима у износу од 400 милиона динара, износи укупно 424 милиона динара која су обезбеђена из Буџета.

Увод

По усвајању Програма рада са ТОС је у 2015. години, ТОС је садржајно и динамички спроводио планиране активности за 2015. годину. Промотивне активности у 2015. години су се базирале на представљању на сајмовима туризма, изради штампаног промотивног материјала, “online“ и “offline“ оглашавању, промоцији и презентацијама на циљним тржиштима и реализација посебних промотивних догађаја и др.

Карактеристика спроведених промотивних активности огледа се повећању мултимедијске продукције и оглашавања у електронским медијима и већу усмереност на online комуникацију и промоцију, као и повећање обима промотивних активности на домаћем тржишту.

Тема промоције коју је ТОС спроводио у 2015. години је „Моја Србија“. Кампања коју је ТОС спроводио на домаћем тржишту у 2015. години, уз повећање обима и адекватно комбиновање промотивних активности, на шта су се комплементарно надовезале подстицајне мере у виду поделе туристичких ваучера, од стране Министарства трговине, туризма и телекомуникација, допринеле су заустављању тренда пада домаћих туриста који је присутан од 2007. године и константном расту

домаћег туристичког промета током целе 2015. године, тако да пораст домаћих туриста у 2015. години износи око 12% у односу на 2014. годину.

Статистички подаци

Према подацима Републичког завода за статистику, у 2015. години у Републици Србији боравило је укупно 2,437.165 туриста, што је за 11 % више у односу на 2014. годину, од чега је домаћих било 1,304.944 (12 % више), што чини 54 % од укупног броја гостију, а иностраних 1,132.221 (+ 10 %), односно 46 % од укупног броја гостију. У 2015. години остварено је укупно 6,651.852 ноћења (што је за 9 % више у односу на 2014. годину), од чега су домаћи туристи остварили 4,242.172 (8 % више у односу на 2014. годину), што чини 64 % од укупног броја остварених ноћења, а инострани 2,409.680 (12 % више), или 36 % од укупног броја остварених ноћења..

Према подацима Народне банке Србије девизни прилив од туризма у првих 11 месеци 2015. године износио је 934 милиона долара, односно 840 милиона евра, што је за 10 % више у поређењу са 2014. годином.

У доњој табели приказан је, по земљама, туристички промет у оствареним ноћењима за 2015. годину са тржишта са којих долази највећи број страних туриста.

Земља	Ноћења иностраних туриста	% 2015/2014.
Босна и Херцеговина	192.176	+ 17 %
Црна Гора	171.234	+ 25 %
Русија	129.110	- 16 %
Немачка	122.590	+ 7 %
Хрватска	121.381	+ 4 %
Бугарска	119.937	+ 35 %
Словенија	115.449	+ 3 %
Турска	115.038	+ 41 %
Италија	103.509	0 %
Румунија	94.571	+ 23 %

Извор: Републички завод за статистику

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2015. ГОДИНУ

Издавачка делатност и послови дизајна

Промотивни материјал ТОС (брошуре, публикације, каталози, мапе, промотивни флајери и др.) дистрибуира се бесплатно преко инфо центара, на сајмовима, специјализованим манифестацијама. Промотивни материјал обезбеђује се и за потребе дипломатско-конзуларних представништава Србије у иностранству. На захтев државних органа и других заинтересованих организација, ТОС обезбеђује промотивни материјал за међународне скупове и делегације.

Брошуре се припремају и у дигиталном облику, прилагођеном за Интернет странице ТОС.

У извештајном периоду објављено је пет нових наслова (брошуре „Османско наслеђе у Србији“, „Индустријско наслеђе у Србији“, „Реке и језера у Србији“, „Дунав у Србији“, „Serbia – Meeting planners guide), а поједина издања су допуњена и ажурирана.

Штампа свих брошура, мапа, флајера, летака постера и другог материјала чији издавач је ТОС, одвијала се у складу са планираним тиражима.

У извештајном периоду, дизајнирано је више огласа који су објављени: у Огласном каталогу сајма у Будви, за Vilagjaro (Мађарска), за брошуру ДЦЦ-а на тему бициклизма, за сајам Leisure (Русија), за Лондон (National Geographic), за Водич кампова, за кампању у Словенији, за часопис Хоризонт (Хрватска), за сајамски билтен у Москви, четири огласа за сајам ИТБ у Берлину, за Travel Trade Gazette UK, за Еуросонг у Бечу, итд

Брендирани су штандови за Сајам туризма у Скопљу, Загребу, Лондону, Абу Дабију, Дубаију, Израелу, Будви, Дизајн штанда за фестивал манифестација на Калемегдану, дизајн штанда за „Еуросонг“ у Бечу, дизајн тезги – кућица за Сајам органске хране, Краван за кампању „Моја Србија“, урађен дизајн и припрема изложбе „Outdoor Serbia“ на МИКСЕР фестивалу.

Дизајнирани су бројни други промотивни материјали (флајери, ролапови, постери, новогодишњи календари, агенде, заставнице, подметачи, беџеви за многе догађаје у организацији ТОС, прес материјали итд.), дизајн за нове билборде на граничним прелазима као и бројни сардџаји на друштвеним мрежама и оквиру онлајн маркетинга уопште.

Информисање јавности

У штампаним медијима током 2015. године објављено је више од 2660 прилога о туристичкој понуди Србије и 500 које се односе на активности ТОС. На различитим телевизијама објављено је око 2100 прилога о туризму, од којих се 470 прилога односио на ТОС. У 2015. године објављено је 130% више телевизијских прилога о активностима ТОС-а него у 2014.

У истом периоду било је око 150 прилога о ТОС у радио емисијама и око 160 гостовања на телевизији. На медијским веб странама објављено је преко 1500 вести које су промовисале активности ТОС-а, и више од 300 вести које су се односиле на активности локалних туристичких организација и субјеката туристичке привреде Србије. На веб странама ТОС-а постављено је преко 640 вести на српском језику које су промовисале активности ТОС-а и туристичке привреде Србије.

На интернет страници ТОС-а, као и на Фејсбук страници ТОС-а редовно су постављане информације о актуелним догађањима у музејима и галеријама у Србији. На веб странама ТОС-а постављено је преко 640 вести на српском језику које су промовисале активности ТОС-а и туристичке привреде Србије.

Дигитални маркетинг

Година је почела успешном реализацијом кампање Планинске приче. Као резултат студијског путовања објављени су бројни прилози у ударним информативним емисијама, укључујући и Дневник 2 на РТС-у, као и текстови у штампаним и електронским издањима. Поред тога, у оквиру конкурса за блогере „Планинске приче“ објављено је 70 текстова на личним и колективним блогovima, који су конкурисали за награду. Након путовања, сви добитници су објавили и текст о својим утисцима са путовања. Ова кампања није имала ни један негативан коментар на друштвеним мрежама.

Активности на друштвеним мрежама су биле интензивне, што је резултовало растом броја пратилаца и њихових интеракција на нашим профилима.

На Фејсбуку је број пратилаца значајно порастао па сада имамо 15.600 на енглеској верзији, односно, 80.200 на српској верзији странице.

Добра вест у вези Твитер налога ТОС-а јесте, да је налог добио верификацију, којом се потврђује аутентичност налога. То је својеврсна потврда и да је налог вођен веома добро и да је пружао релевантне информације, како у општој комуникацији тако и у интеракцији са пратиоцима, међу којима су и налози релевантних људи из света туризма и јавног живота како Србије тако и Европе и света (премијер Србије, више министарства, светска туристичка организација, ЕТК...)

Аналитика посета сајтовима ТОСа је сразмерна повећаном интересовању, и показује да је интересовање за Србију као туристичку дестинацију и даље у великом порасту.

Активности на друштвеним мрежама

Током 2015. године додатно су интензивирани активности на пољу представљања и промоције туристичке понуде наше земље на друштвеним мрежама. Ове активности се могу поделити у 3 групе:

- Свакодневно објављивање мултимедијалног садржаја у виду фотографија, инфографика, вести, видео материјала. У односу на прошлу годину, новину на овом пољу представљало је развијање посебних креативних платформи (редовних рубрика посвећених посебним темама које су објављују у одређеном термину).
- Организовање периодичних кампања: плаћених огласних кампања и наградних такмичења.
- Директна комуникација са заинтересованим грађанима кроз одговоре на коментаре и приватне поруке.

Број лајкова на Фејсбук страници „Туристичка организација Србије“ у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2015. године

Резултат ових активности је значајно повећање броја пратилаца страница ТОС на друштвеним мрежама, како из земље, тако и иностранства. Ниво интеракције (број кликова, коментара, дељења и сл.), као и укупни досег објава такође је вишеструко увећан. Објаве на страницама ТОС имале су досег од **255,400** до **2,200,000** корисника на недељном нивоу.

Наградни конкурс „Планинске приче“

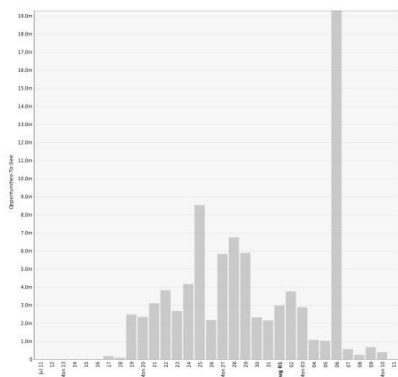
У оквиру зимске промотивне кампање „Зима прија свима“ на друштвеним мрежама је организован конкурс „Планинске приче“. Учесници конкурса су били позвани да напишу текстове о својим утисцима са путовања по планинама Србије и објаве их на својим блогovima, као и на својим пофилима на друштвеним мрежама уз ознаку #planinskeprice. За кориснике који немају свој блог, било је омогућено да свој текст објаве на сајту dahplane.rs. Победници су награђени студијским путовањем на Златибор.

Објаве са ознаком # planinskeprice видело је 454.342 корисника на друштвеним мрежама. За време конкурса, објављено је 70 текстова о путовањима по планинама у Србији, од којих је награђено 10. Кампања је привукла велику пажњу јавности и побрала велики број позитивних реакција на друштвеним мрежама, као и у ударним информативним емисијама на телевизијама са националном покривеношћу, укључујући и Дневник 2.

Кампања „Му Србија“ у сарадњи са туристичким блогерима из удружења и Амбасадор

У оквиру кампање My Serbia, четворо светски познатих туристичких блогера боравило је у Србији током две недеље са циљем да уз коришћење ознаке # MySerbia преносе утиске са путовања својим бројним пратиоцима на друштвеним мрежама. У циљу повећања ефеката кампање, позвано је и четворо блогера из Србије да им се придружи на овом путовању, а организован је и наградни конкурс у оквиру кога су корисници позвани да, пре и у току блогерског путовања на друштвеним мрежама јавно објављују препоруке места у Србији која би блогери требало да посете уз фотографије и корисне савете.

Opportunities-To-See: number of people who may have seen the mentions
Total: 85.8m

Advertising value equivalent: estimated online advertising spend in order to achieve a similar reach:

EUR 1,379,165

Opportunities-To-See by country

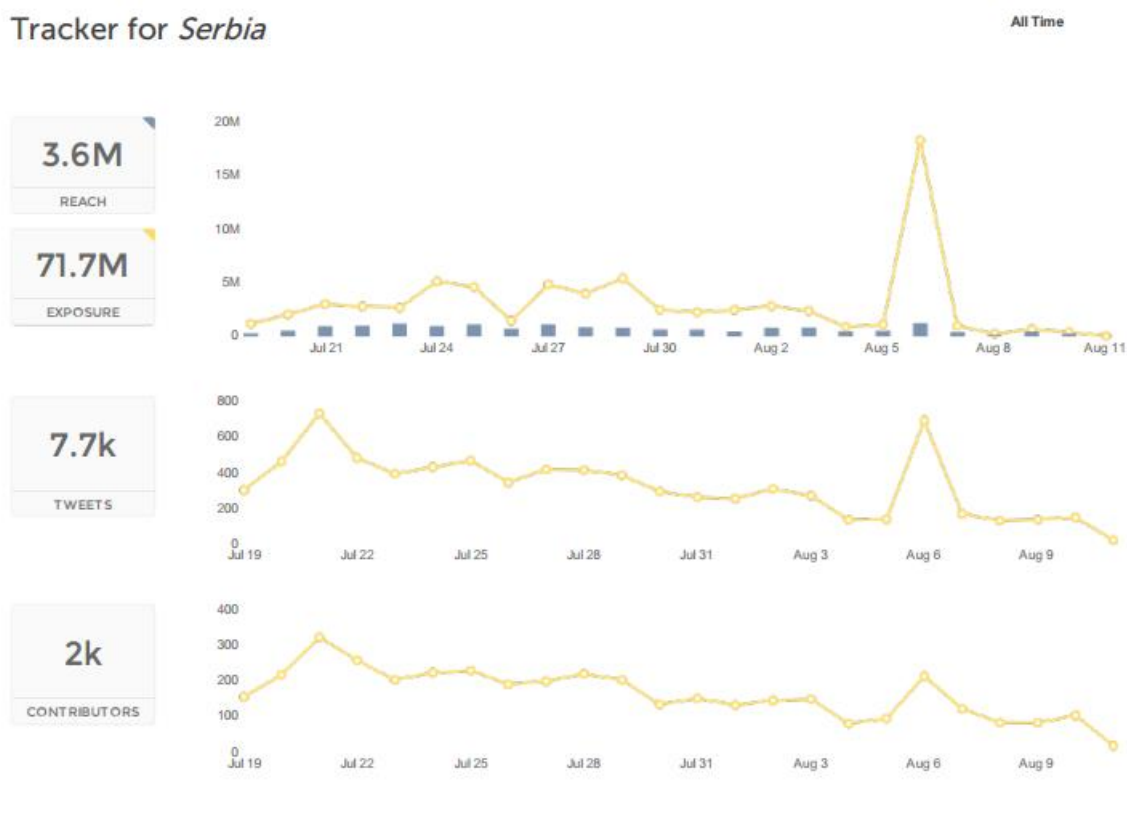

Као резултат ових активности, објаве са ознаком # MySerbia приказане су на друштвеним мрежама **86.000.000** пута и досегле **4.600.000** милиона корисника. Укупно

је објављено **9.800** објава са овом ознаком, које су садржале предлоге и савете, као и утиске, видео снимке и фотографије са путовања по Србији.

Према алгоритму компаније Brandseye.com, кампања је креирала публицитет у комерцијалној вредности **1.379.165 евра**. Односно, да је ТОС желео да постигне овакве резултате кроз плаћено оглашавање, морао би да издвоји ову количину новца.

Кампања је награђена признањем Удружења за тржишне комуникације Србије у категорији Интернет маркетинг кампања.

Видљивост кампање била је највећа на друштвеној мрежи Твитер

Поред тога, објављено је и 16 текстова на веома читаним туристичким блогоима чији су аутори посетили Србију у оквиру кампање.

Сви садржаји, укључујући ове текстове, објаве са друштвених мрежа, видео материјале, биографије блогера и информације о наградном онкурсу и кампањи доступне су и на посебном микро сајту на адреси my.serbia.travel.

Наградни конкурс „Зима прија свима“

У оквиру конкурса, корисници су били позвани да, користећи посебну апликацију креирану за ову прилику, креирају оригиналну позивницу и позову пријатеља по свом избору да зимски одмор проведу заједно на некој од српских планина. Победник је награђен од ТОС-а седмодневним зимским путовањем на планину у Србији по свом избору, док је и другопласирани такмичар награђен посебном наградом од стране Туристичке организације Златара, будући да је на позивници коју је креирао била фотографија управо са ове планине. Победнике су бирали корисници у оквиру апликације. Ово је био и одличан начин да се учесници

мотивишу да позивнице које креирају објаве и на својим профилима како би позвали пријатеље да гласају за њих.

Кампања је имала досег до **796.204** корисника друштвених мрежа (у највећој мери Фејсбука) и побрала велики број позитивних реакција. Креиране су 704 позивнице, док су сви учесници конкурса изабрали да буду укључени и на мејлинг листу ТОС како би у будућности добијали информације о активностима ТОС, новостима у туризму Србије и специјалне понуде за одмор у нашој земљи.

Вирална кампања „Не буди говедо, поштуј своју земљу“

Након објаве и почетка реализације пројекта доделе ваучера за летовање у Србији, на популарној забавној Фејсбук страници „Не буди говедо“ објављен је пост који је привукао велику пажњу у коме се идеја о летовању у Србији сатиричним постовима извргава руглу. Веома брзо, у року од неколико сати, на званичној страници ТОС објављена је контра-кампања, која представља лепоте Србије у правом светлу, под наловом „Не буди говедо, поштуј своју земљу“. Одмах по објављивању, пост је привукао огромну пажњу и масовне позитивне реакције које су значајно превазишле оригинални пост и преокренуле разговор о летовању и одмору у Србији у позитивном смеру.

The screenshot shows a Facebook post from 'Turistička organizacija Srbije' published on June 18, 2015. The post features a large image of a Roman ruin in Serbia with a circular graphic overlay that reads 'SRBIJA PRIJALA JE IMPERATORIMA, PRIJACE IVAMA.' Below the main image are three smaller circular graphics: 'BAJINA BASTA', 'LIPOLA', and 'PZL +7'. The right-hand side of the screenshot displays the following statistics:

593,809 People Reached		
19,493 Likes, Comments & Shares		
15,971 Likes	3,946 On Post	12,025 On Shares
1,703 Comments	410 On Post	1,293 On Shares
1,819 Shares	1,684 On Post	135 On Shares
500,576 Post Clicks		
399,261 Photo Views	53 Link Clicks	101,262 Other Clicks
NEGATIVE FEEDBACK		
174 Hide Post	30 Hide All Posts	
0 Report as Spam	14 Unlike Page	

Објава на страници Туристичке организације Србије остварила је рекордно високе резултате: **15,971** свиђање, **1,703** коментара и досег до **593,809** корисника Фејсбука и то потпуно органски, без плаћеног оглашавања.

Поред тога, објаву су пренели многи популарни интернет портали, описујући је као изузетан пример квалитетне и правовремене рекације на негативне кампање и кризне ситуације.

ПРОМОТИВНЕ КАМПАЊЕ

Зимска промотивна кампања 2014/15

Зимска кампања коју је ТОС спроводио на домаћем тржишту карајем 2014. године, са поруком „Добродошли – Забава је на врху“, којом су промовисани зимски туристички центри у Србије, настављена је и почетком 2015. године.

У оквиру кампање, ТОС је реализовао студијска путовања у јануару и фебруару 2015. године за представнике домаћих медијских кућа.

Летња промотивна кампања

Промотивна кампања намењена домаћем тржишту, под називом “Моја Србија- *Outdoor Serbia*“, покренула је почетком јуна месеца 2015. године, изложбом, у оквиру Миксер фестивала. У сарадњи са партнерима на локалном нивоу, туристичким организацијама, Удружењем “Србија за младе”, ЈП Скијалишта Србије, Удружењем хотелијера и ресторатера Србије ХОРЕС, YUTA-ом и Удружењем бањских и климатских места Србије у 10 градова Србије представљена је туристичка понуда наше земље, позивом домаћим гостима да свој одмор проведу у својој земљи.

На саму кампању комплементарно су се надовезале подстицајне мере Министарства трговине, туризма и телекомуникација, у виду поделе туристичких ваучера одређеним категоријама за субвенционисано коришћење услуге смештаја у угоститељским објектима у Србији.

Сама кампања се састојала из неколико елемената:

1. Изложба “Моја Србија- *Outdoor Serbia*“, Миксер фестивал (3-7.06.2015.)
2. Караван „Моја Србија“ (12.06.-11.07.2015)
3. Изложба “Моја Србија- *Outdoor Serbia*“ на Ади Циганлији о активном одмору приликом завршетка Каравана (11.07.2015.)
4. Промоција на 12 манифестација у Србији
5. Медијска кампања (јун-август 2015)
6. *Online* кампања

Изложба “Моја Србија - *Outdoor Serbia*“, Миксер фестивал, Београд, 03-07. јун

Изложбом “Моја Србија - *Outdoor Serbia*” најављена је годишња кампања Туристичке организација Србије за летњу туристичку сезону. Изложба “Моја Србија - *Outdoor Serbia*” представља 30 мотива активног туризма у Србији: на планинама, језерима, на брдима и стенама широм земље. Порука је позив на активни одмор, јер он значи покрет и снагу, мотив, и жељу за животом и позитивним ставом за животом.

Караван „Моја Србија“, 12. јун – 11. јул

Промотивни караван „Моја Србија“ је својеврсна промоција туризма наше земље која је била одржана на трговима у 10 највећих градова у Србији: Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац, Суботица, Краљево, Чачак, Ужице, Лесковац, Нови Пазар.

Распоред каравана:

1. Ужице, Нови Пазар 12-13. јун
2. Ниш, Лесковац 19-20. јун
3. Суботица, Нови Сад 26-27. јун
4. Чачак, Краљево 03-04. јул
5. Крагујевац, Београд 10-11. Јул

Званичан почетак кампање, у организацији ТОС-а, уприличен је на Тргу Републике у Београду, 12. Јуна 2015. године, уз присуство премијера Србије Александра Вучића, који је том приликом, представио програм поделе ваучера за

подстицање одређених категорија потошача да летују у Србији и позвао грађане Србије да летују у Србији.

На промотивним брендираним штандовима дељене су брошуре о могућностима одмора у Србији, а на постављеним лед екранима, пуштани су филмови „Србија-једно путовање – хиљаду доживљаја“, „Soul food-храна с душом“ и „Outdoor Serbia“, филм о могућностима за кратак активни одмор у Србији.

Кампања је даље реализована у сарадњи са локалним туристичким организацијама градова у којима се организује сама промоција на централним трговима, удружењем „Србија за младе“, удружењем бањских и климатских места Србије, ЈП Скијалишта Србије, ХОРЕС и YUTA, ТОС је промовисала туристичку понуду Србије.

Са логотипом “Моја Србија” брендирани су возило-туристички биоскоп на отвореном и пулт „Моја Србија“. Уз DJ музику, дељени су пролазницима туристички промотивни материјали ТОС-а: балони, оловке и заставице са натписом “Моја Србија”. Свака ЛТО учесник каравана имала је свој изложбени простор (наменске тезге) на којима су дељени промотивни материјали и сувенири дестинације са које долазе, уз дегустацију карактеристичних гастрономских производа тог краја. Дестинација домаћин окупљала је ЛТО које гравитирају ка дестинацији домаћина, како би заједнички представили своју регионалну понуду кроз деветочасовни програм. Програм је био едукативног и забавног карактера.

Улога приватног сектора се реализовала кроз ослањање на програм брошуре “52 викенда у Србији”, путем дегустације карактеристичних локалних специјалитета под називом “52 тањира у Србији”.

Удружење „Србија за младе“ спроводило је анимацију омладине тих 10 дестинација, како бисмо их укључили у online кампању „Моја Србија“ преко својих друштвених мрежа, као и позвали да учествују у наградној игри „52 викенда у Србији - Колико познајеш Србију“, коју је ТОС први пут промовисао на сајму туризма у Београду. За поменути наградни игру користио се брендиран точак са логотипом “Моја Србија”. Награде за посетиоце обезбедиле су ЛТО из целе Србије.

Програм је обухватао и презентације ЛТО домаћина, промотивне филмове, дегустације, извлачење добитника наградне игре, анимацију посетилаца.

Цео караван „Моја Србија“ пратила је ТВ емисија „Србија коју волим“ као и екипа новинара ТВ емисије „Жикина шареница“, а снимљени материјали даље ће бити на располагању ТОС-у и ЛТО које учествују у каравану.

Целокупна кампања коју је ТОС спроводио на домаћем тржишту у 2015. години, уз поделу ваучера, допринела је заустављању тренда пада домаћих туриста који је присутан од 2007. године и константном расту домаћег туристичког промета током целе 2015. године, тако да пораст домаћих туриста у 2015. години износио око 12% у односу на 2014. годину.

Медијска кампања

Outdoor кампања на домаћем тржишту реализована је кроз караван „Моја Србија“ и огласним порукама које су пласиране оглашавањем на возилима јавног превоза. Кампања је подржана оглашавањем на телевизијама, радио станицама, као и *online* електронским путем. За потребе кампање ТОС је припремио и видео спот у трајању од 15 секунди, као и радио цингл у трајању од 15 секунди.

Медијска промоција вршила се путем локалних, регионалних и националних медија (електронски – телевизије и радио станице, *online* медији, возила јавног

превоза), локалних дописништава РТС-а, ТВ емисије “Жикина Шареница”, ТВ емисије “Србија коју волим” и ТВ емисија “Атлас Србије”.

У сарадњи са ресорним Министарством трговине, туризма и телекомуникација ТОС је реализовао поделу летака „Добродошли у Србију – осмех гостопримства“ на граничном прелазу Гостун. Потпредседник Владе и министар трговине, туризма и телекомуникација Расим Љајић, директор ТОС, представници ТОС и ТО Пријеполја и Нове Вароши, као и волонтери из Пријеполја том приликом су делили путницима, који улазе у земљу, промотивни материјал са туристичким атракцијама на међународним коридорима кроз Србију.

Подела флајера добродошлице на другим граничним прелазима у сарадњи са Управом граничне полиције.

Приликом уласка на територију Републике Србије, на друмским прелазима, сваки путник је по извршеној пасошкој контроли, уз враћени пасош, добио летак добродошлице.

На Хоргошу је подељено 86 000 флајера, Батровцима 48 000, Градини 36.000, Прешеву 46 000, Келебији 26 000, Сремској Рачи 18 000, Гостуну 8000, Котроману 6000, Ватину 12 000 ком што укупно износи 286 000 флајера.

На овај начин, обухваћени су гранични прелазима ка свим суседним земљама.

Постављање билборда добродошлице и отпоздрава на граничним прелазима

Почетком јула, обележен је почетак туристичке сезоне, постављањем билборда добродошлице и отпоздрава на граничним прелазима Гостун, ка Црној Гори и Котроман, према Босни и Херцеговини. Постављање билборда, обављено је у сарадњи са РРА Златибор, која је била инвеститор овог пројекта, а ТОС је обезбедио неопходне дозволе и сагласности које издају надлежни државних органи, израдио идејно решење графике на билбордима.

У децембру је окончан поступак јавне набавке и изабран извођач радова, за постављање информационих табли добродошлице и отпоздрава на граничним прелазима Сремска Рача, Градина, Прешево, Јабука и Келебија, као и билборда добродошлице на прелазу Ватин.

Успостављање WI-FI free зоне на прелазима Батровци и Хоргош

У циљу истицања традиционалне туристичке добродошлице и стицања услова за коришћење мобилне апликације, ТОС као носилац активности, у сарадњи са Министарством трговине, туризма и телекомуникација, Телекомом Србије, је од стране надлежних државних органа добио дозволу за успостављање **WI-FI free** зоне на Батровцима и Хоргошу, као најфреквентнилим граничним прелазима.

Пуштање у рад ових зона планирано је по завршетку израде мобилне апликације под радним називом „Упознај Србију“, која се ради у сарадњи са РРА Златибор, а намењена је категорији транзитних туриста. Апликација се ради на ИОС и андроид платформи, на српском и енглеском језику. Уговором је предвиђено, да ТОС буде одговоран за садржај апликације и њено касније ажурирање. Основни подаци о туристичкој понуди, обухватиће целу Србију и садржај ће бити готово истоветан као брошура ТОС-а 52 викенда у Србији. Предвиђено је и повезивање са ЈП Путеви Србије и Саобраћајном полицијом, ради добијања ажурираних података о обуставама

саобраћаја, радовима на путу, времену задржавања на граничним прелазима и наплатним рампама у шпицевима туристичке сезоне.

Продукција филмова, спотова, ТВ програма

Као најдоступнијег и најфикаснијег вида комуникације ТОС је за потребе промотивних кампања, финасирао израду промотивних спотова, продукцију телевизијског програма ради емитовања и оглашавања у електронским медијима.

Такође је израђен филм о Дунаву, који је већим делом финасиран из средстава међународних организација.

Online кампања

За сваки посебан догађај у оквиру каравана „Моја Србија“ била је креирана посебна Event страница на страници Туристичке организације Србије, уз таргетирање корисника у региону у којем се догађај дешава.

У оквиру Event страница постојала је могућност позивања корисника који су лајковали страницу ТОС (тренутно нешто више од 70.000) да се придруже догађају, као и објављивања појединачних објаву у вези са догађајем и дестинацијом домаћином уз анимирање корисника кроз наградни квиз или сличну наградну игру.

Online сегмент кампање подразумевао је и организовање студијског путовања за један број блогера (један или два, према могућностима), у циљу креирање текста о дестинацији (региону домаћину), који су објављени на самом блогу али и промовисани на каналима ТОС, а тематски је покрио главне аспекте туристичке понуде дестинације (историја и култура, гастрономија, активан одмор и природа).

Промотивна кампања зима 2015/2016

Под слоганом „Зима прија свима“ овом кампањом промовисани су зимски планински центри (Копаоник, Златибор, Стара Планина, Тара/Мокра Гора, Златар, Дивчибаре, Сјеница), али и бање Србије (Врњачка бања, Сокобања, Пролом и Луковска бања, Буковичка бања, Бања Јунаковић, Бања Ковиљача, Рибарска бања, Бања Врдник), како би се домаћем тржишту представиле могућности за квалитетан зимски одмор у Србији. Кампања је спроведена и у земљама окружења, где су представљени и интересантни догађаји и зимска понуда Београда, као престонице, кроз видео спот у трајању од 30 секунди.

Концепт удруживања снага приватног, јавног и цивилног сектора у промоцији српске туристичке понуде апликован је и у овој кампањи. Приватно-јавно партнерство између ТОС-а, ЈП „Скијалишта Србије“, ХОРЕС-а и његових чланица, Удружења „Бања Србије“ огледало се у спровођењу заједничких активности како би се, како путем амбијенталног оглашавања (билборд кампања), тако и коришћењем класичних медија (ТВ, радио) и он-лине канала промоције (друштвене мреже, интернет портали, интернет странице медијских кућа), представила зимска туристичка понуда Србије.

Кампања је спроведена кроз оглашавање на 10 ТВ станица, 9 радијских канала, 6 дневних листова, кроз 83 билборда у Србији, 12 билборда у Босни и Херцеговини и по 10 у Бугарској, Румунији и Црној Гори.

Организована је *online* наградни конкурс, у оквиру кога је победник освојио седмодневно путовање на изабрану планину – Стару планину.

Трајање кампање 15.новембар 2015.– 15.март 2016.

Студијска путовања новинара и блогера

- За потребе јачања сарадње ТОСа и локалних туристичких организација и пружања помоћи при представљању и промовисању њихових туристичких потенцијала, у оквиру VI Туристичког форума на Тари, организовано је студијско путовање за представнике 13 домаћих медијских кућа (Инфобиро, РТС, Вечерње новости, „Србија коју волим“, „Туристичке новине“, РТС сателит, Коперникус ТВ, ревија Она, УТНВ, ISTN, Pink TV,, Guliver TV, Танјуг).

- ТОС је у оквиру летње промотивне кампање, организовао и два студијска путовања за представнике домаћих медијских кућа и то за Дан Дунава 28. јуна, као на новоопремљеном граничном прелазу Гостун почетком јула месеца.

- У оквиру кампање My Serbia, у сарадњи са асоцијацијом блогера „Iambasador“ организовано је студијско путовање за иностране блогере, са циљем да кроз причу четири еминентна и светски позната блогера, који се баве путовањима, приближи Србију као дестинацију, а као додатни ефект да направи садржај и мотивише људе да узму учешће стављајући свој садржај под хаштаг # MySerbia, а све у циљу подизања онлајн видљивости туристичких потенцијала Србије.

Први пар страних блогера Melvin Bochër (Traveldudes), Kash Bhattacharya (Budget Traveler) у пратњи домаћих блогера, обишао је Источну Србију и имао је прилику да се упозна са националним парком Ђердап, бродом плови по Дунаву и обиђе Трајанову таблу, проба локалну гастрономију, посети археолошко налазиште под заштитом UNESCO-а Феликс Ромулиану, пешачи Јелашничком клисуром, ужива у опуштеној атмосфери Новог Сада.

Друга група Rob Lloyd (Stop Having a Boring Life) и Becki Enright (Borders of Adventure) посетили су западну Србију. Група је имала прилику да ужива у природи кањона реке Градац, осети гостопримство у сеоском туризму, посети Златибор, посматра белоглаве супове у кањону реке Увац, ужива у Новом Пазару, осети атмосферу фестивала у Гучи, обиђе Оплепац и ужива у винима из локалних подрума.

Информативни центри

Број посетилаца у Туристичко-информативном центру у Чика Љубиној за 2015. годину

Јануар	Фебруар	Март	Април	Мај	Јун	Јул	Август	Септембар	Октобар	Новембар	Децембар
206	247	432	669	686	943	1131	1580	907	625	408	433

Број посетилаца у Туристичко-информативном центру на аеродрому за 2015. годину

Јануар	Фебруар	Март	Април	Мај	Јун	Јул	Август	Септембар	Октобар	Новембар	Децембар
2457	2144	3362	3458	3546	4256	2972	3756	4097	3412	2689	2834

У циљу побољшања квалитета и садржаја туристичке понуде, Туристичка организација Србије спроводи истраживање о туристима који посећују Србију. Истраживање се спроводи у инфо центрима ТОС-а (Чика Љубина 8 и Аеродром Никола Тесла), као и на иностраним интернет страницама ТОС-а. Упитник је анониман, а резултати ће бити коришћени искључиво за интерне потребе ТОС-а. Анкета је вишејезична: српски, енглески, немачки, француски и руски.

Циљ анкете је да се утврди из којих држава долазе туристи, старосну и образовну структуру, број посета Србији као и начин на који су се информисали о Србији, дужина и мотив њиховог боравка, тип смештаја који су користили и степен задовољства њиховим боравком у односу на наведене категорије (смештај, храна и пиће, цене и квалитет услуга, саобраћај/превоз и др.

Са укључивањем упитника са интернет страница ТОС-а у првом кварталу 2016. године направиће се први пресек и анализа добијених одговора/резултата према приоритетним ино тржиштима, а користећи податке од почетка анкетирања (последњи квартал 2013. године). Анкета ће се конинуирано наставити и током 2016. године.

Продавница сувенира

У продавници сувенира, остварен је промет од 628.270,00 динара.

Сајмови и презентације у земљи

У извештајном периоду ТОС је имао следеће активности у земљи:

- Број сајмова на којима је ТОС учествовао: 7
- Број посебних презентација и догађаја, промоција и радионица: 21
- Посета представника ТОСа и промоција на манифестацијама: 10
- Број домаћих новинара на студијским путовањима: 104
- Број домаћих блогера на студијским путовањима: 60

1. Међународни сајам туризма IFT 2015, 19 -22. фебруар, Београд

Сајам је организован у свих шест расположивих хала Београдског сајма, на импресивном простору од 30.753 квадратних метара, уз учешће од 1103 излагача из 50 земаља и 69.508 посетилаца (пословни посетиоци 11.312). Преузимајући тако лидерску позицију у Региону, као члан Светске асоцијације пословних и туристичких сајмова, овогодишњи сајам представљао је не само део укупних напора на афирмисању туризма као једне од две најразвијеније индустрије у свету већ и представљање туристичке понуде и позиционирање Србије као респектабилне дестинације на светској туристичкој мапи.

Земља партнер 37. Међународног сајма туризма 2015. у Београду били су Уједињени Арапски Емирати, а земља која излаже први пут на овом сајму била је Јамајка.

Туристичка организација Србије ове године се представила на штанду од 115м². Поред централног штанда, ТО Србије је организовала једанаести Сајам сувенира.

На штанду ТОС-а представљена је туристичка понуда Србије, док је посебна пажња била посвећена промоцији кампање „Моја Србија“ усмерене ка Србима који живе и раде у иностранству, као главне теме у оквиру промотивних активности ТОС у 2015. години.

Током представљања туризма Србије на овом сајму, на штанду ТОС-а организовано је низ презентација туристичке понуде, као и богат уметнички програм.

Такође, у оквиру представљања ТОС-а на 37. Међународном сајму туризма у Београду организоване су и четири конференције:

- Конференција „Центар за сарадњу у туризму између Кине и земаља централне и југоисточне Европе - Активности и догађаји у 2015.“
- Национални састанак заинтересованих страна пројекта „Пут римских царева и дунавски пут вина“ и Семинар: „Ангажовање садржаја, ангажовање туриста: вештине приповедања и маркетинг друштвених медија“.
- Конференција у оквиру Парламентарног дана намењена народним посланицима у Скупштини Србије.
- Изузетне дестинације Европе – ЕДЕН 2015: Туризам и локална гастрономија.

Као излагачи, поред ТОС-а и Конгресног бироа Србије, на штанду су се представили Министарство трговине, туризма и телекомуникација, ЈП Скијалишта Србије, Етнографски музеј, Кампинг асоцијација Србије и Удружење Србија за младе.

ТОС се представила филмом о бањама Србије, као и са две нове брошуре посвећеним бањском и здравственом туризму Србије.

Изглед штанда као спој традиционалне и модерне Србије и програм на штанду уз активно промовисање овогодишње теме "Моја Србија" наишао је на похвале и излагача на сајму, али и посетилаца сајма.

Остварени су бројни контакти са представницима туристичке привреде и медија. Број представника медија који је извештавао са сајма је 750.

Оцена овогодишњег Сајма туризма је веома висока, јер је и поред привредне кризе забележена рекордна посета. Утисак је да је подигнут ниво презентација локалних туристичких организација, као излагача, тј. примећен је видан напредак како у естетском аспекту штандова, тако и у додатним презентацијама, конференцијама и анимирању посетилаца за дестинације у Србији.

2. Сајам сувенира „Посетите Србију“, Београд, 19-22. фебруар

У Хали 3А Туристичка организација Србије је током 37. Међународног сајма туризма у Београду организовала 11. Сајам сувенира „Посетите Србију“. Закупљено је укупно 270м² опремљеног постора. Излагачи су били распоређени на типским штандовима површине 4м², где је наступило 46 излагача. Посебно је организован наступ малих аутора под слоганом СУВЕНИР-ТРАДИЦИЈА. Ту је наступило укупно 20 излагача.

У централном делу је био штанд ТОС-а на коме су се дневно одвијале следеће радионице:

- Радионица израде мозаика од стакла, коју је водила Јања Пађен.
- Радионица обраде вуне, коју су водиле Марина Брзак и Весна Русић
- Радионица калиграфије и иконописа, коју је водила Јованка Шоргић
- Радионица приказа старих заната обраде дрвета, коју је водио Дејан Милосављевић.

Учесници који су водили радионице нису плаћали закуп штанда. Учесник Дивац ХОД ослобођен је плаћања закупа као субјекат који се бави социјално одговорним предузетништвом, као и два представника са Косова и Метохије који су били на штандовима од по 1м². Током трајања сајма ангажована су и четири волонтера на реализацији радионица. Посебно је ангажовано озвучење за халу 3А. Штампани су флајери који су дистрибуирани током трајања сајма од стране волонтера, свим учесницима сајма.

О самој манифестацији емитовано је више прилога у медијима, а најзначајнији је емитован на РТС-у.

По завршетку манифестације послато је свим учесницима упитник у коме су могли да дају примедбе и предлоге ради побољшања организације. Највећи број предлога је усмерен на потребу да се одвоје трговци који у понуди имају и индустријске сувенире од рукотвораца - произвођача који самостално креирају и производе сувенире.

3. Међународни сајам туризма и активног одмора Ниш, 2 - 4. април

16. Међународни сајам туризма и активног одмора 2015. у Нишу одржан је уз учешће 140 излагача из 5 земаља и 10.000 посетилаца.

У централном делу хале Нишког Сајма, на штанду ТОС величине 30м², представљена је туристичка понуда Србије, а посебна пажња била посвећена промоцији кампање „Моја Србија“, као главне теме у оквиру промотивних активности ТОС у 2015. години.

У име Града Ниша, Сајам је свечано отворио, а бројне званице и госте поздравио, Зоран Перишић, градоначелник Ниша. На отварању су говорили директор Туристичке организације Србије и директор Градске туристичке организације Ниш, истичући да је активни туризам постао бренд Србије, и наглашавајући добре резултате туристичког промета у прва два месеца 2015. године. На отварању сајма присутнима се обратио Драган Глигоријевић, председник SACEN INTERNATIONALA.

Посетиоци сајма су имали прилику да се упознају са туристичком понудом градова и региона Србије, Бугарске, Мађарске, Црне Горе и Грчке и Републике Српске.

Своју понуду на сајму су и ове године презентовале бројне туристичке агенције, туристичке организације, хотелијери, организатори путовања, клубови адреналинских спортова као и остале гране привреде које учествују у развоју и пласману туристичких производа на домаћем и на иностраном тржишту.

ТОС и Туристичка организација Ниша организовали су Конференцију о авантуристичком туризму и активном одмору у природи - „Развој и унапређење авантуризма у Србији и региону“. На овогодишњој конференцији представљени су програми из области планинског трчања, планинарења, спелеологије, посматрања птица. Презентовани су добри примери успешно реализованих пројеката, а своје вишегодишње искуство из ове области учесницима конференције су пренели Гергана Николова из „Adventure Travel Trade Association“ из Бугарске и Jack Delf из организације USAID и „Western Balkans Geotourism Network“.

Представници ТОС-а су присуствовали конференцији поводом МТБ маратона 2015. коју су организовале Туристичка организација Краљева и МТБЦ „Чикер“.

На штанду ТОС био је представљен пројекат Европске комисије под називом EDEN (European Destinations of Excellence – EDEN). Тема овогодишњег EDEN пројекта у Србији је „Туризам и локална гастрономија“-инфо дан посвећен конкурс за 2015. годину.

4. Сајам омладинског туризма „Youth fair“- Нови Сад 7 - 8. јул 2015. године

Сајам омладинског туризма Youth fair, у организацији ЕГЗИТ-а и ТОНС, одржан је у 4. пут у Новом Саду, на Тргу слободе, 7. и 8. Јула. Концепт Youth fair-а је да се спајањем музичког програма и промоције туризма, млади покрену и инспиришу да упознају Србију.

Туристичка организација Србије је на позив организатора представила туристичку понуду младима из Србије, али и страним гостима Новог Сада, посетиоцима Егзит фестивала.

У брендираној кућици, ТОС је делио туристичке брошуре и сувенире Србије. За потребе промоције била су ангажована и 2 волонтера, са ПМФ-а департаман за географију, туризам и хотелијерство.

Другог дана, за учеснике сајма је организована панел дискусија са темом „Омладинска престоница Европе, као модел брендирања дестинације“. Након панел дискусије домаћин је организовао туристички обилазак Новог Сада и Сремских Карловаца отвореним аутобусом. Одлазак у Сремске Карловце је искоришћен за посету Еколошком центру „Радуловачки“ који је у власништву Покрета горана Србије.

У току сајма дате су изјаве за радио Омладински радио Радио-телевизије Војводине и за промотивни филм у продукцији „Youth fair“-а.

5. 48. Међународни сајам туризма - Нови Сад, 8- 10. октобр 2015. године

Међународни сајам туризма на Новосадском сајму враћен је у јесењи термин одржавања, а понуду и програме представило је више од 120 излагача из шест земаља. Земља партнер на сајму била је Република Црна Гора. Паралелно са сајмом туризма, од

7-11.октобра 2015. одржан је и Сајам лова и риболова „ЛОРИСТ“ . Сајмове је у пет дана видело 12.000 посетилаца.

На Новосадском сајму је први пут одржан Wellness и spa фестивал на којем су своју понуду представили хотели, бање, Wellness и spa центри... а промовисани су и здрава исхрана и третмани који доприносе здравијем животу.

На штанду ТОС величине 30м² представљена је туристичка понуда Србије у оквиру кампање „ Моја Србија“ , као главне теме у оквиру промотивних активности ТОС у 2015. години.

Поред ТОСа на штанду су се представиле ЛТО Аранђеловац, Врњачка бања ,Сокобања и Горњи Милановац. Велики број ЛТО је доставио своје промотивне материјале.

Сајам је био много посећенији него претходних година.

6. Међународни сајам туризма и сеоског туризма, Крагујевац 26-28.11.2015.године

Међународни сајам туризма и сеоског туризма 2015. одржан је од 26. до 28. новембра 2015. године у Крагујевцу, уз учешће од 120 излагача из 3 земље и 10.000 посетилаца.

Сајам туризма и сеоског туризма сваке године привлачи велики број посетилаца и излагача који организују ГТО „Крагујевац“ и град Крагујевац у сарадњи са „Шумадија сајмом“.

Сајам је и ове године окупио бројне излагаче међу којима су туристички центри, бањска и климатска лечилишта, националне, регионалне и градске туристичке организације, туристичке агенције и остали субјекти туристичке индустрије који индиректно учествују у развоју и пласману туристичких производа, како на домаћем тако и на иностраном тржишту.

На штанду ТОС величине 30м² представљена је туристичка понуда Србије, док је посебна пажња била посвећена промоцији „Моја Србија“, главне теме у оквиру промотивне кампање ТОС у 2015. години, као и најави теме „ Дунав, реке и језера“ за 2016. годину.

Сајам је свечано отворила госпођа Рената Пинцо, помоћник министра у Министарству трговине, туризма и телекомуникација. На отварању је говорила и директор Градске туристичке организације Крагујевац, Снежана Милисављевић, истичући да је сеоски туризам постао бренд Србије. Свечаном отварању сајма су присуствовали господин Радомир Николић, градоначелник града Крагујевца и госпођа Марија Лабовић, директор Туристичке организације Србије.

На 7. Међународном сајму туризма и сеоског туризма у Крагујевцу, првог дана у оквиру едукативних радионица ПК Србије је организовала панел дискусији у којој су узели учешће представници туристичких организација и сеоских домаћинстава. Представници ТОС, госпођа Марија Лабовић, директор и Олгица Миљковић, самостални саветник за тржиште Србије и координацију са ЛТО, разговарале су са представницима туристичких организација регија, градова и општина, које су биле присутне на сајму, о њиховим плановима за наредну годину као и о заједничким активностима са ТОС.

Током сајма, за новинаре и излагаче организоване су водичке туре кроз град у пратњи стручног локалног водича Градске туристичке организације Крагујевац.

На сајму су додељене награде најуспешнијим излагачима.

Прву награду за „Најлепши и најоргиналнији излагачки простор“, добила је Туристичка организација Требиње, БиХ. Другу награду је добила Туристичка организација Краљево, а трећу Туристичка организација Пирот. За „Најбољу презентацију“ награђена је Туристичка организација Крушевац, док је друго место додељено Регији Централна Србија, а треће Туристичкој организацији Деспотовац. За

„Најбољи промотивни материјал“ награђена је Туристичка организација Ниш. Друго место за туристичку брошуру је додељено Туристичкој организацији Голубац, а треће Туристичкој организацији Бар, Црна Гора. Награду за најбољи наступ добила је Туристичка организација Горњи Милановац.

Представници ТОСа дали су изјаве за дописништво РТС, РТВ „Шумадија“, РТВ „Девет“, за емисију „Србија коју волим“ и Инфобиро.ТВ.

7. 30. Међународни сајам зимске спортске опреме, туризма и рекреације „Ехро-зим“ 26-29.11.2015.

Туристичка организација Србије је, у складу са договором, представила туристичке потенцијале Србије на штанду Скијалишта Србије. У складу са темом зимске кампање Туристичке организације Србије „Зима прија свима“, заинтересованим посетиоцима дељене су брошуре „Спорт и активан одмор“, „52 викенда у Србији“, „Информатор бања“, туристичка карта Србије, мапа манастира Србије и флајер „Зима прија свима“.

На сајму су поред дистрибутера спортске опреме за зимске спортове, понуду представили Ски центар Јахорина, Скијалиште Боровец, Туристичка организација Словеније, „Одеон“, „Авантурија“, „Avalanche risk snow fest“ и др.

Сајам „Ехро-зим“ је отворио директор ЈП „Скијалишта Србије“ гдин. Дејан Љевнаић.

Представник ТОС-а је искористио прилику да посети и Сајам спорта „Сусрет шампиона“.

Додела годишње награде Туристички цвет 2015

Туристичка организација Србије је у „Палати Србија“, 26. септембра 2015. године 19. пут доделила највише признање у туризму „Туристички цвет“.

Конкурс је био отворен од 09.06. до 20.08.2015. године. За непуна три месеца о конкурс су периодично обавештавани (укупно 3 пута): локалне туристичке организације, рецептивне туристичке агенције, представници хотелске индустрије, Привредна комора Србије, Привредна комора Београда, регионалне привредне коморе и удружења из области туризма. На интернет страни ТОС-а био је постављен и банер где су сви потенцијални кандидати могли да се информишу о условима кандидовања. У предвиђеном року стигло је 46 предлога у пет категорија.

Чланови жирија били су: председник жирија Георги Генов, директор Пословног удружења хотелско угоститељске привреде Србије – ХОРЕС, чланови жирија Мирјана Андрић, директор Републичког завода за заштиту споменика културе – Београд, Ивана Анђелковић, директор Туристичке организације града Суботице, Жељка Пудар, самостални саветник у ТОС-, и Александар Шуша, самостални саветник у ТОС-у.

Победници награде Туристички цвет за 2015. годину, по категоријама су:

1. Туристичка организација: Туристичка организација општине Књажевац
2. Туристичка манифестација: „Нишвил цез фестивал“, Ниш
3. Туристичка агенција : „Туристичка агенција Таратурс“, Бајина Башта
4. Угоститељски објекат за смештај: Хотел „Москва“, Београд и Туристичко рекреативни центар „Момчило Чековић“, Коштунићи
5. Организација или појединац за допринос унапређењу туризма и подизању квалитета туристичких услуга: Регионална развојна агенција „Златибор“ и Бора Димитријевић, директор Народног музеја Зајечар

Директор ТОС-а је ове године доделио два специјална признања изван категорија „Истраживачкој станици Петница“ из Ваљева и „Еколошком центру Радуловачки“ из Сремских Карловаца.

Презентације, кампање, конференције и радионице у земљи

- Конференција „Агробизнис и туризам“, Копаоник, 30-31. Јануар;
- Конференција поводом Дана Републике Словеније, ВТШ Нови Београд;
- Сусрети организатора манифестација у Привредној комори Србије, 11. Фебруар;
- Учешће у организацији и у манифестацији, ВИТЕЗ ФЕСТ на Београдској тврђави, 4. априла 2015.године;
- Конференција поводом Европске смотре српског фолклора дијаспоре у Београду 22.05-24.05.2015. где је подељен промотивни материјал свим учесницима конференције и Смотре;
- 21.06.2015 Учешће на једнодневном догађају у организацији GIZ, поводом 15. година деловања у Србији организованом на Београдском пристаништу. Туристичка организација Србије је присутнима представила туристичку понуду Србије путем брошура и штампаног материјала;
- Учешће у едукационом тренингу, као едукатора на тему унапређења пружања услуга у сеоском туризму у оквиру пројекта CHANGING FACE of TOURISM SPACE а у организацији ТО Неготин у Неготину;
- Учешће у манифестацији „Органска неделја Србије“ од 01. до 07.06.2015. која је одржана на Тргу Николе Пашића. У брендираном штанду волонтери су делили промотивни материјал;
- За Ускрс је организована подела фарбаних јаја за све посетиоце Инфо центра и купце у сувенирници ТОС-а;
- Присуствоваће представника ТОС-а (укључујући директорку Гордану Пламенац) и посета винарији Александровић у оквиру манифестације „Дани отворених винских подрума 2015.“, која је одржана 31.05.2015. године;
- Обилазак манифестације „Дани Вајферта“ која је одржана у Панчеву 13.06.2015. године;
- Посета представника ТОС-а манифестацији 53. Дани малине који су одржани у Бранковини 28.06.2015. године и и обилазак сеоског домаћинства Вила Албедо код Шапца;
- Поводом одржавања 48. Балканског првенства у једрењу 31.08.-06.09.2015 ТОС- је за све учеснике обезбедио промотивни материјал и мајце са логом ТОС-а;
- Организовање конференције за медије ТО Трстеник и Клуб екстремних спортова „Адреналин“ поводом 3. Адреналин ФЕСТ-а;
- Поводом откривања издања „Монопол Србија“ ТОС је у тржном центру Делта сити на пулту делио промотивни материјал;
- Организације радионице ЛТО на тему еко сетификације, ИПАРД финансирања руралног развоја у сарадњи са Министарством трговине, туризма и телекомуникација и НВО „ЕсоDev“ .Радионица је одржана у просторијама ТОС-а.
- присуство презентацији експедиције „ Албанска голгота-100 година касније“;
- Учешће представника ТОС-а на конференцији ТО Ковин посвећеној могућностима развоја туризма у општини Ковин са презентацијом Сеоски туризам – развојна шанса
- Учешће у раду Конференције Мреже за локални економски развој Сталне конференција градова и општина у Београду, 15.12.2015, на тему "Културно-историјско наслеђе у функцији локалног економског развоја“

- Учешће у конференцији о ребрендирању у оквиру ЕХИТ фестивала – уводно предавање (јул 2015.)
- Присуство свечаној седници скупштине општине поводом обележавања 156 година Аранђеловца (јул 2015.)
- Присуство манифестацији „Тешњарске вечери“ у Ваљевоу, као и учешће у емисији „Жикина шареница“ том приликом (август 2015.)
- Присуство 10. сајму шљива у Осечини (август 2015.)
- Презентација српске верзије друштвене игре „Монопол“ у шопинг центру “Delta City” на основу сарадње и потписаног уговора са компанијом “Winning Moves” (децембар 2015.)

Посета представника ТОСа и промоција на следећим манифестацијама:

1. ЕХИТ 2015, Нови Сад, 09.-12.јул
2. Међународни Врњачки карневал, Врњачка бања, 12.-19.јул
3. Дринска регата, Бајина Башта 14.-19.јул
4. Сајам Дунава, Голубац, 24.-26.јул
5. Драгачевски Сабор трубача, ГУЧА, 03.-09. август
6. Нишвил, Међународни цез фестивал, Ниш, 13.-16. август
7. „BELGRADE BEER FEST“, Београд, 18.-23. август
8. „Госпојина“, Нови Бечеј, 27.-30. август
9. Нушићијада, Ивањица, 28.-30. август
10. Роштиљијада 2015, Лесковац, 31. август-06. септембар

Туристички форум, од 13. до 16. маја, Тара

Туристичка организација Србије организовала је од 13-16. маја 2015. године, IV Туристички форум. Након Копаоника, Златибора, Вршца, Чачка и Борског језера овогодишња дестинација домаћин је планина Тара, тј. Туристичка организација Ужица и СТЦ Бајина Башта..

Кроз серију предавања и примера из праксе представници локалних туристичких организација и други учесници, имали су прилике да се упознају са различитим аспектима дестинацијског менаџмента и пројектним активностима.

Први дан Форума у хотелу „Оморика“ на планини Тари је организовано свечано отварање. Отварање је започело презентацијом проф. др Јован Попескуа „Дестинацијски менаџмент“. Након тога се обратио градоначелник града Ужица Тихомир Петковић и пожелео добродошлицу свим учесницима IV. Туристичког форума. Потом су све присутне поздравили домаћини, господин Бобан Перишић, директор Туристичке организације Ужица и господин Дејан Млађеновић, директор СТЦ Бајина Башта. Гордана Пламенац, директор Туристичке организације Србије поздравила је присутне, дала кратак осврт на активности које је спровела Туристичка организација Србије и најавила активности у наредном периоду.

Други дан Форума, започео је презентацијом „Дестинацијски менаџмент“, Черил Харгрова, консултанта за туризам, Одељења за економски развој, Дирекција за туризам, Џорџија, САД. За ово предавање је показано велико интересовање што говори чињеница да је овом предавању присуствовало 185 присутних учесника форума. Представници Еклошког центра „Радуловачки“ из Сремских Карловаца као пример добре праксе, представили су свој рад, Небојша Петковић из Туристичке организације Србије, је представио је презентацију, “Примери добре праксе и предстојећи изазови у online промоцији”.

Трећи дан форума је започео са Case study – Планински доручак као инструмент специјализације гастрономске понуде туристичке регије Западна Србија, презентација резултата пројекта Регионални ланац вредности на подручју међуопштинске сарадње који финансира USAID- фаза 2, а коју нам је презентовала Снежана Милисављевић, менаџер пројекта, Регионална развојна агенција Златибор, Ужице. Велико интересовање колеге из локалних туристичких организација показале су и за пројекат „Развој транзитног туризма кроз унапређење туристичке сигнализације у ЈЗ Србији“ који нам је представио Мр Дарко Ђуровић, руководилац ПСД програма, Регионална развојна агенција Златибор, Ужице што се могло уочити кроз веома дугу и интересантну дискусију.

Дејан Црномарковић из ТОС-а, презентовао је пројектне потенцијале у туризму, са освртом на пројекат EDEN – „Изузетне дестинације Европе“ и начин на који локалне дестинације у Србији могу да се кандидују за учествовање у пројекту, који сваке године награђује дестинације које се воде принципима одрживог развоја.

Сви учесници 6. Туристичког форума који су похађали семинаре добиће одговарајуће сертификате.

Спортски такмичења су спроведена на спортским теренима хотела „Оморика“, а уз професионалну подршку колега из спортског друштва са којима сарађујемо неколико година.

Учесници форума имали су прилику да се упознају са делом туристичке понуде дестинације на којој се одржао туристички форум. Језеро Перућац, река Дрина са мини Дринском регатом, Митровац на Тари, Мокра гора, Шарганска осмица, Дрвенград на Међавнику, село Кремна, Андрићград и мост Мехмед-паше Соколовића у Вишеграду оставили су јак утисак на учеснике форума.

- Укупан број пријављених туристичких организација: 61 (укључујући и Националну туристичку организацију Црне Горе)
- Укупан број делегата: 201
- Укупан број учесника на предавањима: од 87-185
- Укупан број новинара: 21
- Екипних спортова 4 –20 екипа
- Појединачних дисциплина 9 –117 учесника

На основу анкете учесника IV Туристичког форума, дестинација на којој ће се одржати 7. Туристички форум, биће Пролом бања, а у организацији ТОСа и Туристичке организације општине Куршумлија.

Након одржаног 6. Туристичког форума велики број представника локалних туристичких организација и новинара су се захвалили Туристичкој организацији Србији усменим или писаним путем за корисна искуства која су стекли на овогодишњем форуму.

Учешће ТОСа у организацији министарског састанка ОЕБС

У Београду је од 2.-5. децембра 2015. године, одржан министарски састанак чланица ОЕБСа.

ТОС је од почетка организације био укључен у рад Организационог одбора, у коме је имао свог представника као и у Подкомитете за смештај, транспорт и логистику и Подкомитет за протокол.

База податка о смештајним капацитетима, ценама, карактеристикама смештаја настала приликом обиласка хотела у току претходне године, послужила је као основ за одабир и формирање листе хотела за учеснике ОЕБСа.

Такође, сви одабрани хотели, морали су да акредитују сво ангажовано особље, што је посао који је обављао представник ТОСа.

Представник ТОСа, био је три недеље пред почетак скупа делгиран као координатор активности у Београдској арени, између свих укључених државних органа и извођача радова.

У главној пресс сали, ТОС је имао брендирани информативни центар, на коме су радили представници ТОСа, на коме је дељен промотивни материјал, давале туристичке информације.

За потребе свих делегата, као обавезан садржај поклон торбе, ТОС је обезбедио по примерак своји брошура, „52 викенда у Србији“, „Водено благо Србије“, Туристичке карте Србије, у тиражу од по 2000 комада.

На завршној пресс конференцији, директорка ТОСа, предала је поклон, пиротски ћилим, будућем председавајућем, представнику Немачке, министру спољних послова Штајнмајеру. Овај гест, изазвао је врло високу медијску пажњу и праћење.

У београдским хотелима делегати ОЕБС остварили су укупно 4.182 ноћења. Највећи број ноћења остварен је у хотелима у непосредној близини Арене, имајући у виду да заједно представљају компактну конгресну целину. Реч је о хотелима попут Hyatt Regency, Crowne Plaza, Falkenstainer, Radisson Blu, Holiday in i IN Hotel. Ови хотели заједно су остварили 3.097 ноћења. Остали хотели у Београду су остварили 1.067 ноћења у, и то пре свега Metropol Palace, Zira, Hotel Park.

Уз хотелске услуге које су користили делегати, дневну потрошњу, куповину сувенира, обилазак града, организацију ручкова, вечера, обилазака културних знаменитости, процењени приход за дестинацију Београд и Србију је готово 1.580.000 долара / 1.500.000 евра.

Успешна организација ОЕБС конференције само је потврдила чињеницу да Србија заслужено расте на међународним листима, и оправдава место у топ 50 најбољих дестинација у свету. Квалитет конгресних капацитета хотела и мултифункционалност Арене су свакако плус у организацији оваквог једног догађаја и сви актери су допринели задовољству делегата. Београд је 1977/1978 године, био домаћин тадашње Конференције за европску безбедност и сарадњу која је одржана у Сава Центру, али да нажалост након 37 година Сава Центар није успео да испуни захтеве организатора. Имајући у виду даљи развој Београда као конгресне дестинације, питање Сава Центра је свакако неопходно решити како би се наставио пут успешне организације међународних конгреса и конференција који креирају вишеструке ефекте по дестинацију.

Координација активности са локалним туристичким организацијама, као и другим организацијама, институцијама и удружењима

У реализацији програмских активности ТОС-а, значајна пажња се посвећује координацији рада са локалним туристичким организацијама и другим организацијама и институцијама, а у циљу унапређења квалитета и промоције туристичке понуде Србије.

Сарадња са локалним туристичким организацијама

- Координација са ТО Голубац око изналажења решења за плаћање пореза на издавање непокретности које су у обавези да плате регистрована сеоска туристичка домаћинства;
- Информисање ЛТО о свим активностима које се односе на Београдски сајам;

- Конференција ТОСа и ТО Ниш „Активни одмор у Србији“ на сајму туризма у Нишу;
- Заједничка брошура ТО Ивањица и ТОС за манифестацију „Нушићијада“ у Ивањици;
- ТО Ужице и ТО Чачак заједничко брендирање промотивних пултова и туристичког покретног биоскопа за потребе летње туристичке промотивне кампање;
- Координација са ЛТО поводом летње туристичке промотивне кампање и каравана кроз Србију;
- Координација са ЛТО и удружењима у Србији поводом наградне игре „ 52 Викенда у Србији- Колико познајеш Србију“ поводом летње туристичке промотивне кампање и каравана кроз Србију;
- Прикупљање и обрада информација потребних за додаток о активном одмору у Србији у часопису „Active traveler“;
- Сарадња са ЛТО у припреми информација о летњим дечијим и омладинским камповима за сајт ТОС-а и флајер који прати кампању „Моја Србија“;
- Сарадња са локалним самоуправама које немају основану туристичку организацију
- Прикупљање информација од ЛТО о новим туристичким садржајима на њиховим дестинацијама;
- Састанак са туристичким организацијама Источне Србије, Отварање манифестације „Етно сусрети“, и традиционално отварање нове ски сезоне 2015/2016 на Старој планини „Ski opening“.
- Сарадња ЛТО, ТОС и Републичког Завода за статистику – подручне статистичке јединице на формирању и изради базе података за праћење броја лежаја и туристичког промета у сеоским туристичким домаћинствима.
- Посета ТО Лебане и присуство почетку пројекта социјално одговорног предузетништва кроз ангажовање незапослених жена у производњи зимнице
- Присуство промоцији туристичког водича у издању ТО Панчева
- Учествовање на изложби и представљање колатералног материјала-сувенира и брошура ТОС-а на 8. Сајму сувенира и туристичких публикација у Лесковцу

Учешће у раду и сарадња са другим организацијама, институцијама и удружењима

- У августу је у Министарству културе и информисања одржан састанак са представницима Асоцијације Трансроманика, Регије Саксонија Анхалт у Немачкој, Министарства културе, Завода за проучавање културног развитка и ТОС-а на тему даљег функционисања пута културе Трансроманика у Србији и активностима саме Асоцијације. ТОС је од Министарства тражио став о даљем односу према овом путу културе. Званичан став није добијен до краја 2015. године;
- Учешће у раду Радне групе Министарства трговине, туризма и телекомуникација у Београду, за унапређење сеоског туризма и рурални развој.
- Учешће у раду Радне групе Министарства трговине, туризма и телекомуникација за развој бањског туризма;
- Сарадња са Музејем Николе Тесле и Кластером пута културе на тему обележавања годишњице рођења Тесле 2016. године;
- Учешће у раду одбора ПКС (за манифестациони туризам, сеоски туризам, групације бањских и климатских места Србије);
- Припрема Наградне игре за Асоцијацију Трансроманика на ИТВ сајму туризма у Берлину у марту 2015.;
- Сарадња са Регионалном развојном агенцијом „Златибор“ у пројекту постављања туристичке сигнализације у Западној Србији

- Сарадња са Заводом за проучавање културног развика и Кластером путева културе на промоцији „Пула Тесле и Станојевића“ и промоцији манифестације „Дани Тесле“ од 06 – 12. јула 2015. године;
- Представљање ТОС-а у каталогу Guitar Art фестивала за 2015. годину;
- Учешће директора ТОС у активностима Радне групе за Дунавску стратегију;
- Учешће директора ТОС у активностима Радне групе за организацију светске изложбе ЕХРО 2015 у Милану;
- Координисање директора ТОС радном групом „Унапређење менаџмента дестинација, развој туристичких производа, промоција и маркетинг“ у оквиру Националног савета за туризам (одржана три састанка: јун, октобар и новембар 2015.);
- Учешће представника ТОС у раду Комисије за доделу субвенција и бесповратних средстава коју је оформило Министарство трговине, туризма и телекомуникација;
- Учешће представника ТОС у активностима Радне групе за организацију Међународног сајма туризма у Београду;
- Учешће на манифестацији „Дани јоргована 2015“, Краљево, 23. мај 2015. године (директор ТОС-а члан Организационог одбора „Дани јоргована 2015“;
- Присуство догађају „Београдски дијалози“ у организацији Амбасаде Савезне Републике Немачке, Београдског фонда за политичку изузетност и Форума Србија Немачка, поводом обележавања 15-годишњице билатералне сарадње између Србије и Немачке у области одрживог развоја у Србији; Београд, 28. мај 2015. године;
- Присуство 15. српском економском самиту у организацији TGI Group International (Tsomokos), Београд, 8. јун 2015. године;
- Учешће директора ТОС у панел дискусији „Развојне перспективе у дунавском региону у Србији“ у оквиру обележавања Дана Дунава а у организацији пројекта „Социјално економски развој дунавског региона у Србији“ који финансира Европска унија, а спроводи и суфинансира Аустријска развојна агенција, Београд, 25. јун 2015. године;
- Презентација туристичке понуде Србије за представнике организатора путовања „TUI Russia“ у просторијама МТТ-а, 3. јун 2015. године;
- Презентација туристичке понуде и потенцијала Србије од стране помоћника министра за туризам (МТТ) и директора ТОС-а за “Delivery Unit” (Јединица за имплементацију стратешких пројеката и циљева) при кабинету премијера, Београд, 1. јун 2015. Године;
- Учешће у раду Организационог одбора манифестације „Дани европске баштине“ и обезбеђивање брошуре „Индустријско наслеђе Србије“ које је пратило годишњу тему манифестације;
- Учешће на I Туристичком форуму Црне Горе, Будва, 25-28.октобра 2015. Године;
- Сарадња са Пореском управом у циљу правилног тумачења пореских обавеза за регистрована сеоска туристичка домаћинства;
- Сарадња са Завода за интелектуалну својину Републике Србије, поводом изложбе производа са заштићеним географским пореклом;
- Присуство отварању „Музеја опанчарства“ у селу Раковица;
- Посета Свилајнцу, на позив локалне самоуправе и представника Природњачког центра, у циљу представљања нових туристичких потенцијала. Истовремено су вођени разговори са представницима локалне самоуправе и музеја о формирању туристичке организације.
- Учешће на 10. стратешком форуму у оквиру којег је одржан и други по реду састанак високог профила у вези са иницијативом „НР Кина и 16 земаља централне и источне Европе“, где је организатор и домаћин смештаја била Туристичка организација Словеније (Блед, 31. август – 2. септембар 2015.) – Састанак се састојао из три сегмента и то: панел о туризму са темом „Израдња нових

партнерстава ради јачања туристичке индустрије; припремни састанак представника земаља ЦИЕ; састанак високог профила (други по реду) који се односи на сарадњу у туризму између НР Кине и 16 земаља ЦИЕ.

- Састанак са представницима НТО Мађарске у представништву РРА Бачке у Новом Саду (уступили простор) на тему активности Туристичко-координационог центра у Будимпешти, сајму Утазаш 2016 у Будимпешти, сајму ИВТМ у Барселони, чланству у Европској туристичкој комисији и пацифичко-азијској туристичкој асоцијацији (РАТА – Pacific Asia Travel Association) итд.
- Учешће на панелу (у оквиру манифестације “Open Days”) на позив и о трошку Регионалне развојне агенције Бачка са циљем представљања резултата пројекта „Успостављање дестинацијске менаџмент структуре на простору Дунава и Фрушке горе“ (Брисел, октобар 2015.)
- Учешће на GIZ радионици на тему планирања за период 2016-2017 године које се тиче регионалног програма прекограничне туризма у средини и доњег Подунавља (новембар 2015.)
- Учешће у 10. међународном научно-стручном симпозијуму „Хотелска кућа 2015“ (Златибор, новембар 2015.)
- Билатерални састанак са представницима Републике Српске: господином Предрагом Глухаковићем, министром трговине и туризма у Влади Републике Српске, гђом Надом Јовановић, директорком ТО Републике Српске и г-дином Остојом Барашином, директором ТО Бања Лука, на њихову иницијативу. Састанку су такође присуствовали г-дин Александар Ђурић, саветник министра и гђа Драгана Радишић, шеф кабинета (Министарство трговине и туризма Републике Српске). Теме састанка су се односиле на: усаглашавање будућих заједничких планова на развоју, унапређењу и промоцији туризма Републике Српске и Републике Србије; креирање регионалних прекограничних производа; подручје Средње Дрине које је фантастично за туризам али недовољно искоришћено, а према потписаном споразуму између Републике Српске и Републике Србије на овом подручју ће се имплементирати трогодишњи пројекат који би ово подручје учинио привлачнијим и приступачнијим за туристе. Заједнички циљ којем обе земље теже је већи број туриста и ноћења и у Србији и у Републици Српској а самим тим и већи девизни прилив читавој туристичкој привреди Србије и Републике Српске (децембар 2015.)

Пројектне активности

Пројекти у току:

Пројекат „EDEN – European Destinations of Excellence“ (Изузетне дестинације Европе), након успешног спровођења у 2014. години, настављен је и у 2015. са новом темом конкурса одабраном од стране Европске комисије „Туризам и локална гастрономија“. Како у новом програмском периоду за финансирање пројеката 2014–2020. Србија и даље није потписала финансијски споразум за учешће у „Програму за конкурентност малих и средњих предузећа (COSME)“, чиме ни ТОС као ни било која организација из Србије нема право аплицирања на конкурсе из овог програма, Министарство трговине, туризма и телекомуникација је одлучило да ЕДЕН пројекат за 2015. Србија и ТОС спроведу из сопственог буџета, како би се одржао континуитет пројекта. У договору са Европском комисијом крајем 2014. послат им је пројектни предлог без буџетског дела, и Европска комисија ће прихватити изабране дестинације у

европску ЕДЕН мрежу чиме ће са своје стране омогућити Србији континуитет учествовања у овом пројекту.

Пројекат је званично почео 1.1.2015. и трајао је 10 месеци, закључно са 31.10.2015. Активности спроведене у оквиру пројекта ЕДЕН 2015 имају за циљ промовисање модела одрживог развоја туризма у земљама чланицама и кандидатима за чланство у Европској унији (ЕУ) стављајући сваке године у фокус једну тему, што је у 2015. „Туризам и локална гастрономија“.

У првих 6 месеци пројекта спроведене су следеће активности:

- јануар 2015: формиран пројектни тим који чине Татјана Антић, Дејан Црномарковић, Павле Ђукић, Небојша Петковић и Маријана Маркоска; организовани припремни састанци у вези реализације пројекта;
- фебруар 2015: у оквиру Међународног сајма туризма у Београду организована је презентација и промоција ЕДЕН 2015 конкурса и 22.2.2015. радионица за представнике локалних туристичких организација на тему Туризам и локална гастрономија коју је држао професор Јанез Богатај из Словеније, који је и словеначки ЕДЕН амбасадор. Професор Богатај је представио Стратегију развоја гастрономије Словеније као и начине како Словенија подржава, развија и промовише локалну гастрономију и кроз њу туризам. Рад на конкурсној документацији, формирању критеријума за одабир ЕДЕН дестинације, формулара и текста позива; дизајн и штампа промотивног материјала.
- март 2015: именован жири за избор ЕДЕН дестинације у Србији за 2015. и то:
 - Данијела Вићентијевић – Представник Сектора туризма у Министарству трговине, туризма и телекомуникација;
 - Проф. Драган Тешановић – Представник академске заједнице – Катедра за гастрономију Департмана за географију, туризам и хотелијерство Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду;
 - Бојана Калењук – Представник струковног удружења – Кулинарска федерација Србије;
 - Ирена Чаликјан, Агенција Сабра – Представник туристичке индустрије;
 - Ненад Гладић, алијас Лепи Брка, аутор емисије „Гастрономад“ – амбасадор пројекта.
- април 2015: организован први састанак чланова жирија и пројектног тима на коме су утврђени критеријуми, формулар и правила конкурса. Објављен конкурс за избор ЕДЕН дестинације у Србији: <http://serbia.travel/eden/>. 3.4.2015. одржан први инфо дан у оквиру 16. међународног сајма туризма и активног одмора у Нишу. Потенцијални учесници – локалне туристичке организације градова и општина у Србији, упознали су се са конкурсом који је био отворен током априла и маја 2015. године. 23.4.2015. организован је други инфо дан и конференција за новинаре у просторијама ГОС-а на којој су конкурс и пројекат представили Ненад Гладић, алијас Лепи Брка, амбасадор пројекта, Татјана Антић и Дејан Црномарковић, чланови пројектног тима.
- мај 2015: трећи инфо дан одржан је у оквиру 6. Туристичког форума на Тари, током чијег радног дела је 15.5.2015. Дејан Црномарковић одржао презентацију на тему „Пројектни потенцијали у туризму са освртом на пројекат ЕДЕН“. 24.5.2015. званично је затворен конкурс након чега је именован технички жири од представника пројектног тима (Т. Антић, Д. Црномарковић и П. Ђукић) који је проверио исправност апликација и проследио их даље члановима стручног жирија. Стигло је укупно 13 апликација, које су обухватиле 20 општина, од којих је 12 задовољило постављене формалне и опште критеријуме.

- јун 2015: 1.6.2015. организован састанак стручног жирија на коме је одабрано пет дестинација финалиста на конкурс за избор „Изузетне дестинације Европе“ и то: Пирот, Лесковац, Сјеница, Бачка (Србобран носилац) и Рајац-Качер-Колубара (Лазаревац носилац). Након одабира пет дестинација финалиста током прве половине јуна организоване су инспекцијске посете овим локацијама, након чега је стручни жири одлучио о победничкој и две пратеће дестинације за 2015. годину. За победника је изабран Пирот, а пратиоци су Сјеница и Лесковац. Обавештење о исходу конкурса послато је свим ЛТО и медијима и наишло је на изузетан одјек у јавности будући да је коинцидирало са кампањом ТОС и Владе Србије „Моја Србија“.

У другој половини 2015. године у оквиру ЕДЕН спроведене су следеће активности:

- јул и август: обједињен је прикупљени материјал и приступило се конципирању и изради промотивне публикације „ЕДЕН Србија 2015“ којом су обухваћене овогодишње изабране дестинације. Публикација је штампана на српском и енглеском језику, и већина примерака подељена је ЛТО општина финалиста. Чланови пројектног тима и ЕДЕН амбасадор учествовали су 18. јула на 6. Фестивалу старопланинских јела у селу Темска, као активности која се блиско надовезује на овогодишњу тему избора, а овај боравак у Пироту искоришћен је за прелиминарни договор поводом предстојеће студијске посете за новинаре.
- септембар: као и 2014. године, заједно са доделом награде „Туристички цвет“, 26. септембра у Палати Србија организована је додела признања финалистима овогодишњег ЕДЕН конкурса, чиме је постигнута изузетна медијска испраћеност догађаја. Истога дана одржан је радни састанак током којег су нове дестинације увршћене у ЕДЕН мрежу Србије. У складу са пројектним планом, од 28. до 30. септембра организовано је студијско путовање за 11 представника одабраних домаћих медија у Пирот, са циљем да се јавност путем прилога и репортажа боље упозна са туристичким потенцијалима победничке дестинације.
- октобар: у сарадњи са колегама из локалних туристичких организација Пирота, Сјенице и Лесковца припремљени су завршни досијеи победничке и пратећих дестинација које је ТОС, као организатор конкурса, био у обавези да пошаље Европској комисији. Као додатну активност, пројектни тим реализовао је посету 4. сајму лесковачког домаћег ајвара, зимнице и пића који је одржан 3. октобра у Лесковцу.
- децембар: у Бриселу су 16. и 17. децембра одржани „ЕДЕН догађаји 2015“, на које су били позвани национални победници овогодишњег конкурса, национални ЕДЕН координатори и амбасадори, као и чланице ЕДЕН мреже. Дешавања су обухватила изложбу победничких дестинација на маргинама Европског дана туризма, свечану доделу признања и 10. састанак ЕДЕН мреже. У складу са претходним договором са Европском комисијом, догађајима је присуствовао и представник ТО Књажевца, као прошлогодишњег победника у Србији, будући да је 2014. године изостала европска церемонија доделе због тога што је у осталим земљама Европе, уместо избора, спроведена кампања за промоцију пројекта и већ изабраних дестинација. Током годишњег коктела ТОС и ЛТО одржаног 22. децембра у Београду, са представницима ЕДЕН дестинација разговарано је о даљим плановима активностима везаним за ЕДЕН пројекат.

Пројекат „Пут римских царева и Дунавски пут вина 2“, наставак истоименог пројекта који је реализован 2011-2013. године, званично је отпочео 1.4.2014. и трајао је до 1.10.2015. године. Циљ нове фазе пројекта је да подстакне конкуритивност транснационалних тематских туристичких производа у средњем и доњем Подунављу, подстакне укључивање малих и средњих предузећа, повећа атрактивност руте кроз

подизање капацитета и квалитета приозвода на рути, побољша видљивост и маркетиншке активности руте. У оквиру пројектних активности планираних за 2015. годину, за сада је реализовано следеће:

- У оквиру сајма туризма у Београду 19.2.2015. организован је семинар на тему „Ангажовање садржаја, ангажовање туриста: вештине приповедања и маркетинг друштвених медија“ и састанак заинтересованих страна пројекта „Пут римских царева и дунавски пут вина“. Семинар су држали Одри Скот и Даниел Нол из организације *Uncornered Market* из Берлина.
- У марту је у сарадњи са Дунавским центром за компетенцију објављена брошура *Roman Emperors and Danube Wine Route for You* која је представљена у оквиру сајма ИТБ у Берлину. Такође, у оквиру пројекта реализована је израда мобилне апликације на локалитету Феликс Ромулијана којом ће посетиоци моћи да се кроз игрицу упознају са историјом овог локалитета, начином живота и другим занимљивостима из свакодневног живота римских императора.
- У априлу 2015. рута је званично сертификована од стране Савета Европе, односно техничког секретаријата Института за културне руте у Луксембургу као културна рута Савета Европе. 20.04.2015. одржан је састанак пројектних партнера у Загребу коме је испред ТОС-а присуствовао Небојша Петковић, члан пројектног тима.
- 11-12.маја је организовано студијско путовање „Пут римских царева у Бугарској“ на коме су испред пројектног тима ТОС-а биле Смиљана Новичић и Татјана Антић. Циљ путовања је био да се партнери пројекта из друге три партнерске земље, у овом случају Србија, Хрватска и Румунија, упознају са деловима руте и локалитетима у Бугарској. Исти овакав догађај у Србији ТОС је организовао 18-21.маја 2015. за partnere из Хрватске, Бугарске и Румуније. У оквиру туре 20.05.2015. на археолошком локалитету Фелих Ромулиана у Гамзиграду организована је и промоција новог туристичког производа – интерактивне андроид апликације "Представите се цару Галерију како обичаји налажу". Апликација је направљена по моделу игара потраге за благом, чиме се на иновативан начин културно наслеђе приближава како добро информисаним туристима, тако и туристима - лаицима. Догађај је отворио Мајкл Девенпорт, Шеф делегације ЕУ у Србији, Данијела Шили, лидерка пројекта Регионални програм за јачање прекограничног туризма на средњем и доњем Дунаву кроз Дунавски центар за компетенцију и Велимир Огњеновић, градоначелник Зајечара.
- Током јуна 2015. планирано је да се брошура *Roman Emperors and Danube Wine Route for You* преведе и на немачки, српски, бугарски, румунски и хрватски и да се подели пројектним партнерима за промоцију руте.

Пројекат „Пут римских царева и Дунавски пут вина 2“ је финансиран од стране Европске комисије, ЦИП позив 70-G-ENT-CIP-13-B-N03S04. Носилац пројекта је ДЦЦ док је ТОС један од седам партнера на пројекту (ДЦЦ, ТОС, Привредна комора Хрватске, туристичка агенција Робинзон из Београда, туристичка агенција Глобтоур Евент из Хрватске, општина Русе, Национално тело за туризам из Румуније, винарија Алковин из Румуније). Укупна вредност пројекта је 238.899,54 евра од чега је 25% кофинансирање партнера.

Пројектни предлози:

Кластер за образовни туризам у Србији је у мају 2014. поднео апликацију Централно европској иницијативи (ЦЕИ) „Образовни туризам за целоживотно

учење“ где је ТОС уврстио као једног од партнера. Тема пројекта се надовезује на ТОС-ов пројекат „Одрживи дечји и омладински туризам у функцији руралног развоја ЈЛИ региона“. У фебруару 2015. стигао је одговор Централно европске иницијативе да је пројекат одобрен али са 50% буџета тј. 7500 ЕУР уместо тражених 15000 ЕУР.

У марту 2015. америчкој амбасади у Београду поднет је предлог пројекта који се наслања на наведени пројекат како би се тражио остатак новца за његову реализацију. За реализацију активности тражено је 19.350 долара али је из Америчке амбасаде тражено да се изврши ревизија пројекта и буџет смањи.

С обзиром да у датом временском оквиру више није било могуће обезбедити разлику, односно буџет неопходан за реализацију планираних активности, нити на адекватан начин преформулисати активности које би се могле реализовати до превиђеног периода са обезбеђеним буџетом, пројекат је морао бити отказан.

На први позив новог транс-националног програма тзв. *Danube Transnational Programme* (ДТП / ДТП)- *INTERREG Programme* ком је и Србија имала приступ, ТОС је поднео четири (4) пројектна предлога. Позив за пројектне предлоге је објављен 28.септембра 2015. а рок за подношења предлога пројеката је био 03.новембар 2015. Укупан број поднетих апликација ДТП на први конкурс је 576. Очекивана одлука селекционе комисије по поднетим апликацијама је мај 2016. године.

Од четири поднета ТОС пројектна предлога, у три ТОС је партнерска организација а у једном придружени партнер. Опште правило INTERREG програма је да само из земаља чланица ЕУ могу бити водеће организације – носиоци апликација, а да се партнери из земаља кандидата и будућих кандидата могу укључивати као партнери (са правом удела у буџету) или придружени партнери (без удела у буџету).

ТОС је у ДТП аплицирао у следећим тематским областима:

1. **“River with more than two sides – Fostering Tourism/Economic Development using Cultural Route as a Model and a Tool for Inter-Sectoral Cooperation”**, водећа организација је *Patronatul Tinerilor Intreprinzatori din Romani*, из Румуније. Предлог пројекта је базиран на елементима културног туризма, и прислоњених на културну руту Римских царева и Дунавску руту вина. Осим Србије укључене су још организације из Румуније (2), Хрватске (1), Бугарске (1) и Аустрије (2).
2. **“DANOST - Danube Observatory on Sustainable Tourism”** - водећа организација је уједно и координатор ЕУСДР Приоритетне активности 3 (ПАЗ – туризам, култура и људи-људима) из Румуније односно *Ministry of Regional Development and Public Administration of Romani*, а партнери су још 2 организације из Румуније, Бугарске (2), Хрватске (3), Мађарске (1) и Србије. У првом плану предлога пројекта је туристичка статистика, односно концеп тузима Светске туристичке организације (UNWTO) модел туристичких обсерваторија и пилотирање истог у 5 држава (из којих су пројектни партнери) а са дугорочним циљем проширења тог модела обсерваторија на цео регион Дунава, односно 14 земаља Дунавске стратегије.
3. **“Danube Spas - Fostering sustainable use of natural and cultural heritage in the vicinity of spas and wellness centers of the Danube Transnational Programme Area”**, где учествују партнери из Србије, Бугарске (2), БХ (1), Хрватске (1), Румуније (3), Словеније (1) и Мађарске (2) одакле је и водећа организација, *Hévíz Tourism Non-profit Ltd.* Предлог пројекта је базиран на бањском туризму у спрези са природном и културном баштином.

4. **“E-DEBS - Danube Electric Bicycle Strategy”**, са водећом организацијом *e. V., Schwäbisch Gmünd*, из Немачке, ТОС је придружени партнер што значи да нема алоцираног директног буџета за Србију. Предлог пројекта се базира на е-бициклизму као производу који је доприности смањењу загађења, заштити животне средине и слично.

Остале активности:

У мају месецу (12-16.мај 2015.) је у оквиру програма за подршку туризма Америчке амбасаде у Београду долазила Черил Харгров, експерт за туризам и културно наслеђе, Одељења за економски развој, Дирекција за туризам, Џорџија, САД. Черил је у оквиру 6. туристичког форума на Тари одржала предавање за представнике локалних туристичких организација на тему „Дестинацијски менаџмент – искуства и перспективе из САД“ за које је показано изузетно интересовање. Такође је и одржала предавање у Београду за представнике академске и професионалне заједнице на тему „Културни туризам, наслеђе и брендирање дестинација – искуства и примери из САД“.

Годишњи Форум Стратегије Европске уније за регион Дунава (ЕУСДР) одржан је у Улму, Немачка у периоду 29-30.10.2015. у оквиру Баден Виртенберг председавања ЕУСДР. Након свечаног отварања Форума коме су присуствовали високи званичници Европске уније и Европске комисије, представници влада замаља ЕУСДР и истакнути представници домаћина са федералног и регионалног нивоа Немачке, настављен је рад у тематским групама. У оквиру приоритетне групе 3 – култура, туризам и људи-људима (ПАЗ) одржане су две радионице – једна посвећена култури, 29.10. 2015. а друга туризму 30.10.2015. ТОС је промотивни материјал о Дунаву у Србији, као и друге промо-материјале компатабилне промоцији Дунава у Србији изложио на штанду ДЦЦ. У оквиру паралелних дешавања на Форуму, организовани су и билатерални сусрети са представницима донатора, Европске комисије, Дунавске стратешке тачке и Дунавског транс-националног програма (ДТП).

Састанак Саветодавног Одбора ПАЗ ЕУСДР одржан је 30.10.2015. након затварања Форума. Координаторима ЕУСДР - ПАЗ су чланице након састанка Одбора а на захтев Европске комисије, послале предлоге на документе припремљене од стране координатора ПАЗ и то:

- годишњи извештај 2014-2015,
- план и програм рада за 2016.,
- измене и допуне критеријума ПАЗ у оквиру ЕУСДР и у светлу почетка функционисања ДТП,
- измене и допуне записника 11. састанка Одбора.

Дунавски центар за компетенцију (ДЦЦ) је такође у Улму на маргинама/пре 4. Годишњег Форума ЕУСДР, дана 28.10.2015. године, организовао састанак саветодавног одбора (ванредни састанак без гласања) са циљем разматрања стратегија и радног материјала за радионицу годишњег планирања ДЦЦ и излазне програмске фазе ГИЗ за ДЦЦ.

Радионица ГИЗ - ДЦЦ годишњег планирања одржана је 25.новембра 2015. у Београду. Испред ТОС радионици су присуствовали в.д. директора Марија Лабовић и Кристина Кујунџић.

Регионална развојна агенција Златибор у партнерству са Високом пословно-техничком школом струковних студија Ужице, а у оквиру пројекта SMARTINNO посветила је конференцијски дан туризму и примерима добре праксе односно иновативним иницијативама у туризму. На позив РРА / ПСД на конференцији 19.11.2015. је ТОС одржао презентацију под називом „Програми подршке Европске уније развоју туризма“.

На позив „Тврђаве Голубачки град“ д.о.о. организације из јавног, приватног и цивилног сектора из Србије и Румуније су се 02.12.2015. окупиле на радном састанку у Голубцу да би размениле информације о већ постојећим као и новим иницијативама, односно размотриле партнерства и облике сарадње а везаним за отворени позив прекограничне сарадње Србија – Румунија (први позив INTERREG IPA CBC). Током састанка разматране су иницијативе везане за активности које би биле везане за еко-туризам у граничној регији а наслоњене на Дунав, као и наставак - даљи развој ТОС активности које су започете у оквиру пројекта Calypso у Србији – Holiday4All /Одмор за све, о приступачном туризму односно прилагођавању/креирање нових понуда туристима са додатним потребама.

Дунавски центар за компетенцију (ДЦЦ) је у сарадњи са ТОС и партнерима Дунавском стратешком тачком Стратегије Европске уније за регион Дунава (Danube Strategic Point– DSP EUSDr/ ДСП-ЕУСДР) и представништвом Баден Виртенберга при ЕУ надлежном за ДСП-ЕУСДР, координаторима Приоритетне групе 3 ЕУСДР министарства туризма Румуније и Бугарске, односно уз подршку Немачке развојне агенције – ГИЗ ДЦЦ програма јачања прекограничне сарадње у домену туризма у средњем и доњем Подунављу, РРА Златибор и РРА Бачка, организовао панел под називом „Living the Future on the Danube *SMART Growth – Is tourism an answer for economic challenges in the Danube region?*“. Панел је одржан у конференцијској сали представништва Баден Виртенберг при ЕУ, у понедељак 07.12.2015. године. У оквиру панела приказан је филм „The Danube in Serbia - 588 Impressions“ настао у сарадњи ТОС и ДЦЦ уз подршку Аустријске развојне агенције (АДА). Панел, односно конференцијски простор као и простор у коме се одвијао цео догађај је био брендиран и означен логоима ТОС, на улазним вратима је био постављен промотивни материјал ТОС.

Издавачка кућа *CLIO*, а повом гостовања Роџера Прајда, аутора књиге „Дестинација као бренд“ (Clio, 2015) организовала је дводневну конференцију са истом темом у Новом Саду и Београду, 16. и 17.децембра 2015. године. Први дан конференције (16.12.2015.) се одржавао у Новом Саду, у Музеју Војводине а други дан (17.12.2015.) у Београду, у Задужбини Илије М. Коларца. Током 2014-2015 ТОС је сарађивао са издавачком кућом Clio на реализацији серијала активности под називом „Узбудљиви градови“ који су користили основну методологију коју је заговара Роџер Прајд за брендирање места / дестинација. Стога је и упућен позив ТОС да узме учешћа на горе наведеној дводневној конференцији која је уједно била и завршница једногодишњег процеса „Узбудљивих градова“.

Промотивне активности на иностраном туристичком тржишту

У извештајном периоду ТОС је имао следеће активности на иностраном тржишту:

- Број сајмова на којима је ТОС учествовао: 27
- Број сајмова који су посетили представници ТОС-а: 2

- Број сајмова и презентација на којима је ТОС учествовао кроз учешће ПР агенције и слањем пропагандног материјала: 4
- Број посебних презентација и догађаја, промоција и радионица: 41
- Број новинара у студијској посети: 78
- Број новинарских екипа у студијској посети (новинар + фотограф): 6
- Број ТВ екипа у студијској посети: 8
- Број блогера у студијској посети: 12
- Број организатора путовања у студијској посети: 100
- Број новинара чију је посету ТОС делимично подржао: 25
- Број организатора путовања чију је посету ТОС делимично подржао: 33

I Велика Британија и Ирска

1. Сајмови и презентације

1.1. Destinations, Лондон, 29. јануар - 01. фебруар

Destinations Holiday& Travel Show је водећи сајам из области туризма В2С у Великој Британији, који привлачи преко 50.000 посетилаца и 350 излагача из целог света, међу којима изузетно велики број организатора путовања из Велике Британије. Ове године сајам је одржан на сајмишту Olympia.

Србија се представила на изложбеном простору величине 35м². Поред ТОС-а, на сајму је учествовала и ТО Војводине.

На штанду је графички била представљена тема промоције ТОС-а за 2015. годину “My Serbia”, којом се Србија представља као целогодишња дестинација са понудом кратких одмора у градовима, активног одмора у природи и музичких и других догађаја и манифестација. Дизајн је пратио огласну кампању спроведену у Лондону у јесен 2014. године. Кроз видео материјале представљена је општа туристичка понуда Србије и гастрономска понуда Србије (Soulfood Serbia). Током трајања сајма, 31. јануара је организован Нарру hour за посетиоце, где се служила храна и пиће из Србије.

На штанду су, пред промотивних материјала ТОС-а и ТОВ-а, биле дистрибуиране и брошуре организатора путовања из Британије који имају Србију у својој понуди за 2015. годину – Regent Holidays и Travel The Unknown.

На штанду су све време трајања сајма били представници новоангажоване ПР агенције за Велику Британију Independent Public Relations (iPR). Разговори са њима вођени су на тему планирања и организације промотивних активности на тржишту Велике Британије током 2015. године.

На сајму је одржан велики број састанака са организаторима путовања, како са онима који већ имају Србију у понуди, тако и са заинтересованим да је уврсте у понуду у наредном периоду. Такође је обављено и неколико разговора са представницима медијских кућа.

Одржан је и састанак са представницом Британско-српске привредне коморе, у вези са организовањем посебног догађаја намењеног дијаспори. Предложено је да се овај догађај организује 30. априла у Лондону у резиденцији председника Британско-српске привредне коморе.

1.2. REETEX –Travel Exchange Forum, Лондон, 02-03. фебруар

REETEX радионица је ове године одржана други пут као сусрет туристичких дестинација у успону са представницима организатора путовања, авио компанија и аеродрома. Србију је прошле године представљала ангажована ПР агенција, а ове године су у радионици учествовали представници ТОС-а и ангажоване ПР агенције,

представници Туристичке организације Београда и Скупштине града Београда, као и представници рецептивних туристичких агенција из Србије Glob Metropolitan Tours и Balkan Expert.

1.3. ANTOR састанак, Лондон, 10. фебруар

Теме састанка у биле: Положај туристичке индустрије у 2014. години и изгледи за 2015. годину; Потрошачки трендови; Сајмови туризма – презентација и продаја. ТОС су заступали представници ангажоване ПР агенције

1.4. Конференција за новинаре, Лондон, 28. април

У просторијама Амбасаде Републике Србије је организован скуп и дружење са британским новинарима који пишу за најеминентније дневне новине и магazine, као што су Daily Telegraph, Guardian, Independent, Sunday Times, National Geographic и Wanderlust. У надахнутом говору, амбасадор Србије, гдин Огњен Прибићевић, представио је све предности Србије као туристичке дестинације и позвао присутне представнике медија да у организацији ТОС-а посете Србију и пренесу читаоцима своје утиске о нашој земљи и њеним туристичким атракцијама.

Поред представника ТОС-а, о различитим сегментима туристичке понуде Србије са новинарима су разговарали Kevin Shannon, енглески блогер који је у два наврата препешачио целу Србију и који о својим искуствима са овог путовања следеће године издаје књигу "Walk Serbia", David Lindo, специјалиста за посматрање птица који организује доласке британских туриста у Србију, представници винарије McCulloch са Фрушке Горе, британско-српски брачни пар који вина нашег поднебља пласира на лондонском тржишту, Снежана Knowles, директор "Granny Secret" ("Бакина тајна") производа који се у Лондону продају у престижној робној кући Selfridges. Промоцију су присуствовали и представници Британско-српске привредне коморе и Air Serbia.

Новинарима је послужено бело и црвено вино винарије McCulloch, а кетеринг је организовала фирма Софранац. Служен је мени под називом Даме бирају (Ladys Choice), као комбинација рецепата са краја 19. века, које су у својим књигама рецепата објавиле Енглескиња Isabella Beeton и Српкиња Катарина Поповић Мицина.

Свим новинарима су подељени пакети са штампаном информацијом за новинаре, USB-ом на коме су били информација за новинаре и фотографије Србије у складу са текстом "Десет разлога да посетите Србију", промотивни материјал (брошуре), по боца вина и по пакетић са ајваром и џемовима.

Скупу је присуствовало 30 британских новинара.

1.5. Промотивни догађај – презентација „Моја Србија“, Лондон, 30. април

У оквиру промотивне кампање "Моја Србија", ТОС је у сарадњи са Британско-српском привредном комором организовао промотивни догађај намењен исељеницима из Србије и нашим сународницима на привременом раду у Великој Британији, као и британским пријатељима Србије. Промоција је организована у резиденцији Сер Пол Џаџа (Сир Paul Judge), председника Британско-српске привредне коморе. Пред више од 200 званица, представница ТОС-а је презентовала кампању "Моја Србија", намењену пре свега нашим људима у иностранству, и позвала их да у Србију дођу не само у оквиру посете рођацима и пријатељима, већ и да се као туристи упознају са лепотама Србије и значајним локалитетима наше историје и културе, да проведу активни одмор у заштићеним природним областима и националним парковима, да се забаве на летњим фестивалима и уживају у богатој гастрономској и винској понуди. Представници дијаспоре су позвани да буду амбасадори туризма земље из које потичу, и да о Србији као земљи и о њеном туризму причају својим британским пријатељима, те их на тај начин инспиришу и мотивишу да посете Србију.

У оквиру презентације, посебно је представљен нови део интернет презентације ТОС-а "Моја Србија", намењен превасходно дијаспори, на коме могу наћи идеје за провођење одмора у свим деловима Србије кроз понуђене предлоге за 52 викенда у Србији. На овом делу интернет презентације налазе се и информације о дечјим летњим камповима у Србији, како спортским - кошаркашким, тениским, фудбалским, тако и едукативним, на којима се може учити српски језик, као и камповима у природи. Такође, ту су и понуде туристичких агенција из Србије, преко којих се могу резервисати организовани излети и одмори у Србији.

Након излагања, емитован је филм "Једно путовање, безброј доживљаја".

На презентацији за дијаспору Сер Пол Џаџ је говорио о све јачим политичким, економским и културним везама између Велике Британије и Србије и о својим искуствима са путовања по Србији.

Генерални директор Air Serbia, гдин Дане Кондић, представио је нашу авио компанију и истакао како изузетан квалитет услуге коју она нуди и тако и њен значај за даљи успешан раст и развој туризма Србије. Након његовог излагања, емитован је промотивни спот Air Serbia.

Званицама су подељени беџеви са логоом Туристичке организација Србије и промотивни материјал ТОС-а.

Након презентација организован је коктел на коме су се служила, између осталог, бела вина са Фрушке Горе и гастрономски специјалитети из Србије.

1.6. Изложба слика Fine Art Escape, Лондон, 14-17. мај

Захваљујући контакту са сликарком и галеристкињом српског порекла, који је остварен на промотивном догађају „Моја Србија“, ТОС је имао могућност да се кроз промотивни материјал представи на овој изложби која је одржана у Royal College of Art. Представник ангажоване ПР агенције је промотивни материјал ТОС-а из Амбасаде Р. Србије у Лондону однео на изложбу, и материјал је подељен током трајања изложбе.

1.7. ANTOR Meets Travel Trade, Лондон, 09. јун

Традиционални годишњи сусрет представника националних туристичких организација са представницима организатора путовања из Велике Британије. Свака земља имала је свој сто на коме је дистрибуирала промотивни материјал и имала прилику да се сретне на појединачним састанцима са представницима организатора путовања. ТОС је заступао представник ангажоване ПР агенције, који се срео са већим бројем присутних организатора путовања. Најкориснији састанци одржани су са следећим организаторима путовања: Travel Republic, Original Travel, Gadabouts Travel, Wellbeing Escapes, GTI Gracetime Travel, Luxury Cultural Travel и Camping & Caravanning Club.

1.8. ETOA City Fair, Лондон, 15. јун

Представник ангажоване ПР агенције је учествовао на овом догађају, који је био сусрет понуђача са представницима британске туристичке привреде, и имао састанке са следећим организаторима путовања који су исказали заинтересованост за Србију: Explore, Shearings Holidays, All Leisure Holidays Group и Tauck.

1.9. ANTOR Meets Travel Media, Лондон, 29. септембар

У оквиру активности асоцијације ANTOR организована је годишња радионица за представнике медија. Све земље су имале свој сто са промотивним материјалима. На радионици је било присутно 80 новинара. ТОС је заступао представник ангажоване ПР агенције.

1.10. World Travel Market, Лондон, 02-05. новембар

За потребе представљања туризма Србије, ТОС је закупио изложбени простор величине 96м². Израда штанда је, према уговору, поверена предузећу “Жижгин” доо из Београда. Представници ангажованог градитеља штанда нису добили британске визе, те је дошло до одступања изгледа штанда од планираног.

Графичким решењима на штанду су представљени Дунав – реке и језера Србије, као најава теме промоције за 2016. годину, Београд као дестинација кратког одмора и најава обележавања 160 година од рођења Николе Тесле у 2016. години. На штанду је, на великом лед екрану, приказиван нови промотивни филм о Дунаву, као и филм “Outdoor Serbia” (Frrestyle), општи филм о туризму Србије “One Journey Million Impressions” (Бошко Савковић) и “Soulfood Serbia” (Supernatural). На штанду Србије били су и представници друштвене игре „Монопол“ од којих је један од њих обучен као Mr Monopoly привлачио велики број посетилаца.

Поред ТОС-а, на штанду туризма Србије представили су се Туристичка организација Београда, Туристичка организација Новог Сада, организатори путовања из Србије Glob Metropolitan Tours, Terra Travel и Kon Tiki Travel, као и хотели Radisson Blu и МК Resort/88 Rooms. Специјални гост на штанду туризма Србије, у складу са договором између надлежних министара, била је Босна и Херцеговина.

Конференција за новинаре одржана је 3. новембра уз присуство 25 представника медија. Директор ТОС-а је представила годишњу тему „Дунав, реке и језера Србије“ као и пројекте „Монопол“, „Eyewitness Guide“ и „Путеви Тесле“. Посебну презентацију о Београду реализовао је директор ТОБ-а.

Истог дана одржан је и пријем на штанду Србије на коме су уз музику коју је пуштао диск цокеј (обезбеђен уз помоћ EXIT-а) послужени специјалитети хране и пића из Србије. На пријему је било преко 150 званица.

ТОС је одржао преко 50 састанака са представницима медија и блогерима, представницима интернет портала, организаторима путовања, продукцијским кућама, организаторима посебних догађаја и сајмова, авио компанијама.

Поред састанака, представници ТОС-а су учествовали и на следећим скуповима: РАТА Annual Dinner, UNWTO-WTM Minister’s Summit, ЕТС Конференција за новинаре, WTTC Annual Reception.

Штанд Србије посетили су амбасадор РС у Великој Британији Огњен Прибићевић, први секретар Небојша Радојичић и представник Британско-српске привредне коморе Јадранка Дервишевић, као и представници Светске туристичке организације, извршни директори Марсио Фавила и Золтан Шомођи.

Представљање Србије пратиле су екипе Информативног програма РТС-а и Јутарњег програма Пинк ТВ. Изјаве су дате и за новинску агенцију SENS из Босне и Херцеговине.

2. Студијска путовања

2.1. Посета представника ПР агенције IPR, 18-24. фебруар

Представници новоангажоване ПР агенције за тржиште Велике Британије, Јованка Ристић и Стеван Поповић, боравили су у Србији ради упознавања са дестинацијом. Посетили су Београд, обавили низ састанака са представницима дестинација и туристичке привреде на Београдском сајму туризма, и посетили Нови Сад и Ниш.

2.2. Посета организатора путовања/новинара, 17-23. мај

David Lindo, новинар за Urban Birder, који за организатора путовања Travel the Unknown и самостално организује туре посматрања птица у Србији, посетио је Србију ради упознавања са новим дестинацијама за посматрање птица. Посетио је Дивчибаре, Тометино Поље, НП Тара, Увац, Златибор и Сјеницу. Посета је реализована у сарадњи са рецептивном агенцијом Magelan Corporation.

2.3. Посета freelance новинарке и фотографа, 18-25. јун

Новинарка Mary Novakovich и фотограф су били у студијској посети Београду, у циљу истраживања за чланак „48 сати у Београду“ који ће бити објављен у престижном листу Independent. Поре овога, чланци о Београду су објављени у још неким познатим новинама и часописима.

2.4. Посета freelance новинара, 10-11. јул

Новинар Ramy Salamaћ је боравио у Београду, а тема посете је била туристичка понуда Београда са нагласком на понуди ноћног провода. Чланак је објављен на <http://theluxurychannel.com/magazine/the-changing-face-of-belgrade-the-new-cool/>

2.5. Посета freelance новинарке, 27-31. јул

Новинарка је за потребе online магазина Rough Guides и TNT Magazine обишла Београд, Нови Сад, Сремске Карловце, Смедерево и Ниш.

2.6. Посета писца водича Eyewitness Serbia, 08. август-05. септембар

Писац водича Matt Willis са супругом, која је и фотограф, обишао је Србију у циљу припреме грађе за текст водича. Његово путовање је координирано и плаћено од стране ТОС-а, а у организацију посете су се укључиле и локалне туристичке организације Смедерево, Неготин, Крушевац, Ниш, Врање, Куршумлија, Краљево, Крагујевац, Нови Пазар, Пријеполје, Златибор, Ваљево, Нови Сад, Сремска Митровица, Суботица и Вршац.

2.7. Посета организатора путовања, 23-28. август

У посети Србији је боравила представница организатора путовања Wild Frontiers. Посетила је Београд, Нови Сад, Ђердап, Гамзиград, Ниш, Копаоник, Студеницу, Златар, Увац, Златибор и Мокру Гору. Путовање је реализовано у сарадњи са организатором путовања 3E Travel из Подгорице, Црна Гора.

2.8. Посета организатора путовања, 29-31. август

Представник организатора путовања Great Rail Journeys боравио је у Београду где се упознао са Плавим возом, као и са општом понудом града, затим на Шарганској осмици, Мокрој Гори и Златибору, а од Ужица је наставио возом Београд-Бар ка Црној Гори. Посета је реализована у сарадњи са организатором путовања Taratours из Бајине Баште.

2.9. Групна посета новинара, 14-18. септембар

Четири представника медија: The Times/timesonline, Scotland on Sunday, Mail on Sunday/mailonline и PA News, као и представница ПР агенције, посетили су Београд и Западну Србију (Бајина Башта, Сирогојно, Тара, Златибор). Тема посете је било кружно путовање, активни одмор и обилазак локалитета културно-историјске баштине.

2.10. Групна посета организатора путовања, 07-11. октобар

У посети су боравили представници организатора путовања Explore и HF Holidays. Посетили су Београд и атракције Западне Србије (Тара, Дрина, Бајина Башта, Мокра Гора, Шарганска осмица, Златибор, Сирогојно). Посета је организована у сарадњи са организатором путовања Taratours из Бајине Баште. Explore је у децембру, као резултат ове посете, објавио посебан програм за одмор у Србији.

2.11. Групна посета новинара, 19-23. октобар

Тема ове студијске посете је био бициклизам у Западној Србији. Учесници су били представници медија Boneshaker magazine, Cyclist magazine и PEZ Cycling News, блогер Kevin Shannon и представница ПР агенције. Путовање је реализовано у сарадњи са агенцијом Rapasomr, која у својој понуди има бицикличке туре у овој регији.

3. Ogлашавања и промотивне кампање

3.1. Active Traveller Magazine

Направљен је додатак (изашао из штампе 20. маја) о Србији у овом магазину специјализованом за активни одмор на 20 страна, 6.000 примерака ће бити подељено на сајмовима активног одмора у Великој Британији, а 2.500 примерака су на располагању ТОС-у; дигитално издање постављено је на сајту Active Traveller Magazine и договорена online је промоција путем newsletter-a, објава на сајту и друштвених мрежа.

3.2. Travel Trade Gazette (TTG)

Цела страна огласа, као подршка тексту на целој страни о Србији, 09. април

3.3. Online кампања – промоција Србије на OTT (Online Travel Training) порталу

Спроводи се у сарадњи са OTT а подразумева различите активности на самом порталу како би се обезбедила већа видљивост и подстакле агенције да учествују у тренингу за Србију; обезбеђена награда у наградној игри – ноћења у хотелу Radisson Blu Old Mill.

3.4. Промотивна кампања у вези са друштвеном игром Монопол Србија

ТОС је са издавачем игре Монопол потписао уговор на основу кога лого туризма Србије налази на двојезичној (енглески и српски језик) кутији и табли игре Монопол Србија. ТОС је имао право на одабир изгледа једног пиона, за шта је изабран Никола Тесла. Лого ТОС-а се налази и на ТВ спотовима којима се промовише игра Монопол Србија. ТОС је учествовао и у одабиру поља, те је на основу предлога ТОС-а дефинисана половина поља на табли Монопол Србија. Монопол Србија се продаје у Србији у малопродаји, а широм света се може наручити и купити путем интернета. Кампања траје 2 године. Очекује се да ће укупни тираж бити 60.000 примерака.

3.5. Издавање мини водича за Србију Eyewitness Serbia Pocket Edition

У оквиру припрема за издавање водича за Србију Eyewitness Guide, који ће из штампе изаћи у октобру 2016. године, ТОС је у договору са издавачем финансирао израду мини водича Eyewitness Serbia Pocket Edition као најаве изласка главног водича. Мини водич представља прилагођено издање дела водича за Централну и Источну Европу који се односи на Србију, обима 24 стране, а укупан обим мини водича је 30 страна са корицама. Тираж је 5.000 примерака, које ће ТОС до изласка главног водича користити за своје промотивне активности. У оквиру овог издања, ТОС има две огласне стране. Водич је из штампе је изашао у октобру

4. Прес клипинг

У овом раздобљу објављена су 43 текста о туризму Србије у дневним новинама и магазинима и на порталима и блогovima.

5. E-LEARNING програми

5.1. E-learning програм OTT (Online Travel Training), постављен 18. фебруара, трајање курса је годину дана. До краја новембра курс је успешно завршило скоро 400 агената.

6. Информације за новинаре

- Serbia Appoints iPR to Provide Full UK Representation Services
- March 2015 News from Serbia
- Serbia – A New European Paradise For Ornithologists: Focus in on The Urban Birder's Spring Tour 16th – 23rd May 2015
- The Serbian Loaf Affair With Bread

- Top Ten Reasons to Visit Serbia
- Top Ten Reasons to Visit Belgrade
- Forget Nashville – Serbia’s Nishville Jazz Festival Is The Place To Be This Summer
- The Who’s Who of Serbian High Flyers
- Top 10 Wine Stories from Serbia
- Six Cycling Trails in Serbia
- Top Five Hikes in Serbia
- Did You Know Facts About Serbia
- Cultural Landscapes of Serbia
- November 2015 News From Serbia
- Spend Christmas in Belgrade – Special Offers From Four City Centre Hotels

7. Остале активности

- 7.1. Чланство у ANTOR Велика Британија, асоцијацији представништава националних туристичких организација
- 7.2. Лекторисање брошуре „Музеји у Србији“ (енглески језик)
- 7.3. Пријем Британско-српске привредне коморе у Београду, 24. фебруар
- 7.4. Пријем у Амбасади Велике Британије, поводом Рођендана британске краљице
- 7.5. Координација са издавачем DK из Велике Британије око издавања мини водича и водича за Србију Eyewitness Guide: учешће у изради мини водича (обезбеђивање фотографија, координација око мапе Србије, обезбеђивање фотографија, исправке у тексту – три контролна читања, израда и достава огласа) и у изради главног водича (координација са писцем водича приликом посете Србији, достављање додатних информација, достава око 500 фотографија за водич).

II Бенелукс

1. Сајмови и презентације

1.1. Vakantiebeurs, Утрехт, Холандија, 13-18. јануар

На 45. сајму Vakantiebeurs, најпосећенијем сајму туризма у земљама Бенелукса, наступило је 1.259 излагача из 166 земаља света, а обишло га је 117.063 посетилаца. Прва два дана сајма била су намењена пословним посетиоцима, од чега је 13. јануар био искључиво пословни дан, док је осталих дана сајам био отворен и за публику.

ТОС је за потребе представљања туризма Србије закупио изложбени простор – штанд величине 24м. Штанд је, као и претходних година, изградила и опремила фирма PR Support из Холандије. На екрану штанда су током трајања сајма емитовани промотивни филмови ТОС, укључујући и најновији филм намењен активном одмору - Outdoor Serbia.

Поред ТОС-а, на заједничком штанду се представио и организатор путовања из Холандије Amazing Serbia који у својој понуди има Србију као дестинацију. Омогућено је такође представницима Покрета горана Војводине да на штанду током два дана представе микродестинацију "Стражилово - Сремски Карловци – Ковиљско-петроварадински рит", као део пројекта финансираног од стране Европске комисије и аустријске развојне агенције, који се реализује у Сремским Карловцима од септембра 2013. године.

На штанду је представљена целина туристичке понуде Србије, са посебним нагласком на могућностима за активан одмор у природи, на природна богатства земље, понуди кратких одмора у градовима, понуди смештаја у камповима и понуди културних садржаја и манифестација које се одржавају током лета у Србији. Као део програма

анимације за публику демонстрирани су стари занати: ткање на разбоју и вез који су изазивали велико интересовање публике.

Првог радног дана сајма, 14. јануара штанд ТОС-а посетио је Амбасадор Републике Србије у Хагу, гдин Петар Вицо.

Током сајма одржани су бројни састанци са новинарима, блогерима, ПР агенцијама, организаторима мањих сајмова у Холандији, туристичким порталима и следећим холандским организаторима путовања: Sunair (специјализовани за city break, имају Београд у понуди), Karatanova tours (организују велики број кружних тура у региону), Hannick Reizen (специјализовани за догађаје везане за класичну музику), Neema Tours (заинтересовани за кампове у Србији), Travel Boutique и други.

Посетиоци сајма показивали су највише интересовања за кампове и активан одмор у природи (бицикличке и пешачке руте, рафтинг и сл.), а од ове године приметно је појачано интересовање за Београд, након што је ANWB који броји више од 4 милиона чланова у Холандији у свом магазину уврстио у Београд у једну од најповољнијих европских дестинација.

1.2. Сајам туризма Salon des vacances, Брисел, Белгија, 05-09. фебруар

Сајам на којем је било више од 700 излагача из свих делова света је 2015. године обишло 97.586 посетилаца од којих су 133 били новинари.

ТОС је за потребе представљања туризма Србије закупио изложбени простор – штанд величине 24м². Штанд је изградила и опремила фирма Visu из Белгије.

Поред ТОС-а, на заједничком штанду су се представили и Туристичка организација Београда као и организатор путовања из Белгије који у својој понуди има Србију као дестинацију.

На штанду је представљена целина туристичке понуде Србије, са посебним нагласком на могућностима за активан одмор у природи, на природним богатствима земље, гастрономији, понуди кратких одмора у градовима, понуди културних садржаја и манифестацијама које се одржавају током лета у Србији.

Првог радног дана сајма, 5. фебруара, у сали за конференције сајма одржана је презентација/конференција за новинаре. Презентацији је присуствовало око 20 представника медија од којих су најзначајнији DS Magazine, La Derniere Heure, HLN. На конференцији је госте поздравила Амбасадор Републике Србије у Белгији, гђа Весна Арсић. Након конференције/презентације организовано је послужење традиционалне хране и пића из Србије.

Током сајма одржани су састанци са више белгијских организатора путовања заинтересованих за Србију: Holiday Blend – Globevents (сарађују са ТВ каналима који промовишу њихову понуду), В-Tours (фокус на културне туре), City Trip Traveller (доводили су веће групе у Србију), Connections (значајан организатор путовања за city trip путовања), Thomas Cook (највећи белгијски организатор путовања), Maxitours (траже поуздане партнере за комбиноване туре између Румуније и Србије, фокус на култури и гастрономији).

Док неко од њих не укључи Србију у понуду, посете белгијских туриста ће остати у домену индивидуалних посета и организованих тура које предлажу мањи организатори путовања. Као услов за укључивање Србије у своју понуду Thomas Cook (који заједно са Jetair држи преко 80% белгијског тржишта) очекује значајну финансијску трогодишњу контрибуцију за промоцију дестинације.

Током представљање туризма Србије на Brussels Holiday fair 2015 менаџер тржишта дала је неколико изјава/интервјуа од којих су најважнији они за вечерњи дневник националне франкофоне телевизијске станице RTL Tvi, емитован 6. фебруара, као и за националну радио станицу RTL. Поред ових дати су интервјуи за локалну радио станицу Touristico из Антверпена и Scorpio из Лувена.

На сајму Brussels Holiday fair 2015 организација целокупног представљања изведена је у сарадњи са ПР агенцијама Konsultra и Sound of C.

1.3. Промотивни догађаји „Моја Србија“, Брисел, Белгија, 20-21. мај

У оквиру промотивне кампање "Моја Србија", ТОС је, у сарадњи са Амбасадом Републике Србије, организовао два промотивна догађаја намењена исељеницима из Србије и нашим сународницима на привременом раду у Белгији, као и белгијским и међународним пријатељима Србије.

У среду, 20. маја, Милан Миња Субота, композитор за децу, аутор и водитељ култне телевизијске емисије "Музички тобоган", у просторијама Амбасаде одржао је музичку радионицу за децу. Дешавању је присуствовало више од 130 деце и родитеља који су активно учествовали у једночасовном програму. Присутнима су подељени тематски флајери „Моја Србија“ са предлозима дечијих летњих кампова у Србији као и заставице са логом Србије.

У четвртак, 21. Маја, у просторијама Cinema Aventure, у центру Брисела, организован је најпре коктел уз дегустацију пића и хране из Србије, а након коктела у сали за пројекцију пред око 100 званица уследило је обраћање амбасадора Србије у Белгији, као и презентација кампање "Моја Србија", од стране представнице ТОС, која је истичући неке од важнијих туристичких адута Србије позвала присутне да у Србију дођу и као туристи и упознају са лепотама и туристичким атракцијама земље. Представници дијаспоре су позвани да постану и својеврсни амбасадори туризма земље из које потичу и да о Србији као земљи и о њеном туризму причају и својим белгијским пријатељима и колегама, и инспиришу их и мотивишу да је посете.

У другом делу вечери одржана је пројекција дугометражног филма „Непослушни“, филма новије продукције (2014) и освежења у скоријој српској кинематографији, који између осталог вишеструко награђиваном фотографијом на јединствен начин приказује Војводину. Филм је приказан са титлом на енглеском језику, а најавио га је Миња Субота, као аутор музике и наратор у филму. Пре самог филма приказан је и ТОС-ов промотивни видео „Србија, једно путовање, безброј доживљаја“.

2. Студијска путовања

2.1. Посета новинара и организатора путовања из Белгије Сајму туризма у Београду, 19-22. фебруар

Током трајања Сајма туризма у Београду у организацији ТОС боравили су белгијски организатор путовања JPS Tours и новинар Travel magazine. ТОС је само делимично покрио њихове трошкове боравка у Београду и обезбедио им пропуснице за сајам. Након ове посете 2 чланка објављена су у мартовском и мајском издању Travel magazine-а.

2.2. Посета блогера из Холандије, 21-28. април

Двоје холандских блогера www.mariekevanwoesik.nl (30.000 посетилаца месечно) обишло је Суботицу, Нови Сад, Ђердапску клисуру, Западну Србију и о свом боравку о Србији направили су седмоминутни филм и објавили бише постова. ТОС им је покрио само трошкове смештаја у Србији.

2.3. Посета белгијских новинара, 23-26. април

У студијској посети Београду и Новом Саду у организацији ТОС боравило је 6 белгијских новинара следећих медијских кућа: Het Laatste Nieuws, Het Nieuwsblad, De Zondag, Flash Magazine, BubbleTrouble.be, La Dernière Heure.

2.4. Посета белгијских и холандских организатора путовања, 04-06. мај

У студијској посети Србији боравило је 11 организатора путовања из Холандије и Белгије и то - Anders Reizen, JPS Tours, В TOURS, Jetair Specialists (TUI Belgium,), ВТ Tours, Oosteurpareizen, Karatanova, Kampeerreizen van ANWB, Jacobs Reizen, Asgard Reizen, Hannick Reizen. Програмом је био обухваћен обилазак Златибора, Мокре Горе, Аранђеловца, Тополе / Опленца, Новог Сада и Београда.

2.5. Посета холандских новинара за планински бициклизам, 15-21. мај

Двоје холандских новинара специјализованих за планински бициклизам боравили су у Србији у циљу објављивања репортаже о Србији у холандском магазину FIETS. Обишли планинске стазе на Тари, Златибору, Ваљевским планинама, Букуљи и Ђердапу.

2.6. Посета холандских новинара Београду, 29. јун - 02. јул

Двоје холандских новинара обишло је културне и друге знаменитости Београда у циљу објављивање чланака у магазинима A World of Culture и STEDEN! (специјализован за кратке одморе у градовима).

2.6. Посета белгијских блогера, 13-16. јул

Познати белгијски радио водитељ и аутор једног од најчитанијих белгијских блогова боравио је два дана у Београду, а посебно им је организован и једнодневни излет у природу и пећине у околини Ваљева.

3. Оглашавање

3.1. У Белгији је од фебруара 2015. године на белгијском В2В порталу www.travel360.be (око 9.000 корисника, туристичких професионалаца) Србија имала своју страну на којој су месечно објављивани чланци и вести на фламанском и француском језику. Покривене теме биле су, између осталог: Lonely Planet рангирање у 2015, активни одмор у Србији, Београд, утисци белгијских организатора путовања са пропутовања кроз Србију, летња понуда планинских центара, Београд као конгресна дестинација и др.

4. Прес клипинг

У овом раздобљу објављено је 31 чланака/репортажа о Србији у штампаним и електронским издањима магазина и новина у Белгији и Холандији.

5. Саопштења за јавност

- Београд као city-break дестинација (Белгија)
- Бање Србије (Белгија)
- Незаобилазна места на обалама Дунава у Србији (Белгија)
- Београд као city-break дестинација (Холандија)
- Скијање у Србији (Холандија)

6. Остало

6.1. Мисија Републике Србије при ЕУ је у Европском парламенту у Бриселу 30. јуна организовала свечано отварање изложбе фотографија Драгољуба Замуровића под називом „Боје Србије“, на којој је био постављен и сто са перспектива ТОС-а. Изложба је била постављена у изложбеном простору Европског парламента од 29. јуна до 3. јула 2015. године.

Догађају је присуствовао велики број званица – европских посланика, представника Европске комисије, дипломатских мисија, научних института, а отворили су га први потпредседник Владе и министар спољних послова Ивица Дачић и председавајући неформалне групе „Пријатељи Србије“ у Европском парламенту Емилиан Павел. Министар Дачић је г. Павелу уручио графику/сувенир, једну од 12 које им је ТОС послао за ову прилику.

III Француска

1. Сајмови и презентације

1.1. Workshop, Париз, 14. април

У циљу приближавања Србије као туристичке дестинације француским туристичким посленицима, ТОС је организовао B2B workshop – сусрет представника хотелске индустрије и рецептивних туристичких агенција из Србије са менаџерима производа – представницима француских организатора путовања. У оквиру радионице, сусрело се више од 20 туристичких субјеката из Србије (агенције Glob Metropolitan Tours, Fogg Travel Club, EuroJet, МК група – Копаоник i 88 rooms, хотел Prag) и Француске (TUI France Nouvelles Frontières, Kuoni, Step Travel, Bemex Tours, Accent de l'Est и други). Поред њих, новинари француских стручних магازина били су позвани да присуствују презентацији.

Пословним сусретима претходиле су презентације менаџера француског тржишта у ТОС-у и регионалног менаџера Air Serbia.

Радионица је одржана у новоотвореном дизајн хотелу инспирисаном европским филмом „123 Sebastopol“ у Паризу.

Учесници и са француске и са српске стране били су врло задовољни бројем и квалитетом обављених разговора. Француски организатори путовања су били одлично припремљени и добијене су озбиљне најаве укључивања Србије као дестинације од стране нових организатора путовања у понуду гарантованих полазака, као и од оних који су већ радили са Србијом.

1.2. Промотивни догађаји у оквиру кампање „Моја Србија“, Париз, 26. јун

У Паризу је ТОС представио туризам Србије и своју годишњу промотивну кампању "Моја Србија" у оквиру Дана Србије и српске културе у Паризу. У сарадњи са Савезом Срба Француске и Асоцијацијом Балкан Омнибус, у Резиденцији Амбасадора Републике Србије организован је промотивни догађај намењен нашим сународницима који живе и раде у Француској, као и француским пријатељима Србије, новинарима и организаторима путовања (30 француских новинара и организатора путовања присуствовало је дешавању). Пред више од 300 званица, изведен је мултиколажни програм који је укључио наступ више реномираних музичара пореклом из Србије који живе и раде у Француској, укључујући и нашег прослављеног виолинисту Немању Радуловића.

Амбасадор Републике Србије у Француској је у поздравном говору истакао значајне туристичке потенцијале Србије, док је представница ТОС-а презентовала кампању "Моја Србија" и позвала присутне да се и као туристи упознају са атракцијама и лепотама Србије и значајним локалитетима наше историје и културе, да проведу активни одмор у заштићеним природним областима и националним парковима, да се забаве на разноврсним манифестацијама и уживају у богатој гастрономској и винској понуди. Представници дијаспоре су позвани да буду амбасадори туризма земље из које потичу, и да о Србији као земљи и о њеном туризму причају својим француским пријатељима и колегама и инспиришу их и мотивишу да посете Србију.

На крају програма приређена је модна ревија српске народне ношње у организацији КУД Младост из Француске које је у холу представило и веома оригиналну изложбу фотографија.

У башти Резиденције уприличен је коктел и одржана на посебним штандовима презентација старих заната: технике ткања, косовског веза, калиграфије, опанчарског заната, украшавања славског колача. Ови штандови, као и штанд са промотивним брошурама ТОС на француском језику, изазвали су велико интересовање како француских тако и гостију пореклом из Србије.

1.3. Промоција књиге „Србија, други поглед“, Париз, 11. новембар

У Паризу је, у просторијама Резиденције Амбасадора Републике Србије, ТОС организовала промоцију фото монографије о Србији „Србија, други поглед“ француске ауторке Делфин Евмун, власнице издавачке куће „Le monde autrement“ : <http://www.le-monde-autrement-editions.fr/>. Након студијске посете Србији 2014. године, у организацији ТОС-а, француска ауторка је своје импресије овековечила у луксузном издању на 152 стране које читаоцима приказује Србију дуж Дунава, кроз градове, природне пејзаже, средњовековне манастире, UNESCO наслеђе на територији Србије и Косова, савремену уметност, а посебно поглавље посвећено је историјским везама Србије и Француске.

Пред тридесетак званица, француских новинара и туристичких посленика, ауторка је изнела своја искуства и утиске које је понела из Србије.

У Резиденцији је након тога наш познати музичар Васил Хаџиманов, који на модеран начин интерпретира балканско музичко наслеђе, приредио мини концерт као најаву вечерњег наступа. Гостима је омогућена и дегустација српских специјалитета, а приказани су им и ТОС-ови промотивни филмови. Након завршетка дешавања менаџер тржишта је дала интервјуе за два пословна туристичка магацина.

Истог дана, у вечерњим сатима, клавирски дуо који чине Васил Хаџиманов и Бојан Зулфикарапашић уз подршку два DJ-а и саксофонисткиње Јасне Јовићевић, отворио је 13. издање међународног џез фестивала Jazzucolors у културном центру 3. арондисмана града Париза.

Након концерта уследио је коктел током којег је ТОС имао посебан сто за своје промотивне брошуре и пропагандни материјал познатијих музичких фестивала који се одржавају у Србији.

2. Студијска путовања

2.1. Група француских новинара у Београду, 28. мај - 01. јун

Новинарима високотиражних француских lifestyle магацина Elle, Grazia, Madame Figaro и Telegrama тема посете био је Београд као дестинација за кратак предах у градовима. Посета је реализована у сарадњи са Туристичком организацијом Београда.

2.2. Новинари хортикултуре у Србији, 07-10. јун

12 француских новинара специјализованих за хортикултуру боравило је у Србији (Београд и Западна Србија) у организацији свог Удружења. ТОС им је покрио ручак у Београду и водича за једнодневно разгледање града.

2.3. Француска телевизија у Новом Саду, 09-10. јул

Екипа јутарњег програма француске националне телевизије France 2 направила је репортажу о Новом Саду и ЕХИТ фестивалу. Емисија је у два термина емитована 27. јула.

2.4. Француски организатор путовања STEP travel, 15-17. јул

Француски организатор путовања специјализован за земље Источне Европе, STEP travel, позван је у студијску посету у циљу укључивања Србије у своју понуду. Посета је реализована у сарадњи са агенцијом Glob Metropolitен која је преузела на себе организацију и финансирање једнодневнoг излета у Нови Сад, Сремске Карловце и на Фрушку Гору.

3. Прес клипинг

У овом раздобљу објављено је 20 чланака/репортажа о Србији у штампаним и електронским издањима магазина и новина у Француској.

4. Саопштења за јавност

- Активни одмор и сеоски туризам у Србији
- Летњи фестивали у Србији
- Лето на планинама у Србији
- Оригинални смештај у Србији

5. Остало

ТОС-ова Facebook страна на француском језику броји на крају 2015. године 7.597 пратилаца. У просеку су објављивана 2-3 поста недељно.

IV Словенија, Хрватска, Црна Гора, Македонија и БиХ

1. Словенија

1.1. Сајмови и презентације

1.1.1. Workshop, Љубљана, 29. октобар

Туристичка организација Србије је организовала је сусрет - Workshop представника хотелске индустрије и туристичких агенција из Србије са представницима туристичких агенција из Словеније, у хотелу „Austria Trend“, у Љубљани.

Учесници workshop-а из Србије били су: МК Mountain Resort, Кораоник и хотел "88rooms", хотели: Radisson Blu, Design Hotel Mr President, Queens Astoria Design Hotel, Constantine The Great, Belgrade City Hotel, Lazar Lux Apartments, Atera Business Suites, Compass River City hotel, IN Hotel, Crystal, Москва, Праг, Златник, Златиборска ноћ - Ужице, Турист – Краљево, Galleria – Суботица, и туристичка агенција Amigo travel – Ужице.

Workshop-у је присуствовало 14 туристичких агенција из Словеније: Happy tours, Kompas – Celje, Kompas, Ljubljana, Mercator Holidays, Palma, Potovanja Pisanec, Quo Vadis, Sajko turizem, Smart Europe travel – Promet T&T d.o.o., Van Gogh, Supratravel и MM turist.

Коктел за све учеснике догађаја организован је такође у хотелу „ Austria Trend“.

Workshop, који је други пут организован у Словенији, прошао је успешно. У разговору са представницима из Србије и Словеније дошло се до закључка да су били задовољни, али да за следећу годину треба направити паузу што се тиче организације Workshop-а, због тога што су обе стране успоставиле сарадњу, на шта указује и 60% поновљених учесника. Акцент треба ставити на студијска путовања у Србију за представнике „нових“ туристичких агенција које немају Србију у својим програмима путовања.

Поједини учесници из Србије су током наредних дана обавили додатне разговоре са агенцијама присутним на радионици, али и разговоре са оним туристичким агенцијама из Словеније које нису биле пријављене.

Присуство само једне агенције из Србије показује да словеначке туристичке агенције своје послове договарају директно са хотелима из Србије. Туристичке агенције из Србије би требало да препознају велики потенцијал за сарадњу са словеначким агенцијама, нарочито у смислу сарадње када су у питању туристи са Далеког Истока који у већем броју посећују Словенију.

1.1.2. Сајам туризма „Природа и здравље“, Љубљана, 05-08. новембар

Према подацима организатора, на овогодишњем Сајму „Природа и здравље“ учествовало је 288 излагача из 21 земље, а посетило га преко 24.000 људи са плаћеним улазницама. За посетиоце је припремљен разноврстан пратећи програм са преко 100 различитих радионица, предавања, демонстрација, на тему здраве исхране, здравља, вежбе, баштованства, одрживог развоја туризма итд.

За представљање туризма Србије закупљен је изложбени простор величине 40 м². На штанду ТОС-а представили су се Туристичка организација „Златибор“, Специјална болница „Чигота“ са Златибора и „Атомска Бања Горња Трепча“.

Другог дана сајма, штанд ТОС-а посетио је гдин Александар Радовановић, амбасадор Републике Србије у Словенији. У разговору амбасадора са представницима туризма Србије, изнети су предлози за унапређење промоције туристичке понуде Србије у Словенији.

С обзиром да је акценат био на природи, здрављу, спа и велнес програмима, посетиоци штанда туризма Србије велико интересовање показали су за понуду бања Србије, активан одмор у природи – рафтинг, риболов, лов, али и за осталу туристичку понуду Србије – скијашке центре, манифестације, винске путеве итд.

Од туристичких брошура ТОС-а, најтраженије су биле оне на словеначком језику – 52 викенда у Србији, Одмор у природи и Културно благо Србије. Поред наведених публикација, посетиоци су показали интерес за туристичким мапама Србије, брошурама „Спорт и активан одмор“, „Кампови Србије“ и „Бање Србије“. Већина посетилаца штанда туризма Србије (преко 90%) већ су били у Србији и највише су се интересовали за остале дестинације (осим Београда, Новог Сада, Копаоника и Златибора) које би им биле занимљиве.

С обзиром да је Сајам „Природа и здравље“ посвећен искључиво индивидуалним посетиоцима, тј. широј публици, није било представника туристичких агенција. Представници ТОС-а дали су изјаве за ТВ „Словенија 1“ и ТВ „АБЦД“.

Учесници који су се представили на штанду туризма Србије изразили су задовољство посетом и интересовањем за њихову понуду на Сајму. Такође, исказали су заинтересованост да на овом Сајму учествују и следеће године.

1.2. Студијска путовања

1.2.1. Посета организатора путовања и новинара из Словеније, 20-23. мај

У студијској посети Србији боравили су представници пет агенција и два новинара из Словеније и то: ММ Turist, Quo Vadis, Mercator Holidays, Kompas Celje, Aritours, Kompas d.d., ревија за туризам "Хоризонт", Alvina Podbevšek Adamič, новинарка. Током боравка посетили су Сремске Карловце, Нови Сад, Суботицу и Београд.

3.2. Оглашавање и промотивне кампање

3.2.1. Ревија „Хоризонт“ - тираж 7.000: Две стране на тему „Летњи фестивали у Србији“, осам страна на тему „Војводина-богатство равнице“, четири стране на тему „Београд на води“, две стране на тему, „Копаоник, Златибор и Фрушка гора“

3.2.2. Часопис „Дневник“ у додатку за викенд-тираж 139.000: Две стране на тему „Летњи фестивали у Србији“

3.2.3. Часопис „Fokus Plus“-тираж 31.000: Две стране на тему „Активни одмор у Србији“ и шест страна на тему „Зима прија свима“.

3.2.4. Билборд кампања у Љубљани

- Три рото паноа

- Један билборд на главној цести код Љубљанског сајма

2. Хрватска

2.1. Сајмови и презентације

2.1.1. Workshop, Загреб, 12. март

У Загребу, дан пре почетка сајма Place2Go, у хотелу „International“, Туристичка организација Србије је организовала workshop – сусрет представника хотелске индустрије и туристичких агенција из Србије са представницима туристичких агенција из Хрватске. На workshop-у је учествовало 16 представника туристичке привреде из Србије и 18 из Хрватске.

Учесници из Хрватске: Kompas, Travelino, Abacus tours, Uniline, Ab Travel, Punim jedrima, Azur Tours, Baltic, Svijet putovanja, Tureta Travel, Hana Travel Services, Adrijana putovanja, Atlas, Go, Medija Turist, Limea Travel и Kontakt Tours.

Учесници из Србије, хотели: Falkensteiner, Aquastar Danube, МК Resort - Копаоник и 88rooms - Београд, Galleria, Lazar Lux Apartments, Prag, Best Western Prezident, Best Western хотел М, Crowne Plaza, Hyatt Regency, Mr. President, BG City, Zlatnik, Constatine the Great и Zira, и агенција Taraturs из Бајине Баште.

2.1.2. Сајам туризма Place2Go, Загреб, 13-15. март

На штанду туризма Србије (40м²) своју понуде су представили и туристичке организације Војводине, Београда и Новог Сада, Спортско туристички центар Бајина Башта, као и представници туристичке привреде: МК Mountain Resort, и хотел Galleria из Суботице

С обзиром да је дан пре почетка сајма одржан workshop, током сајма на штанду су одржани састанци са другим заинтересованим за долазак и сарадњу са Србијом, као и са представницима медија.

Сајам је првенствено био намењен публици. Кад су у питању дестинације, највише питања се односило на Београд, мапу града, превоз од Загреба до Београда, као и за нову авио линију Air Serbia Београд – Загреб. Од других дестинација, питања су се односила на Нови Сад, Тару и Златибор, кампове, као и на културно историјске споменике и манастире у Србији. Млађи посетиоци су највише били заинтересовани за ноћни живот у Београду. Нека од питања су била занимљива, као што је питање докле се стигло са пројектом Београд на води и када ће све бити изграђено. Већина посетилаца је заинтересована да посети Србију, неки од њих и да понови долазак и истражи нове дестинације.

Током сајма, публика је имала прилику да учествује наградној игри. У договору са организатором, ТОС је обезбедио 2 ноћења у Београду у хотелу 88 Rooms. На молбу ТОС-а, МК Mountain Resort је прихватио да учествује у наградној игри и обезбедио је награду.

2.2. Студијска путовања

2.2.1. Посета организатора путовања из Хрватске, 15-19. април

Гости су посетили: Бању Јунаковић, Суботицу, Палић, Нови Сад, Сремске Карловце, манастир Крушедол и винарију „Ковачевић“, Београд и Копаоник.

Организатори путовања: из Загреб: Meridijan putovanja, Atlas, Kompas, Uniline, Media Turist, Abacus Tours, Best Travel, Hana Travel Services, Tureta Travel; Orion Tours, Ђаково; М-Travel Tourist Services, Сплит; „GO“, Самобор; „Lunatours“, Славонски Брод.

2.3. Оглашавање

1.3.1. Ревизија „Croatian Traveller“

- оглас, једна страна, тема: манифестације у Србији током лета.

1.3.2. Часопис „Путовања“

- 7 страна, тема: национални паркови и активан одмор, гастрономија и летњи фестивали.

- 6 страна, тема: зимска понуда - планине (Копаоник, Златибор, Стара Планина) и градови (Београд, Нови Сад)

- Оглас „Zima раће свима“, у оквиру кампање ТОС-а у региону, за зимску сезону.

3. Црна Гора

3.1. Сајмови и презентације

3.1.1. Сајам туризма МЕТУБЕС, Будва, 16-18. април

Закупљен је изложбени простор величине 60 м². Штанд је дизајниран у складу са кампањом „Моја Србија“. На заједничком штанду туризма Србије су се представиле и туристичке организације Војводине, Београда, Новог Сада, Златибора, Ивањице и национална авио компанија Air Serbia.

Посетиоцима Сајма представљена је целокупна туристичка понуда Србије. У односу на интересовање тржишта, акценат је био на понуди бањског туризма, кратких одмора у градовима, манифестацијама, планинским центрима, спортском туризму.

Туристи из Црне Горе углавном долазе индивидуално у Србију, односно без посредовања туристичких агенција, што је значајно са аспекта представљања туристичке понуде Србије. Акценат на промоцији и даље треба да буде намењен индивидуалним потенцијалним туристима, односно специјализованим медијима која прате туризам (којих је у Црној Гори релативно мало и углавном прате туризам са домаћег аспекта), а у знатно мањој мери агенцијама.

Прилоге и изјаве о наступу туризма Србије у Будви објавиле су следеће медијске куће: „Пинк М“, „ТВ Инфобиро“, РТВ „Атлас“, „ТВ Јадрански сајам“ и „Радио Будва“.

3.2. Оглашавање и промотивне кампање

1.3.2.1. Билборд кампања у Црној Гори

У периоду 25. новембар - 25. децембар у градовима Подгорица, Будва и Тиват постављено је 9 билборда у оквиру кампање „Зима прија свима“.

4. Македонија

4.1. Сајмови и презентације

4.1.1. Сајам туризма Skopje Travel Market, Скопље, 07-09. мај

Закупљен је изложбени простор величине 30 м². Штанд је дизајниран у складу са визуелним решењем које користи ТОС. Поред ТОС-а на Сајму се представила и ТО Војводине, ТО Златибор, ТО Бабушница, ТО Бела Паланка и Tara Green.

На отварању сајма, штанд Туристичке организације Србије су посетили заменик амбасадора Републике Србије у Македонији др Ана Петковић и други секретар Амбасаде Деана Ђукић.

На штанду су одржане презентације за ђаке и студенте који студирају туризам о активностима и делатности ТОС-а.

Посетиоци су највише интересовања показали за бањски и планински туризам, фестивале и одмор у градовима.

5. Босна и Херцеговина

5.1. Сајмови и презентације

5.1.1. Међународни сајам туризма и здравља, Бања Лука, 24-26. септембар

Туристичка организација Србије учествовала је на Међународном сајму туризма и здравља који се одржао на главном градском тргу, Тргу Крајине. На штанду туризма Србије величине 27м², своју понуду представили су и Туристичка организација Војводине и Туристичка организација Града Новог Сада.

Посетиоцима Сајма и заинтересованим туристичким посленицима представљена је целокупна туристичка понуда Србије. У односу на специфична интересовања овог тржишта, акценат је био на понуди кратких одмора у градовима, бањским местима, фестивалима, планинским центрима, природи Србије, Дунаву и активном одмору.

Прилоге и изјаве о наступу туризма Србије Бања Луци представници ТОС-а дали су за медије РТ Србије, ТВ Елта, РТ Републике Српске и Алтернативна ТВ.

5.2. Оглашавање и промотивне кампање

5.2.1. Билборд кампања у Босни и Херцеговини

У периоду од 02. до 29. децембра, постављено је 12 билборда у оквиру кампање „Зима прија свима“ и то у градовима Бања Лука (8), Источно Сарајево (2), Бијељина (1) и Требиње (1).

V Турска, Бугарска, Мађарска, Румунија, Грчка

1. Сајмови и презентације

1.1. Сајам туризма ЕМИТТ, Истанбул, Турска, 22-25. јануар

Туристичка организација Србије (ТОС) је представила туристичке потенцијале наше земље на Међународном сајму туризма ЕМИТТ, на заједничком штанду са туристичком организацијом Београда, величине 45 м².

Од туристичке привреде представиле су се туристичке агенције: Eurojet, Omni Tours, Panoramic, Glob Metropolitan Tours и Big Blue, као и хотели Zira, Queen's Astoria Design Hotel, Design Hotel Mr. President, Compass River City, BG City Hotel и Lazar Lux Apartmants.

На сајму у Истанбулу се по први пут у својству учесника - излагача нашла и Туристичка организација Нови Пазар која је на заједничком штанду са ТО Београда и ТО Србије презентовала актуелну туристичку понуду коју овај град и регија нуде, а

који су интересантни за турско тржиште. Захваљујући подршци дијаспоре у Турској, другог дана сајма на штанду је приређена дегустација јела из новопазарског краја. На сајму је представљена целина туристичке понуде Србије, са нагласком на туре везане за кратке одморе у градовима, Београд, Нови Пазар, као и Нови Сад, укључујући и културно-историјске знаменитости ових дестинација, али и дестинације манифестација, конгресног туризма, са богатом гастрономском понудом, уз представљање и других дестинација, локација и атракција занимљивих за живот, забаву, културу и навике потенцијалних гостију, као што су између осталих, Тара и Копаоник.

Пружена је потпуна логистичка, оперативна и промотивна подршка ЛТО Нови Пазар за учешће на сајму ЕМИТТ.

Током трајања сајма ЕМИТТ, штанд Србије посетили су Зоран Марковић, конзул Републике Србије у Истанбулу, Кадир Топбаш, градоначелник Истанбула, као и Умит Куртар, директор Turkish airlines за Балкан.

Представник ТОС-а је дао неколико интервјуа телевизијским кућама -, Novine media, Worl Travel Channel, Tek Rumeli, Ulke TV, SKY TURK TV, а разговарало се и са Gezegence, TRT- Zenmedia, MediaSa, блогером сајта Yoldaolmak, првенствено о потенцијалним реализацијама студијских посета нашој земљи.

1.2. Сајам туризма Holiday&Spa, Софија, Бугарска, 12-14. фебруар

Туристичка организација Србије представила се на штанду од 84 м², који је био изузетно посећен од стране публике и ино партнера. Могућност да представе своје туристичке потенцијале и ресурсе на тржишту Бугарске изазвала је огромно интересовање представника туристичке привреде наше земље, тако да је на сајму у Софији своју понуду представило 19 излагача, и то: туристичке организације Војводине, Београда, Новог Сада, Пирота, Бабушнице, Књажевца, Беле Паланке, Сокобање, Ниша, Димитровграда, Специјална болница за рехабилитацију Пролом бања, као и представници туристичке привреде, односно хотели Falkensteiner Стара Планина и Београд, Lazar Lux d.o.o., Belgrade City Hotel, МК Mountain Resort, и туристичке агенције BS Tours, Kondor-Tis Travel agency и Omniturs.

Приликом обиласка сајма, министарка туризма Р. Бугарске, Николина Ангелкова је посетила и национални штанд Републике Србије, где се упознала са представљеном туристичком понудом излагача на штанду. Приликом посете задржала се у разговору са представницима амбасаде Р. Србије у Софији, амбасадором Владимиром Тургусом и економским саветником, Александром Милићевићем који су такође посетили сајам и штанд ТОС, као и представницима ТОС.

Током сајма је представљено више делова туристичке понуде Србије, пре свега могућност кратких викенд одмора дуж целе Србије, уз културну понуду, манастире Србије, спорт и активни одмор, Дунав, гастрономију, као и манифестације које се одржавају у Србији. Највеће интересовање, као и ранијих година је изазвала публикација “52 викенда” на бугарском језику. Током наступа на штанду су пуштани краћи филмови који представљају одређене сегменте понуде-Lifestyle, Soulfood, Једно путовање безброј доживљаја, као и промотивни филмови локалних туристичких организација.

У оквиру низа обављених разговора на сајму, обављен је и разговор са представником партнерске агенције из Бугарске консултантске куће ConsultaMedia с којим су договорена студијска путовања по Србији представника медија и привреде из Бугарске и Румуније.

На званичној додели награда за најуспешније представљање на сајму Holiday&Spa, у Бугарској, штанд Србије је добио прву награду за најлепши штанд у конкуренцији 255 излагача из 22 земље.

Представљање туризма Србије је пропраћено и емитовано у ТВ емисији "Србија коју волим", за коју је представник ТОС дао изјаву на тему туристичке понуде и производа интересантних за бугарско тржиште

1.3. Сајам туризма UTAZAS, Будимпешта, Мађарска, 26. фебруар – 01. март

ТОС је своју понуду представио на штанду Покрајинског секретаријата привреде Војводине, заједно са ТО Војводине и осталим туристичким организацијама општина и градова Војводине, тачније 12 ТО из Војводине, 5 кластера и удружења и 7 туристичких агенција, предузетника и винара.

ТОС је акцендовао туристичку понуду коју је представио на овом сајму на кратке одморе у Србији, првенствено преко брошуре 52 викенда на мађарском језику, као и понуду Дунава, манифестације у Србији са посебним акцентом на музичке догађаје као што је EXIT, сеоски туризам, природна богатства – националне паркове, заштићена природна добра, посебне активности у природи као и гастрономију Србије, а промовисана је и тек изашла брошура о бањама.

Централни догађај овогодишњег наступа је одржан 28. фебруара на штанду Србије где је одржана конференција за медије. На конференцији су говорили Балинт Јухас, заменик покрајинског секретара за привреду, запошљавање и равноправност полова, Раде Дробац, амбасадор РС у Будимпешти и Жељка Пудар, представник ТОС. Представник ТОС је у општем излагању најавио и кампању Моја Србија, односно прву активност у оквиру кампање баш у Мађарској, крајем априла о.г., кад је у Српском културном центру у оквиру специјалног догађаја на ову тему, уједно отворена и изложба фотографија НП Тара које су направили мађарски фотографи јесенас у Србији. Представник ТОС је дао изјаве за националне телевизијске канале М1 и Српски екран.

1.4. Сајам туризма TTR, Букурешт, Румунија, 12-15. март

На штанду Србије од 40м² поред ТОС су учествовале туристичка организација Војводине, Београда, Златибора, МК Mountain Resort Копаоник и туристичка агенција Supernova travel.

Штанд су посетили представници амбасаде Р Србије у Букурешту, гдин Бранко Бранковић, амбасадор и Душан Зарубица, економски саветник.

Румунском тржишту је представљена понуда кратких одмора у градовима, брошура 52 викенда као и даље најтраженија публикација, одмор у природи, Дунавска рута, понуда манастира, туризам за младе, гастрономија и манифестације.

Између одржаних састанака са представницима организатора путовања и понуђачима за оглашавање обављени су разговори и са заинтересованом ПР агенцијом да понуди своје услуге на овом тржишту, Travel communication Romania, као и са представником ПР агенције која је већ ангажована по пројектном задатку, Media Consulta, и с којом је у сарадњи, непосредно након сајма одржано студијско путовање за представнике туристичких агенција са овог тржишта.

Након сајма дат је интервју директним укључивањем у радио емисију Радио Србија о утисцима са сајма и пројекцијама остварених резултата.

1.5. Промоција кампање „Моја Србија“, Темишвар, 16. април

У оквиру промотивне кампање Туристичке организације Србије под називом „Моја Србија“ и концепта обраћања нашим људима у расејању, први у низу планираних догађаја била је посебна презентација која је одржана у Темишвару.

Концепт је био да се туризам Србије промовише у иностранству и земљама региона са посебним освртом на територије где постоји активни српски живаљ, као што је то овде случај са румунским делом Баната.

У овом циљу, у сарадњи са Удружењем Срба и Конзулатом Р Србије, организован је посебан догађај промоције и туристичке понуде Србије и кампање Моја Србија. Представљање је било из два дела, први у поподневним сатима намењен публици, и други у вечерњим сатима намењен представницима српског становништва, дипломатског кора, представницима медија и туристичке привреде.

Свима је упућен позив да дођу у Србију и упознају се са природним и културним лепотама, посете манифестације, опробају гастрономске специјалитете, уживају у српским винима, са нагласком на Србе који живе у региону и који би на то путовање повели своје пријатеље из земље у којој живе, истичући њихов значај као амбасадора и промотера своје земље.

У поподневним часовима, испред ресторана Lloyd у Темишвару одржана је посебна презентација туризма Србије, у самом центру Темишвара, самим тим изузетно добро посећена.

Поред ТОС, своју туристичку понуду и производе су представиле дестинације Вршац, Златибор и Брус. Уз традиционално послужење добродошлице, хлеб и со и домаће слатко, пролазницима су дељени промотивни материјали уз анимацију костимиране глумице и витеза вина, а публици су представљени локални специјалитети ових крајева, тако да су могли да уживају у гастрономском путовању кроз Србију уз карактеристичне укусе пршуте, различитих пита, штрудли и сирева, али и вина вршачких крајева.

Након програма намењеног публици, у вечерњим сатима одржана је презентација туристичке понуде и кампање „Моја Србија“ у самом ресторану Lloyd, чији је власник српског порекла. Том приликом су се присутнима обратили Лазар Манојловић, конзул Р Србије у Темишвару, Огњен Крстић председник Савеза Срба, представник ТОС и представници Вршца, Златибора и Бруса.

Вече је било намењено представницима дипломатског кора, Конзулата Србије, Савеза Срба, као и представницима агенција и туристичке привреде Румуније.

Пре догађаја су направљени информација за Конзулат и Савез Срба, као и саопштење за медије.

Присутнима су пуштени филмови ТОС - Једно путовање, безброј доживљаја и филмови Вршца, Златибора и Бруса. Презентацију туризма наше земље, уз каснију дегустацију српских специјалитета, пратио је пригодан музички програм тамбурашког оркестра из Кикинде.

Текст о догађају већ сутрадан је објавила Српска реч, а дате су изјаве за радио и ТВ Темишвар, као и фоно изјава за Танјуг

1.6. Промоција кампање „Моја Србија“, Будимпешта, 04. мај

У оквиру промотивне кампање Моја Србија, у Будимпешти у галерији Културно и документационог центра Срба у Мађарској, одржана је презентација туристичке понуде Србије са нагласком да је тема усмерена генерално нашој дијаспори, односно Србима у региону, дакле нашим људима који живе, у овом случају, у Мађарској.

На догађају „Моја Србија“ у Будимпешти су били представници Амбасаде Србије у Будимпешти, дипломатског кора, Министарства за дијаспору Мађарске, представници Самоуправе Срба и Срби који живе у региону, као и представници агенција и туристичке привреде Мађарске. Присутнима су се обратили Амбасадор Србије у Мађарској, Раде Дробац, директор Културно и документационог центра Срба у Мађарској, Милан Ђурић, Сабо Бела, професор фотографије, и представници Туристичке организације Србије и Националног Парка Тара.

Током презентације пуштена су два филма: Једно путовање, безброј доживљаја и 8-минутни филм о Тари који су направили фотографи из Мађарске током свог боравка на овој планини прошле јесени. Оба филма су изазвала јако велико интересовање и све похвале, с тим да је филм Сабо Беле дат ТОС на коришћење у даљој промоцији ове дестинације.

Након ове презентације Сабо Бела се захвалио ТОС и НП Тара на подршци, након чега је амбасадор гдин Дробац отворио изложбу *Фото-сафари Тара*

По завршетку официјелног дела, одржан је коктел где су представљени српска гастрономија, вина и ракије, уз пригодан музички програм. Присутнима је подељен промотивни материјал ТОС и НП Тара.

1.6. Отварање српског кутка у оквиру Културно документационог центра Срба у Мађарској, Будимпешта, 15. октобар

У оквиру овогодишње кампање посвећене сарадњи са дијаспором, део простора Културног и документационог центра Срба у Будимпешти је опремљен производима и сувенирима из Србије. Постављен је одабран сувенирски производни програм, пратећи географску заступљеност и карактеристичне мотиве одређених крајева чиме су представљени културна разноликост, аутентичност, традиција и стари занати наше земље.

КДЦС је од стране ТОС-а дониран мултимедијални информативни стуб, са адекватним софтверским садржајима о туристичкој понуди Србије, као и брендирани сталак за излагање брошура.

Званично отварање инфо кутка је одржано последњег дана у оквиру манифестације Дана српске културе, као најзначајније културне манифестације у Мађарској за српску мањину. Званично, уз уводну реч гдин-а Радета Дробца, амбасадора РС у Будимпешти, Српски кутак су отворили Милан Ђурић, председник КДЦС и Жељка Пудар, представник ТОС.

Овом пригодом дате су изјаве за мађарску телевизију, јавни сервис попут РТС, Српске новине и најављена је зимска промотивна кампања, у коју су укључени наши зимски центри и ово је простор где они, као и сви други локалитети у Србији, могу представити своју понуду. За ову прилику урађен је обележивач страница књиге са позивом да се посети КДЦС.

1.7. Суорганизација манифестације фото сафари Тара 20105, 21-25. октобар

ТОС је учествовао у суорганизација манифестације Фото сафари „Тара 2015“, у сарадњи са Националним парком Тара. Фото сафари „Тара 2015“ припрема се у сарадњи са Републичким заводом за заштиту природе и уз стручну помоћ Фотографског савеза Србије.

На прошлогодишњој манифестацији, поред 10 мађарских, учествовала су и 3 локална фотографа из Бајине Баште, као и представници Културног и документационог центра Срба у Мађарској. Захваљујући томе, постављени промотивни циљеви ТОС-а и ЈП „Национални парк Тара“ остварени су у пуном капацитету у току године.

Заједничка изложба радова са Фото сафарија „Тара 2014“ отворена је 4. маја у галерији КД центра Срба у Будимпешти, као основни сегмент презентације промотивне кампање ТОС-а под називом „Моја Србија“. Тим поводом, приказан је и промотивни филм, аутора Атиле Зерчија из Мађарске, снимљен у оквиру Фото сафарија „Тара 2014“

Иста изложба, постављена је и 14. октобра у Центру за посетице „Националног парка „Дунав – Драва“ у Мохачу, као посебан програм у оквиру манифестације „Месец српске културе у Мађарској“.

Поред групе мађарских и фотографа из Бајине Баште, на овогодишњем Фото сафари „Тара“ учествовали и српски фототографи из Фотографског савеза Србије, као и фотографи из из региона, односно Словеније.

2. Студијска путовања

2.1. Студијска посета организатора путовања из Бугарске, 22-28. март

Током боравка у нашој земљи, организатори путовања су се упознали са туристичком понудом Новог Сада, Суботице, Сремских Карловаца, Београда, Аранђеловца и Тополе.

У студијску посету Србији дошле су следеће туристичке агенције из Бугарске: Sun Travel Prima, Bohemia, Rualtravel, Bulgarian Company of Tourism и Avia Tour.

2.2. Студијска посета организатора путовања из Румуније, 22-28. март

Током боравка у нашој земљи, организатори путовања су се упознали са туристичком понудом Новог Сада, Суботице, Сремских Карловаца, Београда, Аранђеловца и Тополе.

У студијској посети Србији дошле су следеће туристичке агенције из Румуније: 4 Holiday, Accent Travel, Simpa Turism, Sara Travel и Central Travel.

2.3. Студијско путовање за турску телевизију Канал 7, 05-09. април

ТОС је у сарадњи са Turkish Airways-ом организовао петодневно студијско путовање за ТВ екипу програма „DÜNYAYI GEZİYORUM“, који се емитује на Kanalu 7. Током свог боравка ТВ екипа се упознала са туристичком понудом наших популарних туристичких дестинација, са смештајним капацитетима и могућностима за излете. У програму обиласка Србије били су Копаоник, Београд, Нови Сад, Сремски Карловци и Оплепац. Студијско путовање ове ТВ екипе реализовано је уз подршку МК Mountain Resort и ЈП „Скијалишта Србије“.

Већ три недеље након путовања, емитован је 45-минутни прилог о Београду, Новом Саду, Сремским Карловцима и Опленцу,

<https://www.youtube.com/watch?v=k7eSZbYbnKE> ,

уз 4-минутну најаву дела о Копаонику, који је емитован недељу дана касније где је 15 минута емисије посвећено овој планини -

<https://www.youtube.com/watch?v=tCBbt6CTzPU>.

Иницијално је ТВ екипа доведена с идејом да се направи 45 минутни прилог, што значи да је добијено још 15 минута програма о Србији након овог студијског путовања.

2.4. Студијска посета за представнике медија из Бугарске, 19-25. април

Током боравка у нашој земљи, представници медија су се упознали са туристичком понудом Новог Сада, Суботице, Сремских Карловаца, Београда, Аранђеловца и Тополе.

У студијској посети Србији дошли су следећи медији из Бугарске: „Journal“, „Story“, „Elle“, „Harper’s Bazar“, „Dnevnik“, „Capital“, „Capital Light“ и портал „Actualno.com“

2.5. Студијска посета за представнике медија из Румуније, 19-25. април

Током боравка у нашој земљи, новинари су се упознали са туристичком понудом Новог Сада, Суботице, Сремских Карловаца, Београда, Аранђеловца и Тополе.

У студијску посету Србији дошле су следећи медији из Румуније: Amfostacolo, Jurnalul National Newspaper, Travelgirls, Vacante la Tara Magazine и Ghiduri-turistice

2.6. Студијска посета групе организатора путовања и новинара из Грчке, 21-24. мај

У посети су били организатори путовања Ginis Vacances, Signature Travel, Theotokis Travel Congresses, Xilouris Travel, Grefis Holidays, Heraklion Travel и Intermodal Air GSA Greece и новинари редакција KATHIMERINI newspaper, Aggelioforos newspaper и Athinorama magazine, као и телевизије Mega Channel. Учесници су имали прилику да виде Београд, Нови Сад, Аранђеловац и Тополу са околином. Поред представника организатора путовања и новинара, учесници су били и представник Air Serbia из Грчке и представник Пословног Савета Србије из Грчке. Последњег дана у просторијама

ТОС-а је одржана радионица са нашим туристичким агенцијама на којој је и Air Serbia одржала презентацију.

2.7. Студијско путовање за представнике ТВ продукције Beuz TV, 28-31. јул

За представнике телевизијске продукције, програм о туризму ATAMAN'LA ADIM ADIM &IDO SEYAHAT, организовано је четвородневно студијско путовање у оквиру ког су посетили Београд, Сремске Карловце и Нови Сад.

Прилози су емитовани на ТВ Beuz. Ова телевизија има гледаност од 10 милиона људи и налази се у првих 10 националних ТВ канала Турске, а гледана је и преко дигиталне платформе, сателита и кабловске ТВ. Снимљене репортаже су поред главног емитавања у трајању од по 30 минута, имале и по три репризе.

Уједно, уз ТВ репортаже рађен је и прилог за месечни магазин SIMIT SARAYI MAGAZINE

Из снимљеног материјала су извучени кратки, сегментарни филмови за потребе емитавања путем IDO TV телевизијског канала који се пушта на трајектима, тј. ferry-boat-овима Истанбула, између Азије и Европе, које у сезони гледа милион путника. Прилози о Србији су емитовани до Нове године.

Током боравка ТВ екипе из Турске дате су изјаве за прилоге емитоване у 3. Дневнику РТС и РТВ Војводине.

3. Прес клипинг

Бугарска

- Pateki, чланак о Београду, јун

-14 објављених чланака након студијског путовања, од чега 8 online (5 чланака Dnevnik.bg, 2 чланка travel.actuelno.com, 1 чланак iwoman.bg) и 6 у писаним медијима (1 чланак Journal Magazine, 2 чланка Story Magazine, 1 чланак Elle, 1 чланак Harper's Bazaar, 1 чланак Magazine 8)

Мађарска

- Vilagjaro, текст о Београду

- Српске недељне новине, чланак о кампањи Моја Србија, мај

Румунија

- интервју директним укључивањем у радио емисију Радио Србија

-Чланак у Наша реч о кампањи Моја Србија

- <http://www.tripadvisor.com/members/dragosmd>

<http://amfostacolo.ro/user.php?uid=187> (the reviews for Serbia are here:

<http://amfostacolo.ro/user-lista-impresii.php?uid=187&din-destinatia=serbia&tid=49>)

- <https://www.facebook.com/ghiduri.turistice>

- 26 чланака након студијског путовања, највећи број (25) објављен online (1 чланак Jurnalul.ro, 1 чланак new-events.ro , 1 чланак cronica-gaestiului.ro, 1 чланак travelgirls.ro, 14 чланака turistice.com, 8 чланака amfostacolo.ro) и 1 чланак у писаним медијима (Vacante la Tara Magazine)

Турска

Kanal 7, емисија „DÜNYAYI GEZİYORUM“:

- 45 минутни филм о Београду и Новом Саду

<https://www.youtube.com/watch?v=k7eSZbYbnKE>

- 15 минутни прилог о Копаонику <https://www.youtube.com/watch?v=tCBbt6CTzPU>

- интервју за World Travel Channel

- часопис Атлас- чланак о Тари

4. Оглашавање и промотивне кампање

4.1. Мађарска,

- Магазин Vilagjaro-објављен текст од три стране и четврта, цела, оглас са представљеном туристичком понудом, април

4.2. Билборд кампања, Румунија, Бугарска

По 10 билборда у Темишвару и Софији, у сарадњи са ХОРЕС-ом

5. Остало

- Направљена информација за Конзулат и Савез Срба у Темишвару, односно Амбасаду РС и Удружења Срба у Мађарској, као и саопштење за медије о кампањи „Моја Србија“

- Достава материјала Конзулату РС у Темишвару поводом манифестације Дани Европе, 09. маја

- Достава промотивног материјала за годишњу Скупштину Удружења Срба у Румунији, Темишвар, 26. јун

- Свечано отварање Грчко-српске привредне коморе, у Привредној комори Београда

VI Норвешка, Шведска и Данска

1. Сајмови и презентације

1.1. Радионица у организацији ANTOR Norway, Осло, Норвешка, 08. јануар

Организовани су састанци са норвешким организаторима путовања и агенцијама. Заједно са ТОС-ом на штанду је била норвешка туристичка агенција DMC Balkan која већ три године продаје аранжмане за Србију.

1.2. Посета Сајму туризма, Осло, Норвешка, 09. јануар

Представник ТОС је посетио првог дана сајам и обавио више значајних састанака али и даље смо мошљења да на овом сајму због пада интересовања учесника и посетилаца не треба учествовати са штандом.

1.3 Радионица RESESCAPARNA, Стокхолм, Шведска, 10-11. фебруар

Туристичка организација Србије је први пут учествовала на дводневној радионици у Стокхолму шведског организатора путовања ReseScaparna. ReseScaparna је једна од водећих шведских агенција које се баве искључиво организацијом туристичких путовања пензионера тј. путника који имају преко 65 година живота. У раду радионице су учествовали: 14 туристичких дестинација (Србија, Хрватска, Италија, Немачка, Словачка, Мађарска, и др.), представници 100 шведских пензионерских клубова и око 1.000 пензионера који су посетили сајамски део ове радионице.

ТОС је имао свој сто на коме су биле изложене брошуре, и 2 roll up-а. Први део радионице се састојао од разговора са професионалним представницима пензионерских клубова, а други део се састојао од разговора са публиком. Трећи део су била два семинара од по 30 минута које је ТОС одржао у једној од конференцијских сала. Све ове активности су изазвале велико интересовање код ове популације и закључак после ове промоције је да Србија треба што више да се обраћа овој старијој популацији у Скандинавији.

1.4. Учесће на сајму Travel and Taste, Оребро, Шведска, 15. фебруар

С обзиром да је ТОС добио бесплатно мали пулт од 4м², Марко Персон из наше Амбасаде у Стокхолму је сам представљао ТОС на поменутом сајму. Дистрибуиране су

брошуре и дегустирана српска вина. Остварени су нови контакти са туристичком индустријом Шведске и промовисан туризам Србије.

1.5. Посета сајму Ferrie for Alle, Хернинг, Данска, 21-23. фебруар

Сајам туризма Ferrie for Alle у Хернингу је највећи сајам туризма у Данској. За разлику од већине сајмова у Скандинавији који су све мање посећени, овај сајам из године у годину бележи раст. ТОС ни ове године није закупио штанд већ је само као гост посетио сајам и имао више састанака са туристичким привредницима Данске.

Мишљење је да би следеће године требало наступити први пут са мањим штандом од 8-10м², и то заједно са Air Serbia. Како овај сајам посећује доминантно старија популација, заједно са сајмом Senior у Штокхолму, на коме ТОС наступа већ трећи пут, заокружило би се обраћање дефинисаној циљној групи старије популације на тим тржиштима. Овој групи би се нудили Златибор и Копаоник лети, бање и wellness центри, Београд, Нови Сад.

1.6. Промоција туризма Србије у Копенхагену, Данска, 08. април

Промоција српског туризма и Србије је одржана у Амбасади Србије у Копенхагену. Било је присутно 43 представника данских медија и туристичких организација и око 15 Срба из дијаспоре. Говорили су Амбасадор Србије, представник ТОС-а, представник Air Serbia и увозник српских вина за Данску.

После презентације нашег туризма гости из Данске су се послужили српским пићима и јелима које је припремио познати кувар Лепи Брка (Ненад Гладић).

Бројни контакти, повећано интересовање данских организатора путовања за мајску ТОС-ову студијску туру, опуштена и пријатна атмосфера и разноврсна и укусна храна допринели су да ова промоција српског туризма буде изузетно успешна.

1.7. Радионице у три града, Норвешка, 24-28. август

Туристичка организација Србије је по четврти пут била учесник радионица у организацији АНТОР Норвешка (Асоцијација Националних туристичких организација које врше промоцију на норвешком тржишту). Састанци са норвешким организаторима путовања су одржани у три града, Кристиансанду, Ставангеру и Бергену. Намера је била да се туризам Србије, осим у Ослу, представи и у другим већим градовима Норвешке.

На радионицама је осим Србије учествовало још 9 националних туристичких организација (Немачка, Грчка, Хрватска, Португалија, Кипар, Белгија, Индија, Тајланд, ДМЦ из Пољске), као и авио компаније Qatar Airways и Turkish Airlines. Представници ТОС одржали су састанке са 14 организатора путовања.

1.8 Радионица у Малмеу и Гетеборгу, Шведска, 29- 30. септембар

Туристичка организација Србије је по четврти пут била учесник радионица у организацији АНТОР Шведска у циљу представљања туризма Србије, осим у Стокхолму, и у два већа шведска града из којих постоје директне авио-линије до Београда и Ниша.

Осим Србије учествовале су још 22 националне туристичке организације. Представници ТОС-а одржали су састанке са следећим организаторима путовања: Etraveli, Contrast, Polenexperten, ReseSkaparna, Excalibur, Estlandspecialisten, као и са више новинара заинтересованих да пишу о Србији.

Овогодишње АНТОР радионице су међутим привукле мањи број туристичких посленика него претходне године, и мада излагачи (укључујући и ТОС) нису оспоравали квалитет одржаних састанака, кроз мрежу АНТОР-а размишљаће се о иновирању концепта за следећу годину ради привлачења већег броја шведских агенција.

1.9 Сајам SENIOR Стокхолм, Шведска, 20-22. октобар

Туристичка организација Србије је трећи пут наступила на Сајму туризма SENIOR у Стокхолму. На штанду величине 8м² заједно са ТОС-ом наступила је и Туристичка организација Београда. Сајам који се одржава већ 17 година је највећи шведски сајам који се обраћа старијој популацији. Ове године је на њему учествовало 13 националних туристичких организација и 33 организатора путовања, а посетило га је током три дана око 12.000 људи.

На сајму је посебно промовисан бањски туризам у Србији, природа, гастрономија и винске руте. Вођени су разговори са више агенција које већ продају или планирају да продају Србију, а програми већих шведских организатора путовања за Србију су такође били изложени на нашем штанду.

Састанак је одржан и са представником Air Serbia у Шведској након чега је уследила и студијска посета три шведске агенције Београду у новембру у организацији Air Serbia и Туристичке организације Београда.

1.10. Посебан догађај, промоција за новинаре у Стокхолму, Шведска, 25. новембар

ТОС је платио годишњу чланарину за утицајно шведско туристичко новинарско удружење СТЈ, а активности у име ТОС-а спроводи Марко Персон, који као запослени у Амбасади Републике Србије у Шведској интензивно ради на промоцији туризма Србије у тој земљи. На редовном састанку СТЈ-а Марко Персон је добио прилику да представи туристичку понуду Србије.

Пред 20 новинара и чланова СТЈ, у конференцијској сали хотела Хелстен у елитном делу Стокхолма, осим опште презентације ТОС-а приказан је на великом екрану и ТОС-ов 12-минутни филм Soulfood. Поред најутицајнијих специјализованих часописа о путовањима Vagabod и Res, део информација из ове презентације пренели су и дневни листови.

2. Студијска путовања

2.1. Студијска група 19 шведских организатора путовања, 24-28. март

У посети је било 19 представника шведских пензионерских клубова који професионално раде као организатори путовања. Обишли су Београд, Оплепац и Војводину. Трошкови ТОС-а су били минимални (ручак и вечера).

2.2. Студијска посета данских организатора путовања и новинара, 07-10. мај

Еминентни дански организатори путовања, Our World, Panter Rejser, Marco Polo, Polen Go, EuroAmerican Travel & Sustainable Tourism, Nevin Rejser и новинар листа Ugebladet Søndag, обишли су Београд, Тополу и Војводину. У анкети коју је после путовања организовао наш ПР за Скандинавију, учесници путовања су дали изузетно високу оцену српском туризму и ТОС-овој организацији.

2.3. Студијска посета норвешких организатора путовања, 07-10. мај

Еминентни норвешки организатори путовања, Escape Travel, Let's Deal Senior, Reiseland Sales, Inter Travel и Trones Touring Tour, обишли су Београд, Тополу и Војводину. У анкети коју је после путовања организовао наш ПР за Скандинавију, учесници путовања су са изузетном високом оценом оценили и потенцијал српског туризма и ТОС-ову организацију.

2.4. Студијска посета два норвешка новинара, 11-16 мај

Студијско путовање за норвешког новинара Rainer Henning и фотографа. Henning је уредник у норвешкој популарној гастрономској online новини Kuregen.no и после посете Београду и Војводини је објавио 4 изузетно позитивна чланка и 8 рецепата о српској кухињи.

2.5. Студијска посета два данска новинара, 15-18. мај

Студијско путовање за еминентног данског новинара Tom Noorgarda и фотографа. Noorgard је уредник за туризам у најјутицајнијем и најтиражнијем данском дневном листу Politiken.

2.6. Студијска посета шведских организатора путовања, 03-07. јун

Еминентни шведски организатори путовања Reseskaparna, Scandorama / Ölvemarks, Grand Tours, Finess Travel Market, Reseskaparna и Jesper Urheim Travel AB обишли Београд, Тополу и Војводину.

За њих је ово путовање било изненађујуће позитивно искуство и поред предзнања које су имали о туризму у Србији. Три агенције, од којих ReseScaparna и Grand Tours спадају међу веће шведске агенције, су одмах искористиле бројне директне летове и понудиле туре за Србију и city break за Београд.

3. Прес клипинг

Објављено је преко 40 чланка о српском туризму у најеминентнијим новинама и магазинима Скандинавије, од тога највише у шведској штампи (Vagabond, Scandorama, Aftonbladet, Svenska Dagbladet, Alt om Vin, Res, Alt om Mat, Blic, Gefle Dagbladet, Huvudstadsblad).

4. Остале промотивне активности

4.1. У име ТОС-а, који је члан удружења ANTOR Sweden, представници Амбасаде Србије у Стокхолму редовно су присуствовали састанцима и активно учествовали у раду удружења.

5. Интернет презентација и друштвени медији

Марко Персон из наше амбасаде у Стокхолму је, као сарадник ТОС-а, имао изузетно велики број коментара и учешћа у дискусијама (странице: www.reseguiden.se, www.mintur.se, www.travelforum.se, www.backpacking.se). На сопственом профилу на Facebook-у, где пише о Србији и српском туризму има око 4.000 пратилаца. Такође је активан на Twitter-у као и на популарном налогу на Instagram-у који је зове Serbiensvensken.

VII Немачка, Аустрија и Швајцарска

1. Сајмови и презентације

1.1. Сајам туризма СМТ, Штутгарт, Немачка, 17 - 25. јануар

У Штутгарту је одржан 47. сајам Urlaubsmesse СМТ, најпосећенији европски сајам туризма намењен искључиво општој публици, који је ове године забележио рекордну посећеност од близу 250.000 људи. Србија је учествовала пети пут и представила се на штанду величине 49 м² у Хали 4.

Током девет дана трајања, осим туристичке понуде земаља и региона, кроз тематске викенде представљена је и понуда везана за бициклизам и активни одмор, камповање и караванинг, голф и велнес, као и кружна крстарења.

Током првих пет дана на сајму су учествовали представници Туристичке организације Нови Сад, а преостала четири представници Туристичке организације Војводине. На штанду Србије је био постављен панел са рекламом Air Serbia и њихови проспекти.

1.2. Међународна туристичка берза ITB, Берлин, Немачка, 04 -08. март

За потребе представљања закупљен је штанд величине 153 m² у Хали 2.2 Берлинског сајма. ТОС је био носилац наступа, уз учешће представника регионалних и локалних туристичких организација и асоцијација, као и туристичке привреде: ТО Београд, ТО Нови Сад, ТО Чачак, туристичке агенције „Omniturs“, „Kon Tiki Travel“ и „Big Blue“, хотели „Square Nine“ (добитник Туристичког цвета), „Crowne Plaza“, „Radisson Blu Old Mill“, Атомска Бања, Покрајински секретаријат за привреду АП Војводине, ТО Војводина, хотел „Premier Aqua“, туристичке агенције „Magelan Corporation“ и „Bon Voyage“, као и учесници из SIPPO програма: хотел „Zlatibor Mona“, туристичке агенције „Turorama“, „Wild Serbia Adventure“ и „Robinson Adventure Team“.

Швајцарска агенција за промоцију извоз SIPPO, ће у оквиру програма подршке малим и средњим предузећима из области туризма наредне 3 године обучавати за наступу на Сајму ITB Берлин 4 српске фирме: Хотел „Zlatibor Mona“, Туристичка агенција „Turorama“, Туристичка агенција „Wild Serbia Adventure“ и Туристичка агенција „Robinson Adventure Team“.

Поред редовних, додатне активности на сајму су обухватале:

- Пре првог дана сајма ITB 2015 одржано је Свечано отварање ITB. Земља партнер 2015. године је била Монголија. Након отварања организован је коктел. Отварању су присуствовали представници ТОС-а.

- Првог дана сајма, 04. марта је одржана конференција за новинаре Србије у сали М7 у новом конгресном делу сајма City Cube. Туристичку понуду Србије су представили гђа Гордана Пламенац, директор ТОС, гђа Наташа Павловић, заменик директора ТО Војводине, гдин Миодраг Поповић, в.д. директора ТО Београда, гђа Александра Милићевић, менаџер за немачко тржиште у ТОС и г-ђа Diana Körner, менаџер за односе с јавношћу за немачко тржиште која је модерирала (представник PR компаније „Mascontour“). Презентацији је присуствовало тридесетак представника медија и заинтересованих организатори путовања.

- Одржан је „Дунавски форум“ под темом „Прекогранични туризам – примери добре праксе“ у организацији Дунавског центра за компетенцију (DCC). Директорка ТОС-а је држала уводну презентацију у функцији председника Управног одбора DCC и директора ТОС-а који је члан DCC, истакавши значај прекограничне сарадње али и стварање заједничког концепта промоције и учешћа у промотивним активностима.

- Презентација „Danube@ITB“ организована је по четврти пут у сарадњи са Берлинским сајмом, а координирана од стране Дунавског центра. У оквиру иницијативе Danube@ITB одржане су три вођене туре за новинаре, организаторе путовања и тзв. VIP учеснике.

- Презентација „Дунавски салон“ одржана је у представништву покрајине Баден-Виртемберг, где се Србија представила штандом на коме је дистрибуиран промотивни материјал, пројекцијом туристичких филмова „Outdoor Serbia“ и „Soulfood Serbia“. Салону су присуствовали представници ТОС, отправница послова у Амбасади републике Србије у Немачкој, гђа Јасмина Величковић и министар-саветник економског одељења Амбасаде, гдин Александар Ивковац.

- Састанци: Током пословног дела сајма одржани су састанци са представницима туристичких организација, медија и организаторима путовања, консултантских кућа, организатора сајмова, и друго.

1.3. Догађај представљања годишње теме „Моја Србија“, Беч, 15. мај

У оквиру промотивне кампање ТОС под називом “Моја Србија”, један у низу догађаја била је посебна презентација туризма наше земље у оквиру такмичења за Песму Евровизије. Догађај је био организован у Kursalon-у и претходио је шестодневном представљању туризма наше земље на штанду, закупуљеном на главном тргу Беча.

1.4. Манифестација „Hello Vienna-Welcome Europe“, Беч, 18-23. мај

ТОС је у оквиру својих промотивних активности на аустријском тржишту и годишње теме „Моја Србија“, за време трајања такмичења за избор Песме Евровизије 2015, био присутан у Бечу презентујући целокупну туристичку понуду наше земље у оквиру Евровизијског села названог „Hello Vienna-Welcome Europe“ на штанду величине 16м².

1.5. Сајам RDA, Келн, 21-23. јул

Туристичка организација Србије је закупила штанд величине 12м². На штанду је био изложен пропагандни материјал ТОС и Туристичке организације Београда (ТОБ). Заједно са ТОС је на штанду је излагала и туристичка агенција Magelan. Током три дана трајања радионице одржани су састанци са представницима туристичких агенција и организатора путовања. У прес центру сајма је био обезбеђен прес материјал о Србији за заинтересоване новинаре.

1.6. „Моја Србија“, Штутгарт, 20-23. октобар

У оквиру промотивне кампање ТОС-а под називом “Моја Србија“, организован је догађај у сарадњи са Српском академском мрежом „Никола Тесла“ (САМ Никола Тесла) из Штутгарта. На дан отварања четвртог фестивала „Дана српског филма – ФИЛМАНАК“ у Штутгарту одржано је представљање туризма Србије за гледаоце који су имали прилику да на великом платну погледају промотивни филм ТОС-а „Једно путовање, безброј доживљаја“, а након пројекције је организован коктел. Све гледаоце су на седиштима у сали чекали промотивни материјали ТОС и колатерлни материјал.

1.7. „Моја Србија“, Берлин, 04. септембар

У оквиру промотивне кампање ТОС-а под називом “Моја Србија“ организован је догађај у сарадњи са Амбасадом Републике Србије уочи почетка европског првенства у кошарци. Догађај је организован у башти амбасаде где је приказан промотивни филм ТОС-а и одржана презентација о Србији. Након представљања туристичког потенцијала Србије уследио је коктел са елементима српске кухиње, дегустација српских вина и наступ гудачког квартета који је свирао староградску музику.

1.8. Сајам „PHOTO+ADVENTURE 2015“, Беч, 21-22. новембар

Туристичка организација Србије је учествовала је као земља партнер на штанду величине 22м² који је делила са Дунавским центром (DCC). Туристичка организација Србије била је носилац наступа наше земље, уз учешће представника туристичке привреде - туристичких агенција Wild Serbia и Robinson. Другог дана сајма штанд Србије је посетио Амбасадор Републике Србије у Аустрији, господин Перо Јанковић. У послеподневним сатима је одржано предавање о Србији под називом „ Србија – Земља за љубитеље одмора у природи“ („Serbien – ein Reiseland für Outdoorfans“).

2. Студијска путовања

2.1. Студијска посета немачких новинара, 02-06. фебруар

ТОС је организовао вишедневну студијску посету за групу новинара из Немачке, у оквиру овогодишње зимске кампање „Забава ја на врху“, где се Србија промовише као дестинација за зимски туризам. Учествовали су новинари специјализовани за спорт и активан одмор: Südwest Presse, Hamburger Abendblatt, Welt.de, RND, skiinfo.de, onthesnow.com, Spiegel Online. Новинари су боравили на Копаонику где су имали прилику да се упознају са зимском понудом ове планине. Новинари су један дан провели и у Београду.

2.2. Студијска посета немачке ARTE телевизије, 09-22. мај

Подршка сниматељима ARTE телевизије, који су снимали Засавицу, Бело Блато, Ковачицу, НП Ђердап, Нову Варош, Чачак, Гучу, НП Тару.

2.3. Студијска посета немачке блогерке, 20-24. јул

Блогерка Katharina Perlbach, која пише за један од најутицајнијих блогова за немачко тржиште lilies-diary.com боравила је у Србији четири дана и у том периоду обишла Београд и Нови Сад.

2.4. Студијска посета немачких и швајцарских новинара/блогера, 02-06. септембар

ТОС је организовао студијску посету под називом „Активан одмор у Србији“ за групу немачких и швајцарских новинара у циљу промоције активног одмора у Србији. Учествовали су новинари: Passauer Neue Presse, часопис Reise & Preise, Travelita.

2.5. Посета аустријских организатора путовања, 14-19. септембар

Организатори путовања из Аустрије Hauser Exkursionen, Dr. Maiers Studien Reisen и Amiralda travel посетили су Србију ради упознавања са новим дестинацијама коју желе да укључе у свој програм. Посетили су је Београд, НП Ђердап, Лепенски вир, Гамзиград, Копаоник, Ђавољу варош и Ниш. Посета је реализована у сарадњи са рецептивном агенцијом TA 3e travel.

2.6. Студијска посета немачких и аустријских новинара, 30. септембар - 04. октобар

ТОС је организовао студијску посету под називом „Гастрономско путовање кроз Србију“ за групу немачких и аустријских новинара у циљу промоције туристичких и гастрономских потенцијала, културно-историјског наслеђа и природних богатстава наше земље. Учествовали су новинари: Bahnmax Österreich, Südwest Presse Ulm, Huffington Post, Der Feinschmecker, kulinarik.de, Ratgeber Frau und Familie, Good Taste Magazin, Radio XY, Hit-TV.

3. Интернет презентација и друштвени медији

3.1. Фејсбук (Facebook)

Недељно одржавање немачке фејсбук-странице

3.2. Интернет станица ТОСа

Ажурирање календара приредби

4. Ogлашавање и промотивне кампање

4.1. Ogлашавање у ITB Berlin News часопису

Часопис који се дели за време трајања сајма ITB и обухватао је интервју са директором ТОС-а и оглас.

4.2. Ogлашавање у Reise und Preise часопису

Часопис је намењен потрошачима и обухватиће у 2016. години и репортажу о Србији на 6 страна.

5. Саопштења за новинаре

Од почетка године је послато 12 редовних саопштења за новинаре.

6. Прес клипинг

Објављено је више од 90 текстова о туризму Србије у дневним новинама, интернет страницама и магацинима.

VIII Русија и Белорусија

1. Сајмови и презентације

1.1. Сајам туризма МИТТ, Москва, Русија, 18 - 21. март

Туристичка организација Србије објединила је представљање туризма Србије на сајму МИТТ у Москви, где је закупљен је изложбени простор од 98 м². На штанду су се поред ТОС представили и Туристичка организација Београда, Туристичка организација Златибора, Туристичка организација Суботице, Атомска Бања „Горња Трепча“, Пролом бања и Луковска бања, туроператери Р-Турс, 7-тур, Луна травел, Отава, Геометрија и хотел Crown Plaza.

На штанду је била графичким решењем представљена понуда бања Србије као тема промоције на руском тржишту за 2015. годину. На штанду су на екрану емитовани промотивни филмови суизлагача, као и филмови “Једно путовање, безброј доживљаја” и “Бање Србије”.

Конференција за новинаре је одржана у уторак, 17. марта, у Амбасади Републике Србије. На Конференцији су говорили представник Амбасаде, господин Марјан Божовић, и Олга Стојановић, менаџер руског тржишта у ТОС-у. Своју понуду у кратким презентацијама представили су Луковска, Атомска и Врњачка бања и ТО Златибора.

За присутне новинаре организована је наградна игра. Конференцији за новинаре је присуствовало 60 новинара из 35 медија. Присутним новинарима подељен је за ову прилику специјално припремљен материјал са информацијама за новинаре, нове брошуре и сувенири. Након презентације, организована је закуска и дегустација вина за стране новинаре.

Следећег дана на отварању сајма, на штанду Србије је у сарадњи са ангажованом ПР компанијом организована радионица, на којој је поред домаћих организатора путовања учествовало 10 руских организатора путовања. Истог дана дате су изјаве за два руска ТВ канала и за дописништво В 92.

Све активности у вези са организацијом промотивних активности - конференција за новинаре, разговори са медијима, односно интервјуи дати медијима и састанци са организаторима путовања и другим партнерима – рађене су у сарадњи са руском маркетиншком агенцијом “Ана Полтс”.

За време трајања сајма, одржани су састанци са представницима туристичке привреде. Већина руских организатора путовања је показала интересовање да уврсти Србију у своју понуду. Поред скијања, посебно интересовање су показали за наша бањска лечилишта, културни туризам и посету градовима Србије, конкретно Београду. Такође су обављени разговори са организаторима путовања који су након наших ранијих промотивних активности почели да продају аранжмане у Србију. Информисани смо о динамици продаје, проблемима са којима се сусрећу стране агенције и одређене сугестије са циљем боље побољшања услова у даљој сарадњи.

1.2. Промоција туризма Србије у Амбасади Србије, Москва, 26. мај

У организацији ТОС-а одржана је радионица и промоција туристичког потенцијала Србије у Амбасади Републике Србије у Москви. На радионици је учествовало је 40 организатора путовања из Русије и 8 домаћих хотелијера и организатора путовања: МК Resort, Otava, Luna, Apelsin, Omniturs, 7TUR, Geometrija. Сви позвани представници туристичке привреде Москве одазвали су се позиву. Након радионице организован је коктел. За присутне званице организована је лутрија где је главна награда била путовање у Србију.

1.3. Сајам туризма Leisure, Москва, Русија, 13 - 16. септембар

ТОС је објединио представљање туризма Србије на 21. Међународном сајму турзма Leisure (Одмор) 2015, који се одржао на сајмишту Крокус.

ТОС је прихватио понуду организатора сајма и ове године Србија је била земља партнер сајма Leisure. Партнерство је обухватило пакет додатних маркетиншких активности, којима је Србија као туристичка дестинација добила изузетну видљивост пре и током одржавања сајма (огласи у новинама и специјализованих часописима, ТВ оглас-спот најаве сајма са видео записима из Србије, бројни билборди и банери на самом сајму на којима је истакнуто графичко решење Моја Србија – лица Србије и лого Србије, лого Србије на свим пратећим материјалима – улазнице, позивнице, програм сајма, каталог учесника, кесе, траке за бецеве и сл, организовање културно-уметничког програма на свечаном отварању сајма и на свечаној вечери за учеснике сајма, коришћење сајамске бине за извођење културно-уметничког програма, учешће на свечаном отварању сајма).

Сајам Leisure је ове године окупио учеснике из 70 земаља и велики број представника дестинација и туристичке привреде Русије. Партнерство Србије привукло је пажњу како других националних туристичких организација подстакнувши њихову жељу да буду партнери сајма наредних година, тако и руске туристичке привреде кроз пораст интересовања за сарадњу са Србијом и јасно изражене намере да се боље упознају са туристичком понудом Србије у циљу продаје туристичких аранжмана за Србију.

У оквиру представљања на сајму, ТОС је организовао следеће активности

- Пријем за представнике медија и дијаспоре у просторијама Амбасаде Р. Србије у Москви, коме је присуствовало стотинак руских новинара. Пријем је одржан 14. септембра, званицама су се обратили амбасадор Србије и директор ТОС-а, а презентацију туристичке понуде одржала је представница ТОС-а задужена за руско тржиште. Изведен је културно уметнички програм (Трубачки оркестар Дејана Лазаревића, АКУД Бранко Крсмановић) и организован коктел након пријема. Неки од важнијих медија присутних на пријему били су новинска агенција Интерфакс, ТВ канал Music Box, Vesti.ru, Discovery Magazine, Jamie Magazine, радио Романтика.

- Свечано отварање сајма, на коме је, уз велики број званичника Русије и Москве говорила директор ТОС-а. Након отварања, VIP обилазак сајма завршен је на штанду туризма Србије уз музички програм и послужење.

- Свечана вечера за излагаче на сајму, у организацији самог сајма, на којој је ТОС организовао културно уметнички програм (Трубачки оркестар Дејана Лазаревића, АКУД Бранко Крсмановић) праћен емитовањем филма „Једно путовање, безброј доживљаја“. На вечери су додељене и награде, два боравка у дестинацијама у Србији.

- У пратећем програму сајма, учешће представника ТОС-а на конференцији посвећеној конгресном туризму и представника бањских центара, учесника на штанду, на конференцији посвећеној здравственом туризму.

- Учесће на Мастер класу кулинарства, где је Србију представио кувар из хотела Square Nine, Београд, такође учесника на штанду.

- Програм на штанду, на коме су учествовали: Трубачки оркестар Дејана Лазаревића, АКУД Бранко Крсмановић (сплет фолклорних игара из Србије), Национална асоцијација за старе и уметничке занате и домаћу радиност „Наше руке“, Дејан Милосављевић, опанчар, ЕХИТ фестивал са програмом Silent Disco, Српски витешки ред СВИБОР - демонстрација српских средњовековних витешких вештина, у сарадњи са витезовима из Русије.

- Програм на сајамској бини (Трубачки оркестар Дејана Лазаревића, АКУД Бранко Крсмановић и Српски витешки ред СВИБОР).

Штанд туризма Србије имао је укупно 120м² (100м² у основи и 20м² на галерији). Поред ТОС, на штанду се представило и 25 излагача из Србије, представника локалних туристичких организација, организатора путовања и хотела, као и Air Serbia и специјални гост Босна и Херцеговина.

Састанци су одржани са организатором путовања ТUI Русија и издавачем водича за руско тржиште „Полиглот“.

Наступ су пратиле ТВ екипе РТС (Жикина шареница) и ТВ Пинк (Информативни програм), као и специјализованог часописа „Туристичке новине“.

За време трајања сајма, директор ТОС-а је дала интервју за “Вести Туризам”.

Објављено је више од 70 текстова о туризму Србије у дневним новинама, интернет страницама и магацинима.

1.4. Промоција туризма Србије у Амбасади Републике Србије, Минск, 3. децембар

Одржана је конференција за новинаре и презентација понуде Србије за туристичку привреду и новинаре из Минска. Значајну помоћ у организацији овог догађаја указала је Амбасада Републике Србије у Минску.

Презентација са нагласком на зимску туристичку понуду одржана је у Амбасади Републике Србије. У препуној сали, госте је поздравио амбасадор Републике Србије у Белорусији, господин Вељко Ковачевић, затим је представник ТОС-а Олга Стојановић, презентовала туристичку понуду Србије. Представник ВЛП компаније представио је своје програме у Србији.

Дате су изјаве за националну ТВ 1 канал, “Белоруское радио” и информативну агенцију “Белта”

Присуствовали су представници 30 организатора путовања и 11 представника медија, као и представници министарства туризма и привредне коморе Републике Белорусије.

Први канал националне телевизије је снимио је репортажу о Србији и туристичкој понуди зимских туристичких центара Србије, која је у више наврата емитована на националним фреквенцијама.

Након званичног дела програма, организован је коктел на ком су званице биле у прилици да дегустирају српска вина, ракије као и специјалитете српске кухиње.

Општи је утисак да у Белорусији постоји интересовање за Србију, недовољно су упознати са туристичком понудом Србије и могућностима одмора у Србији. Директна авио линија у великој мери доприноси даљем развоју туризма. Евидентно је да их привлаче друге, више познате дестинације или оне које имају море. Оно што им може бити интересантно је Београд, као град за младе, који укључује активну понуду, пре свега забаву, у виду излазака и посета одређеним манифестацијама, као и понуда скијања.

2. Студијска путовања

2.1. Студијска посета руских новинара „Забава ја на врху – Копаноник“, 02-06. фебруар

ТОС је организовао вишедневну студијску посету за групу новинара из Русије, у оквиру овогодишње зимске кампање „Забава ја на врху“ – где се Србија промовише као дестинација за зимски туризам. Учествовали су новинари специјализовани недељних lifestyle часописа за спорт и активан одмор: Magazine „Domashniy ochag“, „Avtoranorama“, „Aeroflot“ и „FHM Russia“.

Новинари су боравили на Копаонику где су имали прилику да се упознају са зимском понудом ове планине. Новинари су посетили манастире и винарије у околини Копаоника. У једнодневној посети Београду, упознали су се са туристичком понудом престонице. Гостима је подељен промотивни материјал на руском и сувенири.

2.2. Посета новинара из Русије, 05-07. април

Организована је индивидуална посета за два представника часописа «Уралские авиалинии». Два новинара посетили су Београд, Копаоник и одабране бање Србије. Поред посете туристичких знаменитости, организована је инспекција хотела на Копаонику и у Београду, где се представила локална туристичка привреда.

2.3. Посета организатора путовања из Русије, 18 -23. мај

Организована је групна посета за 6 организатора путовања: „Tour Prestige Club“, „Леонардо“, „Ениби Травел“, „Ванд“, „Росин Травел“, „Антистрес Тур“. Група је упозната са туристичком понудом бања, Београда, Новог Сада. Организована је и радионица са домаћим организаторима путовања. Као резултат посете, сви организатори путовања уврстили су програме Србије у своју понуду и у сарадњи са локалним агенцијама успешно реализују продају.

2.4. Посета новинара из Русије, 22-26. новембар

У сарадњи са новом ПР агенцијом Амарком Медиа, у Србији су боравили представници часописа МК булевар, Discovery, Lisa, као и представници сајтова <http://todomundo.ru/>, <http://posta-magazine.ru/>, <http://www.wday.ru/>.

Новинари су боравили на Златибору, Аранђеловцу и у Београду. У резултату студијске посете објављено је 8 илустрованих текстова.

3. Саопштења за новинаре

Од почетка године је послато 4 саопштења за новинаре.

4. Прес клипинг

Ове године објављено је више од 100 текстова о туризму Србије у дневним новинама, на интернет страницама и у магацинима. Најзначајнији медији који су објавили чланке о Србији: Комсомољскаја правда, Вечетњаја Москва, Војаж, Вести Туризам, Итар Тасс, Discovery, Аерофлот, In Stile, Лиса, Burda, Tur Busines.

IX Израел

1. Сајмови и презентације

1.1 Сајам туризма IMTM, Тел Авив, Израел, 10-11. фебруар

Туристичка организација Србије је закупила изложбени простор величине 30м², на коме је била представљена туристичка понуда Србије, са посебним нагласком на путеве културе, културно-историјске споменике, затим градове Београд, Нови Сад, Суботица, сеоски туризам, активни одмор у природи.

Посебна пажња била је посвећена промоцији понуде зимских центара Србије Такође, свакодневно су рађене презентације целокупне понуде, како за новинаре тако и за заинтересоване посетиоце сајма, које су биле одлично посећене.

На сајму су поред ТОС-а своју понуду представили представници Glob Metropolitan Tours-а. Свакодневно су одржавани састанци са представницима туристичке привреде Израела и медија а запажено је и знатно веће интересовање за аранжмане у Србији, што се може повезати са увођењем директне авио линије из Београда за Тел Авив.

2. Студијске посете

2.1. Посета ТВ новинара из Израела 29. мај -01. јун

Студијско путовање организовано је за 7 учесника у пројекту популарне ТВ емисије “The Best Vacation”. Снимани су кадрови у Београду и Новом Саду.

Програм је обухватио најатрактивнија места у градовима као што су тврђаве, обале река, ресторани и сплавови, културни споменици и музеји.

X Шпанија

1. Студијска путовања

1.1. Новинар и фотограф „El Mundo“ 16-20. новембар

El Mundo је уз El Pais најзначајнија новина у Шпанији. Након посете Србији (Београд, Топола, Нови Сад, Суботица), одлучено је да новинар уместо једног напише три различита чланка о Србији. Објављивање се очекује у првим месецима 2016. године

2. Интернет презентације и друштвени медији

- Facebook: 47 објава од почетка године
6.960 посета на Facebook-а са 16.289 коментара
- Twitter: 50 објава
434 пратилаца на Twitter-у
- Blog: [http:// turismoserbia.blogspot.com.es](http://turismoserbia.blogspot.com.es)
5 објава, 16.570 посета из најмање 10 различитих земаља

3. Саопштења за новинаре

Саопштења за медије се шаљу на више од 800 адреса:

8.01.”Kustendorf, el festival de cine alternative en Serbia. Del 21 al 26 de enero de 2015 en Drvengrad”

27.02. “Un 19%mas de turistas españoles en Serbia a la largo del 2014”

22.03.”Ruta ciclista por el Danubio”

23.04. “Vuelve el vuelo directo entre Espana y Serbia”

29.05. “Una excapada de 4 dias al corazón de Serbia”

24.06. “Novi Sad – EXIT mejor festival del mundo”

23.10. City break in Belgrade

10.11. Christmas in Belgrade

15.12. MICE in Serbia

4. Прес клипинг

У овом раздобљу објављено је 95 чланака (press+TV+web), међу којима се посебно издвајају: La Vanguardia, (233.000 примерака) и El Pais, (300.000 примерака).

XI Италија

1. Сајмови и презентације

1.1. Презентација организатора путовања I Viaggi di Giorgio, Рим, 17. јануар

Организатор путовања I Viaggi di Giorgio понудио је ТОС-у учешће у својој годишњој прослави, где сваке године промовише неку нову дестинацију. Представник ангажоване ПР агенције Mailander је у име ТОС-а присуствовао истој и одржао презентацију.

На овом догађају било је преко 400 гостију међу којима су разна удружења и агенције. За ову прилику припремљено је: ваучер за наградни викенд у Београду, PowerPoint презентација, подела промотивног материјала, follow up.

1.2. Сајам туризма ВIT, Милано, 13-15. фебруар

Као и претходне године ТОС је одлучио да не учествује на сајму ВIT Милано, а дестинација је била представљена од стране Туристичке организације Београда. Са њима на штанду били су Intertours и LazarLux Apartments.

Ангажована ПР агенција Mailander је за овај сајам обавила следеће: припрема саопштења за медије, слање саопштења медијима, заказивање састанака са новинарима, заказивање састанака преко система који је сајам обезбедио, присуство на штанду првог дана сајма, follow-up.

Током сајма одржани су следећи састанци са новинарима: Marina Poggi, Ornella d’Alassio - RCS/DOVE, Michela Proietti - Corriere della Sera, Enrico Seravalle – La Stampa, Simone Pazzano – Donna Moderna, Enrico Maria Corno – Corriere Sport, Duilio Tasseli – OGGI, Savina Sciacqua – Gente, Massimo Rella – free lance: Repubblica, Touring, Bell’Europa, PleinAir, Andrea Guerra – TTG, Camilla Maderna – Quotidiano Travel, Stefania Vicini – Guida Viaggio

1.3. Састанци Асоцијације ационалних туристичких организација Adutei

Представник ангажоване ПР агенције Mailander је присуствовао састанцима са представницима других националних туристичких организација са седиштем у Италији.

1.4. Национални дан Србије на Светској изложби „EXPO 2015”, Милано, 22. јун

ТОС је, на универзалној светској изложби „EXPO 2015”, током обележавања Националног дана Србије одржао презентацију о туристичким потенцијалима Србије, приказао три филма који су преведени за ову прилику на италијански језик и позвао директора Lonely Planeta-а Италија да учествује на конференцији заједно са ТОС-ом. Том приликом Angelo Pitro из Lonely Planeta-а је говорио о водичу који је уражен у сарадњи са ТОС-ом, и о водичу “Best in travel 2015” где је Србија добила своје место. Током обележавања Националног дана Србије приказивани су током целог дана филмови ТОС-а и дељене су брошуре ТОС-а.

1.5. EXPO Milano 2015, My Serbia, Милано, 13. јул

Промоција Србије у Милану је одржана у присуству министра и потпредседника Владе гдина Расима Љајића и делегације из Министарства.

За овај догађај ангажовани су домаћи произвођачи хране и пића и ти производи су пренети у Милано. Храна је припремљена уз помоћ чувеног куvara Ненада Гладића (Лепи Брка), који је за ту прилику кувао на специјално припремљеној бини испред павиљона. Обрађен је на италијански језик промотивни филм ТОС-а из серије Lifestyle („Бранко“), а приказани су и остали филмови ТОС-а као и фотографије које нам је за ту прилику уступио Ненад Гладић и које су приказивале традиционалну храну разних региона Србије.

За музику су били задужени оркестри Кристине Мирковић и „Нема Проблема“ (трубачки оркестар). Чувена италијанска новинарка Орнелу Д’Алесио, која је у ТОС-овој организацији посетила Београд а која је добила награду за најбољу туристичку репортажу, говорила је о својим утисцима о дестинацији. Дистрибуиран је промотивни материјал и поклони за сваког госта (ораснице у кутији и сокови „Бакина тајна). Догађају су присуствовали представници дијаспоре, новинари, организатори путовања и представници града Милана.

1.6. Сајам No Frills, Бергамо, 25-26. септембар

На овом пословном сајму где сви излагачи имају типске штандове. ТОС је наступио на штанду од 9м², на којем су биле и две агенције. Одржани су бројни састанци са представницима привреде, новинарима, блогерима, нарочито првог дана сајма. Пре сајма послато саопштење за туристичку привреду којим су обавештени о позитивним резултатима туристичког промета у Србији и уједно су позвани да посете штанд ТОС-а. Закључак је да је сајам био знатно мањег обима него претходних година и предложено је да се у циљу уштеде средстава на овај сајам више не иде.

1.7. Сајам TTG INCONTRI, Римини, 8-10. октобар

ТОС је закупио штанд од 16м², на којем су биле и три агенције: Fogg, Intertours и Eurojet, као и ТО Војводине и Београда. Препорука за следећу годину је да се узме мало већи штанд уколико буде исти број излагача.

Најзначајнији састанци са представницима привреде су били са: Agenzia Viaggi Rallo Mestre, Aurora Viaggi, Boscolo Tours, Caldana Travel Service, Columbia Turismo, Europa World-Quality Groupe, I Viaggi di Maurizio Levi, Malatesta Viaggi, Tonello Viaggi.

Пре сајма издато је саопштење о томе како су Београд и Нови Сад међу топ десет дестинација на Trivago Best Value City index-у.

1.8. Adutei Press Award, 19. новембар

У организацији ове асоцијације направљен је избор најбољег туристичког текста, где је и ТОС био у конкуренцији са текстом Енрика Саравале (Belgrado, in riva al Danubio la capitale del libro), који је објављен у дневном листу La Stampa. Чланак је добио награду у Online категорији и то је био добар начин да се Србија представи међу истакнутим гостима међу којима је био велики број новинара.

2. Студијска путовања

2.1. Посета блогера, 20-23. април

Боравак познатих италијанских блогера у Београду и Новом Саду (Iviaggidiale.com и freakyfridayblog.com, Alessandro Marras и Sabrina Musco, Lucrezia Argentiero - Amiche si parte.altervista.org). Њихово путовање по Србији праћено је од стране ТОС-овог друштвеног профила на италијанском језику. Преко фејсбук профила праћено је кретање блогера и новинарке по Србији по темама које су њихова ужа специјалност и интересовања, дајући могућност и читаоцима да их прате у њиховом креативном моменту.

2.2. Новинарка free lancer, 20-23. април

Боравак новинарке Ise Grassano, једне од најпознатијих туристичких новинара у Италији, која пише за дневни лист La Repubblica и женске недељнике: Donna Moderna, Cosmopolitan, ELLE, Glamour, и фотографа најпрестижнијег туристичког часописа у Италији.

2.3. Посета организатора путовања Columbus, 20-24. април

Овај организатор путовања у Србију је дошао о свом трошку, а ТОС је платио ручак и организовао састанке са рецептивним агенцијама.

2.4. Новинарка "Il Messaggero.it", 30 април-03.мај

Новинарка Sabrina Quartieri је дошла о свом трошку у Србију, ТОС је организовао састанке и разгледање Београда.

2.5. Студијска посета добитника наградне изгре Lonely Planet, 07-10. мај

Новинарка free lancer Анђела Ђаноти, добитник је наградног путовања у Србију. Air Serbia је спонзорисала карте, а ТОС таксе и хотелски смештај.

2.6. Студијска посета добитника наградне изгре, Premio serata di Estrland, 23-26. јун

На „Српској вечери“ у организацији организатора путовања „Estland“ одржана је лутрија у којој је једна агенција била добитник пута у Београд. Air Serbia је спонзорисала карте, ТОС таксе и хотелски смештај, а агенција "Intertours" разгледање Београда.

2.7. Посета организатора путовања Метамондо и Пансепол, 20-25. новембар

Организатори путовања обишли су Београд, Војводину, Златибор, Опленач. Након повратка у Италију поставили су програм и већ за Нову годину имали групу за Београд (20 особа).

3. Прес клипинг

У овом периоду објављено је 138 чланака, у писаним медијима и online.

Најзначајнији међу њима су: Bell'Евтора који је један од најзначајнијих туристичких магазина у Италији одлична репортажа на једанаест страна са најавом на насловној страни, аутор Орнела д'Алесиво; Repubblica.it, велика репортажа о Новом Саду, који је написала Иса Грасано која је била у Србији у нашој организацији у априлу; RAI – Radio Tre: Lovely Planet, емисија о путовањима на радију са националном фреквенцијом, описивали су путовања Балканом са акцентом на Београд; Class Spbc: италијанска верзија економске телевизије Bloomberg групе, приказала је прилог о наступу Србије на ЕХРО Милано и интервју са представником ТОС-а и генералним комесаром Жарком Малиновићем; RMC Radio Monte Carlo: Маурицио ди Мађо, водитељ чувеног радио програма: „На пут са ди Мађом“, где је говорио о свом путу у Београд и Војводину; TuStyle: lifestyle магазин који издаје Модадори група, направила је репортажу о Аркабарка брод hostelу; TgCom24; The Travel News, један од водећих италијанских трaвел блогова; Io Donna, недељни додаток Il Corriere della Sera, у новембру је објавио чланак о интересантним hostelима у свету и њима смо доставили податке о Аркабарка hostelу; ItaliaOggi, једна од најзначајнијих економских новина, који су били наши гости на ЕХРО Милано и објавили су интервју са Ренатом Пинцо, помоћником министра за туризам; La Stampa, репортажа о ЕХИТ фестивалу; Corriere.It, такође су пренели репортажу са ЕХРО-а и објавили фотогалерију са ТОС-овог догађаја.

4. Интернет презентације и друштвени медији

Facebook - Serbia Travel it

Од 2011. године ангажована агенција „Mailander“ одржава facebook званичну страницу на италијанском. Сваке недеље се постављају разне информације и преузима се званична кампања ТОС-а #lifestyleserbia, #serbiasoulfood, #myserbia, постављају се фотографије из разних крајева Србије, новости о манифестацијама и догађајима и све

што је актуелно. Уз помоћ овог друштвеног медија пратили смо кретање блогера из Италије и укрштали информације и њихове „постове”.

XII Кина

1. Сајмови и презентације

1.1. Састанак земаља централне и источне Европе и Кине, Будимпешта, Мађарка, 25-27. март

ТОС је учествовао на конференцији у Будимпешти, у оквиру сарадње земаља СЕЕС – China, где је главни партнер за туризам Мађарска. Током конференције пуштен је у рад сајт где су представљене све земље чланице. ТОС је уређивао сајт Србије и организовао одлазак 10 агенција из Србије које су имале радне састанке са партнерима из Кине.

1.2. Сајам COTTM, Пекинг, 14-16. април

Ангажована ПР агенција из Кине у име ТОС-а представљала је Србију на овом сајму. Обезбеђен је бесплатан простор за 16 држава Централне и Источне Европе и ТОС је прихватио позив од домаћина и осмислио представљање на штанду.

1.3. Промоција Србије – Мадам Чен, Шангај, 15. мај

Чувени кинески писац, Мадам Чен, једна од начитанијих у Кини, након боравка у Србији је заједно са ангажованом ПР агенцијом у Кини направила чајанку са представницима медија.

1.4. Привредни сајам, Ningbo, 09-11. јун

ТОС је обезбедио доставу брошура за овај сајам и присуство ангажоване ПР агенције из Кине.

2. Студијска путовања

2.1. Студијска посета групе организатора путовања, 14-25. мај

Група од десет организатора путовања из 9 компанија: China Comfort Travel, China Bamboo Garden International Travel Service, CAISSA Travel Management, Leadtime Tour, Phoenix Travel Worldwide, CITS Group Shanghai, Shanghai Huaxia и Shanghai Jinjiang Tours, у пратњи чувене новинарке MS Zhao Ruohong и два представника Etihad-a, је посетила Србију. Etihad у сарадњи са Air Serbia је обезбедио бесплатне карте за водеће агенције из Шангаја и Пекинга. У циљу регионалне сарадње на промоцији на удаљеним дестинацијама, ТОС је укључио и Црну Гору, те су гости током свог боравка имали прилику да виде и ову суседну земљу. У Србији су обишли манастир Милешева, Увац, Златибор, Мокру Гору, Београд, Фрушку Гору, Сремску Митровицу, Засавицу и Нови Сад.

2.2. Студијска посета блогера и freelance новинара, 15 -21. мај

Влоггер Fan Yibo (QjSeDiTu) је један од најпопуларнијих у Кини. 50.000 посетилаца дневно има његов блог и до сада их је било 85 милиона. Посетио је чак 90 земаља и 500 места на UNESCO-овој листи. Обишао сва UNESCO места у Србији, укључујући и манастире на Косову. Такође је и free lancer за многе часописе. Он има и 730.000 пратилаца на свом Weibo профилу (кинески facebook)

2.3. Студијска посета blogger-a Ms.Bei Jiao Shan Yao, 05-08. август

Блогерка је о свом трошку дошла у Србију и обишла је Београд, Дрвенград и Златибор.

2.4. Студијска посета писца Chen Danyan, фотографа Ding Xiaowen и њеног тима, 01- 07. новембар

Чувени писац из Кине је по други пут дошла у Србију са целом екипом, о свом трошку, да би снимали њен пут по Србији. Обишли су земљу од Суботице до Новог Пазара, укључујући и манастире.

3. Интернет презентације и друштвени медији

3.1.Sina Weibo Posts (кинески Facebook)

- око 200 постова

3.2. WeChat push message

- са најзначајнијим информацијама за привреду и новинаре (најпопуларнији вид online комуникације у Кини)

3.3.Ажурирање информација на најзначајнијим порталима за путовања као што су: Baidu Lvyou, Qunar.com, Mafengwo.com

4. Прес клипинг

У овом периоду захваљујући активности ТОС-а објављено 75 чланака о Србији.

XIII Уједињени Арапски Емирати и Азербејџан

1. Сајмови и презентације

1.1. Српски пословни савет, Абу Даби, Фуцаира, Дубаји, Шарџа и Раш Ал Хајман УАЕ, 25-30. јануар

У УАЕ је одржан први Српски пословно-инвестициони форум, на коме су се успешно преставиле српске компаније и привредне организације, међу којима је и Туристичка организација Србије. Форум је организовао Српски пословни савет из Абу Дабија и Федерација УАЕ привредних комора уз подршку Амбасаде Србије и Привредне коморе Србије. Тиме је започета конкретна директна сарадња српских и УАЕ привредника. Истовремено, како би потенцијалним инвеститорима из УАЕ приближила нашу културу, традицију, природна богатства и обичаје, Туристичка организација Србије је током посете делегације у сваком од пет градова у Емиратима организовала презентације заједно са филмовима о Србији који су се пуштали. Градови у којима је форум организован су: Абу Даби, Фуцаира, Дубаји, Шарџа и Раш Ал Хајман.

Највеће интересовање је било за природу заједно са бањским и здравственим туризмом. Такође, кроз разговоре са представницима туристичких агенција, међу млађом популацијом је највеће интересовање за city break и фестивале у Србији.

Током трајања форума учесници су имали прилику да домаћине скупа упознају и са пројектима града Чачка, Војводина Метал Кластера, Агропродукта из Бечеја и Атомске бање Горња Трепча. Поред тога, представљено је и неколико атрактивних пројеката из сектора пољопривреде и тржишта некретнина. Атомска бања је позната по лечењу реуматских и неуролошких оболења али и по својој јединствености као једина бања у свету која помаже оболелима од мултипле склерозе.

1.2. Сајам туризма AITF, Баку, Азербејџан, 02-04. април

Након потписивања протокола о сарадњи и о заједничкој промоцији на далеким тржиштима између Националне туристичке организације Црне Горе и Туристичке

организације Србије, одлучено је да ТОС буде „гост“ на сајму туризма АITF у Бакуу, а ТОЦГ на сајму у Дубаију.

ТОС се по први пут представио на овом тржишту. Азербејџанци знају где се географски налази Србија, знају доста о историји Србије и начелно имају позитивно мишљење и показују жељу да би дошли на одмор.

О туристичким предностима и лепотама наше земље не знају много. Познат им је само Београд. Иначе, ове године су се по први пут на сајму појавиле и земље региона као што су Хрватска и Словенија.

Сајам је мањег обима, близу аеродрома у новој и модерној згради. Влада Азербејџана пуно полаже на туризам и из тог разлога сваке године председник Илхам Алијев обиђе сајам, а министар туризма и културе Абулфаз Гарејев је присутан све време трајања сајма. Током посете председник се на кратко задржао на штанду Црне Горе и Србије.

Током сајма одржани су састанци са представницима медија, агенција и маркетиншких агенција. Прво питање увек је у вези са визним режимом између наше две земље. Србија би могла да преузме модел Црне Горе и укине визе, барем сезонски.

АITF је водећа туристичка берза у каспијској регији и омогућава излагачима да добију праву слику регионалног туристичког тржишта и његовог потенцијала. Берза представља јаку платформу за професионалце из области туризма, конгресног или здравственог туризма оријентисаног на високоплатежне туристе. Одржава се пред почетак туристичке сезоне и омогућава приступ информацијама о тренутним понудама и трендовима из туризма. Имајући у виду да је Азербејџан земља богата природним ресурсима и земља са најбржим темпом развоја у овој регији, процењује се да ће све већи број туриста из ове земље путовати у иностранство.

1.3. Сајам туризма *Arabian Travel Market, Дубаи, УАЕ, 4-7. мај*

Сајам организује Reedexpo и највећи је и најзначајнији у том делу света. За последњих пет година сајамски простор се повећао за 60%. Ове године је било преко 2.700 излагача. Тема овогодишњег сајма је била Породични туризам, што је ТОС-у веома значило јер је управо то циљна група која је заинтересована за одмор у Србији.

Туристичка организација Србије се представила на штанду од 12м². Заједно са ТОС-ом на штанду су били и Туристичка организација Београда, као и туристичка агенција Glob Metropolitan Tours, МК Mountain Resort i хотел 88 соба, Атомска бања Горња Трепча, хотел Premier Aqua – Врдник.

Гост на штанду ТОС-а била је и Национална туристичка организација Црне, као резултат потписаног споразума између наше две земље о заједничкој промоцији на удаљеним тржиштима. Из тог разлога, штанд је посетио Амбасадор Црне Горе господин Дарко Ускоковић са својим сарадником.

Емираћани су у потрази за новим дестинацијама и то је прилика коју ТОС мора искористити. Највећи проблем је тај што је за многе Србија још увек непозната. Због тога Србија треба да ради на што већој и бољој промоцији у УАЕ, наравно у складу са својим буџетом. Са друге стране, они који су је посетили су одушевљени и планирају опет да се врате. Та чињеница охрабрује и тера на што боље осмишљавање наступа у овој земљи. Важан је податак и тај да су Емираћани најплатежнији туристи на свету, који у просеку троше преко 6.500\$ по путовању по особи.

Air Serbia је такође много допринела оваквом имиџу и зато заједно са њима и хотелима који су заинтересовани да помогну у што бољој промоцији своје земље, ТОС треба да организује једно студијско путовање за најутицајније организаторе путовања са ових простора. О томе је разговарано са господином Насир Јамал Кхан-ом који је директор у Al Naboodah Ttravel & Tourism Agencies LLC. Они су једни од највећих на Блиском истоку и имају представништва у свих седам Емирата.

Представници наше амбасаде су предложили анимирање занатлија из Србије, поготово произвођача пиротских ћилима, да се појаве на једној од изложби која ће се одржавати у просторијама Амбасаде и на тај начин би се омогућило занатлијама да пласирају своје производе на то тржиште.

Током сајма остварени су контакти са туристичким агенцијама из Катара, Кувајта и Саудијске Арабије, што ће бити од значаја у будућности кад почнемо са промоцијом у тим земљама.

1.4. Представљање Србије поводом 44. Националног дана УАЕ, 25. новембар -07. децембар

Туристичка организација Србије је на позив Министарства културе, омладине и развоја Уједињених Арапских Емирата, представила је Србију на 12 дана дугој манифестацији која је организована поводом 44. Националног дана УАЕ. Први пут Србија је имала прилику да кроз наступе културно-уметничког ансамбла и демонстрацију израде старих српских заната, специфичној публици у Уједињеним Арапским Емиратима представи традицију и културу наше земље, као и богату туристичку понуду.

Поред свакодневног учествовања на централној бини, програм се одвијао и на самом штанду Србије где су млади фолклораши АКУД Лола играли, певали, сликали се са посетиоцима и дефиловали дуж најпознатијег и најпрометнијег ЈБР шеталишта у Дубаију. Испред штанда посетиоци су могли да на лицу места виде вештине израде ћилима на разбоју као и прављење опанака. Све то су и сами могли да пробају, као и да сувенире купе. Посетиоци су уз ТОС-ов промотивни материјал добијали и све информације о Србији као туристичкој дестинацији. Ана Петровић, наша позната сликарка, свакодневно је на штанду ТОС-а осликавала сувенире и сликала.

Централна манифестација прославе Националног дана одвијала се на ЈБР шеталишту у Дубаију, док је овај дан прослављен и у другим Емиратима. Тако је Србија добила прилику да се представи и у Шаржи, Раш Ал Кхаиман-у и Дубаију. Поред Србије представиле су се и Кина, Русија, Француска, Аустрија, Колумбија, Тајланд, Египат, Јордан, Казахстан, Тунис, Вијетнам, Катар, Белорусија, Бахреин, Филипини и Алжир.

1.5. Радионица – сусрет туристичке привреде Србије и УАЕ, Абу Даби, 07-08. децембар

У просторијама Амбасаде Србије у Абу Дабију 07. децембра је одржан састанак са господином Саад-ом, генералним секретаром Удружења туристичких агенција Абу Дабија, коме су присуствовали директор ТОС-а Марија Лабовић, отправник послова Амбасаде Србије у УАЕ Милош Перишић, Даница Степић, други секретар за политичке односе, Дајана Танасијевић, трећи секретар за економске односе као и још два представника ТОС-а.

АТТАЦ је највећа асоцијација туристичких агенција која има преко 250 чланова из Абу Дабија и Ал Алаина.

Разговарано је о могућим видовима сарадње између наше две институције, плановима на тржишту УАЕ за следећу годину и најтраженијим видовима туризма међу становништвом УАЕ.

Следећег дана, 8. децембра, је одржан састанак у Abu Dhabi Tourism & Culture Authority, коме су присуствовали господин Ал Дахери, извршни директор сектора за туризам у ADTCA, директор ТОС-а, отправник послова Амбасаде Србије у УАЕ и секретар града Београда за привреду. Разговор се водио на тему видова будуће сарадње ADTCA и ТОС-а с обзиром да ће гдин Ал Дахери посетити сајам туризма у Београду у фебруару 2016. године. Изразио је жељу да се том приликом састане са организаторима путовања из Србије, као и да обиђе смештајне капацитете. Покренуло се питање халал стандарда, простора за молитву, а гдин Ал Дахери је уједно дао прегршт савета у вези са потребама и прохтевима туриста из УАЕ. Напоменуо је да им је врло важан

здравствени туризам јер због промене начина живота (климатизоване просторије) имају проблема са реумом, респираторним системом, деца имају проблема са дијабетесом итд. Такође је рекао да туристи из УАЕ проводе у некој земљи између 10 и 15 дана што је изнад просека када је о одморима реч. Све ове и остале релевантне информације су пренете српским организаторима путовања.

Истог дана у по подневним часовима у организацији ТОС-а први пут је одржана радионица којој су присуствовали представници десет туристичких агенција и хотела из Србије, 12 организатора путовања из УАЕ, две авио компаније, као и две туристичке агенције из Омана. Они су разговарали о могућим видовима будуће сарадње, док су неке од њих потписале и пословне уговоре. Након радионице је уприличена и свечана вечера са културно-уметничким програмом, где је представљен и нови промотивни филм ТОС-а „Дунав у Србији - 588 утисака“. На вечери се присутнима обратио отправник послова Амбасаде Србије у УАЕ, као и директор ТОС-а. Међу званицама, осим представника туристичке привреде УАЕ, нашли су се и представници из области културе и бизниса.

2. Прес клипинг

- Најстарије новине у УАЕ, Travel Plus Magazine је објавио чланак о Србији на пет страна, где су нам доделили и насловну страну. Овај часопис је штампан у 75.000 примерака.

3. Интернет презентације и друштвени медији

- У априлу су отворени Instagram i Twitter налози на арапском језику, јер се у УАЕ у великој мери користе друштвене мреже.

XIV Тунис

1. Сајмови и презентације

1.1. Српска гастрономска недеља, Хамамет, Тунис, 21-24. мај

На позив Амбасаде Србије у Тунису, а у организацији Привредне коморе Србије и туристичке агенције Bourse voyages из Туниса, представник ТОС-а је учествовао у пословно-туристичкој манифестацији „Српска гастрономска недеља“, која је одржана у Хамамету.

Овом тржишту је представљена туристичка понуда Србије, а вођени су и разговори о могућностима организовања доласка туриста из Туниса. Тунижанима је Србија занимљива дестинација и због постојања директне авио линије, два пута недељно, као и због чињенице да им нису потребне визе.

Агенције Bourse voyages већ доводи туристе из Туниса, а планира и да отвори своје представништво у Србији.

XV САД и Канада

1. Студијска путовања

1.1. Новинари, Канада и САД, 06. јун

Новинар из Канаде пише за National Post, Globe and Mail, Washington Post, Hazlitt, En Route, а новинар из САД пише за Conde Nast, Hotel Review. Посетили су Београд. Посета је реализована у сарадњи са хотелом Raddison Blu Old Mill.

1.3. Новинар, Канада, 07-13. јул

Новинар из Канаде, који пише за National Post, Globe and Mail, Washington Post, Hazlitt, En Route, боравио је у овом раздобљу у Србији и посетио Београд, Ниш, и Нови Сад – ЕХИТ.

1.3. Новинар, САД, 07-16. јул

Новинар који пише за New York Daily News је боравио у Београду у циљу истраживања за чланак. Новинару је плаћен хотелски смештај и да те су му информације о понуди Београда (културно-историјски локалитети, гастрономија, ноћни живот).

XVI ЈАПАН

1. Сајмови

1.1. Сајам туризма JATA Travel Showcase, Токио, 24-27. септембар

Овогодишњи, сваке године све више растући највећи азијски сајам, је опет оборио све претходне резултате. Сајам је посетило 173.602 посетилаца (2014. је било 157.589 посетилаца). Било је 1.161 излагача из 151 земље са свих континената. Туристичка организација Србије је закупила штанд од 18 м² на коме су биле дистрибуиране пре свега 4 брошуре и један флајер на јапанском језику.

За време сајма у Токију одржано је више састанака са водећим јапанским организаторима путовања: Tonichi Travel Service, JTB World Vacations, Eurasia Travel, Hankyu Travel International, Yomiuri Travel Service, HISCO LTD, NOE, Council Travel, Exact Tours, Oxygen Tours & Travel, Serene Vacations, Can Tour, Okinawa Tourist Service, Pelican Travel, Nippon Express.

Уочено је повећано интересовање јапанских агенција за Србију као релативно нову дестинацију. Србија би имала много више јапанских туриста када би наше рецептивне агенције уложиле више времена и средстава у промоцију наше понуде код јапанских организатора путовања, што подразумева и сталног или повременог представника у Токију.

2. Студијска путовања

2.1. Студијска посета 14 јапанских организатора путовања, 17-18 март

Врло значајно студијско путовање у организацији Uniline из Хрватске за 14 јапанских еминентних организатора путовања. ТОС је организовао њихов боравак у Београду и Војводини и сносио трошкове једног ноћења у Београду и једне вечере.

2.2. Студијска посета ТВ екипе TELECOM STAFF, 04-10. август

ТВ екипа је снимала у Београду, Ужицу и Гучи. ТОС је помогао око добијања дозвола за снимање, око организације састанака у Гучи и око обезбеђивања смештаја за екипу током трајања Сабора трубача.

2.3. Студијско путовање за консулманта Fumiori Sasaki, 03-07. новембар

Fumiori Sasaki је задужен за промоцију Србије у Јапану преко пословног удружења Southeast-Europe Business Association (JSEEBА). Како би се што боље упознао са дестинацијом коју промовише, ТОС га је повео на студијско путовање на коме је упознао Београд, Ковачицу, Фрушку Гору, Нови Сад, Сремске Карловце, Виминацијум, Лепенски вир, манастир Манасију.

XVII Пољска

1. Сајмови и презентације

1.1. Сајам TT Warsaw, Варшава, 26-28. новембар

За потребе представљања закупљен је штанд величине 24 m². Туристичка организација Србије била је носилац наступа наше земље, уз учешће представника туристичких организација Војводине, града Новог Сада и Београда, као и представника туристичке агенције Visit Balkan.

3. Студијска путовања

3.1. Студијска посета пољских организатора путовања, 20-24. април

Организована је групна посета за осам представника агенција и организатора путовања из Пољске који су посетили Београд са излетима за Нови Сад и Аранђеловац.

У програму су учествовали: Žak-Tourist, Beta Tur, Polot, Impuls, Blue Sky Travel, Supertour, Itaka и Fly Away. Организована је инспекција хотела у престоници и Аранђеловцу и радионица у просторијама ТОС, где се представила локална туристичка привреда.

Сарадња са међународним организацијама

Презентације, конференције, радионице и остале активности у иностранству

- Учешће у добротворном балу у организацији ОЕБС-а (којим Србија председава 2015. године), Беч, 27. фебруар. ТОС је учествовао представљајући на инфопулту свој промотивни материјал и филмове на постављеном LED екрану и кроз доделу награде „Викенд у Београду“;
- Састанак представника Србије (МТТ и ТОС) са представницима Сектора за туризам Републике Црне Горе. Најзначајнија тема односила се на план регионалне сарадње на тржишту Кине и тржиштима као што су Азербејџан и Дубаи, као и извештај о стању припрема за састанак у Будимпешти у оквиру иницијативе „Кина и 16 земаља централне и источне Европе“ који је предстојао; Подгорица, 23. март;
- Учешће на Глобалном самиту Светског савета за туризам и путовања, Мадрид, 15-16. април 2015. године;
- Учешће у активностима Радне групе за туризам (OECD и RCC – Regional Cooperation Council), Београд, 21-22. април;
- Присуство Самиту градоначелника, Београд, 23. април;
- Учешће у „Пловећој конференцији“ у организацији ГИЗ-а (немачке организације за техничку сарадњу); Конференција се састојала из више сегмената: 1) програм посвећен значају Дунава и Дунавској стратегији; 2) састанак Комитета ПА3 (приоритетна област 3 – туризам и култура); 3) састанак Борда ДЦЦ-а (Дунавског центра за компетенцију); 4) панел дискусија посвећена културно-историјском наслеђу са акцентом на реституцију јеврејске баштине.
- Представници ТОС-а 04. и 05. августа били су у посети Немачкој туристичкој организацији (DZT/Deutsche Zentrale für Tourismus). Циљ посете био је упознавање са специјализованим активностима DZT на пољима Истраживање тржишта и On line маркетинг. Посета је искоришћена ради размене искустава на

наведеним пољима, као и на плановима на прилагођавању будућих активности које ТОС спроводи у наведеним сегментима.

- Сарадња са Швајцарским програмом за промоцију извоза SIPPO – радионице - Организоване су 3 радионице за туристичку привреду у просторијама ТОС-а.
- Сарадња са Асоцијацијом Трансроманика на припреми заједничког постера и разгледница свих учесника Асоцијације.

I Активности у оквиру Европске туристичке комисије (European Travel Commission)

1. Попуњен и послат Упитник о буџетима НТО;
2. Састанак Одбора директора и Скупштина Европске туристичке комисије, 22. април, Рига, Летонија;
3. Месечно достављање текстова на задате теме за newsletter;
4. Први-оснивачки састанак Маркетинг групе Европске туристичке комисије, 21-22. септембар, Брисел; за чланове групе у име ТОС-а одређени З. Јованов и Н. Петковић
5. Састанак Одбора директора и Генералне скупштине у Београду, 07-09. октобар:
 - одржано у хотелу Radisson Blue
 - учешће 40 делегата, представника 25 националних туристичких организација, Светске туристичке организације (UNWTO), Сетског савета за путовања и туризам (WTTC) и других међународних и регионалних организација
 - представници институција, организација, удружења, привреде и високошколских установа присуствовали отвореном делу седнице Генералне скупштине
 - за делегате организован програм боравка (вечера у ресторанима Амбар и Река, возња и разгледање града трамвајем, разгледање града аутобусом, излет у Сремске Карловце и на Фрушку Гору.
 - састанак од стране учесника и званичника Европске туристичке комисије проглашен најуспешнијим до сада у смислу организације и програма.

Учешће на конференцијама у иностранству

- Учешће на Конференцији „New European Common Qualifications of Heritage Interpretation in Tourism Sector“ у септембру, у Бриселу. Конференција је организована као финални догађај у оквиру пројекта „Interpreting Our European Heritage“ – „Интерпретација европског наслеђа“. Циљ пројекта је примена система ECVET (European Credit system for Vocational Education and Training) и EQF (European Qualifications Framework) у образовању професионалаца који се баве интерпретацијом културног наслеђа у области туризма за нова занимања „Interpretive Host“ и „Interpretive Guide“ („Домаћин интерпретатор“ и „Водич интерпретатор“).

- Учешће на Конференцији „Први светски рат у колективном памћењу – размена искустава на Балкану“ у новембру, у Скопљу где је ТОС представио начин на који промовише споменике посвећене Првом светском рату и како су они укључени у промоцију туризма Србије. Циљ конференције је вредновање и очување културног наслеђа Првог светског рата на Балкану док су дискусије вођене на тему јачања

могућности локалних власти у заштити наслеђа Првог светског рата. Како меморијални туризам представља значајан сегмент туристичке понуде многих земаља, конференција је требало да укаже на значај овог облика туризма.

- ТОС је промоцију меморијала Првог светског рата представио на сесији „Меморијални туризам и локални развој“ где је указао на повезаност ТОС-а са локалним туристичким организацијама и туристичким агенцијама у промоцији поменутих споменика. На конференцији је представљена ТОС-ова брошура „Србија памту – 100 година Првог светског рата“.

Конгресни биро Србије

Највећи део својих активности Конгресни биро усмерава ка међународном тржишту у циљу привлачења корпоративних клијената и асоцијација да своје догађаје организују у Србији. Сви контакти се, на основу унапред припремљеног упитника, уносе у базу података што омогућава континуирано праћење односа са клијентима.

У извештајном периоду Конгресни биро је имао следеће активности у иностранству:

Број сајмова на којима је КБ учествовао: 6

Број сајмова који су посетили представници КБ: 1

Број презентација кандидатура на којима је КБ учествовао слањем материјала: 12

Број посебних презентација и догађаја, промоција и радионица: 3

Број студијских посета за организаторе конгреса: 31

Број организатора конгреса у студијској посети: 128 организатора

1. Учешће на домаћим и међународним сајмовима конгресног туризма

1.1. „Conventa“ – Љубљана, 21. – 22. јануар. Конгресни биро Србије закупио је опремљен штанд величине 4м². Током два дана трајања сајма на станду је одржано 33 састанака са потенцијалним клијентима и представницима медија. Уз Kongresni biro Srbije na sajmu Conventa bili su i predstavnici hotela Crowne Plaza, Radisson Blu, МК Mountain Resort, агенција DMC Vekol, Talas S, као и представници туристичких организација Београда и Суботице.

1.2. „IBTM Arabia“ – Абу Даби, 10-12. фебруар. Конгресни биро Србије је по први пут учествовао на новом формату „IBTM“ догађаја који представља најважнији пословни сајам конгресног туризма у региону Блиског Истока. За време тродневног догађаја одржано је 39 састанака са потенцијалним клијентима из овог региона. Осим Србије из Европе догађају су присуствовали и излагачи из Чешке, Шпаније, Шкотске, Кипра, Грчке и Турске.

1.3. „Ace of MICE“ – Истанбул, 26-28. фебруар. Конгресни биро Србије је први пут учествовао на овом пословном сајму који се у највећој мери односи на тржиште Турске, а одржава се од прошле године. Током три дана трајања сајма одржано је укупно 40 састанака. Уз КБС на сајму је био и представник хотела „Crowne Plaza“. Сајам је ове године привукао преко 580 клијената и око 170 излагача из Турске, Хрватске, Србије, Црне Горе, Шпаније, Естоније, Словеније, Грчке, Азербејџана, Италије, Литваније и Аустрије.

1.4. Међународни сајам туризма Београд, 27. фебруар – 02. март, учешће на штанду ТОС.

1.5. „IMEX“ – Франкфурт, 19. – 21. мај. На штанду Србије од 52 квадрата обављено је око 300 састанака. Конгресни биро Србије је био носилац штанда, а на сајму су наступале и Агенције: Astakos, DMC Vekol, Fly Orient, Eurojet, Kongresni Servisni Centar, Omniturs i iDMC; Хотели: Crowne Plaza, Hyatt Regency, Holiday Inn, Metropol Palace, Radisson Blu, Zira, Belgrade City Hotel и Конгресни бирои Београда и Србије.

2. Посебне презентације, конференције и радионице у иностранству из области конгресног туризма:

2.1. Четврти састанак европских конгресних бироа, Копенхаген, 15-16. Јануар

2.2. Business Council Greece-Serbia, Атина, 11-12. фебруар

2.3. Презентација кандидатуре, Конгрес Европског удружења за спортску трауматологију, операцију колена и артроскопију (European Society of Sports Traumatology, Knee Surgery and Arthroscopy - ESSKA), Монца, 13. март.

2.4. Посебне презентације у иностранству од стране домаћих асоцијација уз подршку конгресног бироа у процесу подношења кандидатура

Сврха	Скуп	Место	Датум
Презентација дестинације	Светско првенство у скијању за новинаре светског удружења новинара (Ski Club International des Journalistes - SCIJ)	Бакиера Берет	07-14. март
Презентација дестинације	Интернационална конференција о радионуклидној терапији (International Conference on radiopharmaceutical therapy)	Инсбрук	04-08. мај
Презентација дестинације	Европски конгрес Реконструктивне Микрохирургије (European Federation of Societies for Microsurgery)	Стразбур	16. мај

3. Организовање студијских путовања за организаторе конгреса, пословних и инсентив путовања

Сврха	Циљ	Датум
Инспекција дестинације	ISIC International Student Identity Card conference 2015	10-11. фебруар
Инспекција дестинације	ETA European Thyroid Association 2017	28-29. април
Инспекција дестинације	ESPA European Society for Paediatric Anaesthesiology 2016	20-21. април
Инспекција дестинације	TIMM International Congress on Trends in Medical Mycology 2017	07-08. мај
Студијско путовање	Continent express agencies group Russia	02-05. април

Студијско путовање	Група Француских „MICE“ агенција	28-31. март
Студијско путовање	„Rezidor Hotel Group“ клијенти у сарадњи са „Radisson Blu Old Mill Hotel“	26-28. март
Студијско путовање	„pre-IMEX fam“ представници агенција из Русије	16-19. мај
Студијско путовање	Представници агенција из Либана у сарадњи са AirSerbia и Туристичком организацијом Београда	25-27. април
Инспекција дестинације	Meeting of Ski Club International des Journalistes 2016	11-14. јун
Инспекција дестинације	EEVC Eastern European Veterinary Conference 2016	21-22. мај
Инспекција дестинације	European Seed Association 2017	04-05. јун
Инспекција дестинације	ISHHR The International Society for Health and Human Rights conference 2016	18-20. јун
Инспекција дестинације	Euro Routes 2018	23-26. јун
Инспекција дестинације	ISMR International Society for Maxillofacial Rehabilitation Biennial Meeting 2016	23-24. јун
Студијско путовање	Две агенције из Шведске	04. јун

4. Помоћ при реализацији упита за понудом

- Agata Bartoszevska - TATRA HOLDING SP. Z O.O.
- Morozova Daria - BtG Event Solutions DMC & PCO
- Julia Krasova – Danube DMC
- Sevil TASMAN – apeksgroup
- Gergana Petrova - RIPE Network Coordination Centre
- Antonio – LondonTown
- Alexey Bulgakov - Transit advertising
- Lasta travel, Mostar
- Continent Express, Saint-Petersburg

5. Сарадња са домаћим и међународним медијима:

Објављени су текстови у следећим домаћим и међународним магазинима:

- „Kongres“ магазин, Словенија
- „SEE Business travel & meetings“ магазин, Србија
- „International Meeting Review“, Словенија
- „Mash Media – C&M W“, Велика Британија
- „Tanjug“, Србија
- „Cord“ магазин у сарадњи са Привредном Комором Србије

6. Информисање и односи с јавношћу

6.1. Израда нове интернет презентације Конгресног бироа

Интернет сајт Конгресног бироа свеобухватно представља Србију као дестинацију за пословне туристе и организаторе пословних путовања, издваја најзначајније дестинације, капацитете и програме узимајући и обзир све специфичности овог тржишта.

6.2. Израда нове публикације Конгресног бироа за организаторе догађаја „Serbia Meeting Planners Guide“

Након две године, а у складу са новоизграђеним хотелским капацитетима урађена је припрема нове публикације која обухвата целокупну понуду Србије намењену иностраним организаторима догађаја. Осим главних дестинација (Београд, Нови Сад, Суботица, Копаоник и Златибор) публикација обухвата и Ниш, Врњачку Бању и Стару планину.

6.3. Креирање и ажурирање профила Конгресног бироа на социјалним мрежама
Конгресни биро Србије је поставио свој профил на страницама социјалних мрежа, чиме је омогућен још један начин комуникације са клијентима и партнерима.

6.4. Одржавање и ажурирање базе података и мобилне апликације

База података служи за праћење комуникације са клијентима. На једном месту су смештени сви неопходни подаци. Софтвер базе података се хостује на серверу у Немачкој, а трошкови зависе од броја регистрованих корисника базе у Конгресном бироу.

7. Сарадња са органима и организацијама на домаћем и међународном тржишту

7.1. Своје основне функције конгресни биро остварује кроз чланство у најзначајнијој међународној асоцијацији у конгресној индустрији: International Congress and Convention Association (ICCA). Користи од чланства се огледају у приступу едукативним програмима и тренинзима, најновијој стручној литератури, као и приступу базама података међународних асоцијација. У склопу позиционирања Србије као конгресне дестинације сваке године КБС врши статистичко прикупљање података о броју организованих међународних догађаја у земљи и те податке шаље на даљу проверу асоцијацији „ICCA“ која у току године објављује званичне ранг листе земаља и градова у свету.

7.2. Конгресни биро Србије сарађује са асоцијацијама у циљу подношења кандидатура за организацију међународних скупова у Србији.

У вези са тим, у претходном периоду су започете и поднете кандидатуре за организацију њихових међународних скупова следећим асоцијацијама:

1. CIRED International Conference on Electricity Distribution 2019
2. Congress of International Society of The Fetus as a Patient 2019
3. World Association of Perinatal Medicine WAPM Congress 2016
4. European Society for Sports Traumatology, Knee Surgery and Arthroscopy ESSKA Congress 2020
5. International Conference on radiopharmaceutical therapy of World Association of Radiopharmaceutical and Molecular Therapy-WARMTH 2019
6. Congress of the European Association of Nuclear Medicine 2020
7. One Young World Summit 2017/2018
8. Meeting of Ski Club International des Journalistes 2016
9. FENS European Congress on Nutrition 2019
10. Annual Meeting of the International Society of Electrochemistry -ISE-2020
11. ESA European Seed Association 2017
12. EANS European Congress of Neurosurgery Congress 2020
13. Eastern European Veterinary Conference - PCO Consultancy Services 2017
14. SICOT - International Society of Orthopaedic Surgery and Traumatology 2017
15. ISEA Symposium 2018

16. World Freestyle Football Federation, European championship tournament 2016/17
17. WYSTC The World Youth and Student Travel Conference 2016
18. European Federation of Societies for Microsurgery EFSM 2018
19. International Conference for the International Society of Health and Human rights ISHR 2016
20. 16th European Association of Agricultural Economists 2019

7.3. У циљу боље координације са партнерима Конгресног бироа одржана су два борда бироа у фебруару и мају месецу на којима се расправљало о резултатима конгресне индустрије и могућностима за њихово унапређење као и предузетим и будућим активностима Конгресног бироа Србије. Чланови борда су генерални директори хотела „Hyatt Regency“ и „Metropol Palace“ и извршни директор „Мона хотел менаџмента“. Као представници конгресних центара, директор конгресног одељења „Сава центра“, и извршни директор конгресног центра „Мастер“ у Новом Саду, док је испред конгресних агенција генерални директор агенције "Смарт" и генерални директор агенције "Fogg Travel Group". Борду су се прикључили и представници "Air Serbia", директор Туристичке организације Србије и представник Министарства трговине, туризма и телекомуникација.

7.4. Конгресни биро Србије сарађује и са домаћим асоцијацијама које су већ обезбедиле одржавање међународног скупа у Србији и пружа им одговарајућу подршку у процесу његове реализације. Ова помоћ је усмерена на развијање међународних контаката и охрабривање домаћих асоцијација да истакну кандидатуру за организацију међународног скупа. У том смислу, Конгресни биро Србије је до сада у овој години подржао реализацију следећих скупова:

- „ISIC International Student Identity Card Conference“
- „ЕНС - European Hemophilia Conference“
- „Belgrade Tourism Conference“ – Србија за младе
- „International Congress of the European Society of Cardiovascular and Endovascular Surgery -ESCVS- 2016“
- Међународни сусрети трансплантираних и пацијената на дијализи на Златибору
- „AIESEC Serbia“ – одлазак делегације у Порто са промотивним материјалима
- „AGES Congress“ - Association of Geophysicists and Environmentalists of Serbia
- „3rd International Conference Serbian Society for Ceramic Materials“
- „RIPE Regional Internet Registries Conference“
- Регионални курс нуклеарне медицине међународне агенције за атомску енергију (МААЕ)
- „Belgrade Business International Case Competition“
- „International Congress of the European Society for Cardiovascular and Endovascular Surgery“
- Бизнис плус – регионална привредна конференција
- Међународни конгрес студената туризма и хотелијерства „FORTUNS“
- Европска конференција „IPPNW“
- „International Solid Waste Association Conference“
- „ISIC Event“
- Е-туризам конференција
- „ESDPPP European society for developmental perinatal and pediatric pharmacology“
- „MED Students meeting design conference“
- Винча институт, „3rd Conference of The Serbian Society for Ceramic Materials“

- Интернационални конгрес студената биомедицинских наука, „IMSCNS“
- Велика „ESRALE“ летња академија
- Међународна конференција, Географски институт „Јован Цвијић“
- „S.I.P.E.“ Међународни Конгрес Психопатологије Експресије и Арт-терапије
- Nielsen Case Study Competition Belgrade